T.C.
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, TEFTİŞİ PLANLAMASI VE EKONOMİSİ BİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

YATILI BÖLGE ORTAOKULLARININ SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Erol ÇANGIR

Danışman **Prof. Dr. Ergün RECEPOĞLU**

KASTAMONU-2019

T.C.
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ TEFTİŞİ PLANLAMASI
VE EKONOMİSİ BİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

YATILI BÖLGE ORTAOKULLARININ SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Erol ÇANGIR

Danışman	**Prof. Dr. Ergün RECEPOĞLU**
Jüri Üyesi	**Dr. Öğr. Üyesi Selçuk TURAN**
Jüri Üyesi	**Dr. Öğr. Üyesi Ali Osman ABDÜRREZZAK**

KASTAMONU – 2019

TEZ ONAYI

Erol ÇANGIR tarafından hazırlanan " **Yatılı bölge ortaokullarının sorunları ve çözüm önerileri** " adlı tez çalışması aşağıdaki jüri üyeleri önünde savunulmuş ve **oy birliği / oy çokluğu** ile Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü **Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı**'nda **YÜKSEK LİSANS** olarak kabul edilmiştir.

Danışman	Prof. Dr. Ergün RECEPOĞLU Kastamonu Üniversitesi	.....
Jüri Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi Selçuk TURAN Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	.....
Jüri Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi Ali Osman ABDÜRREZZAK Kastamonu Üniversitesi	.....

21/06/2019

Enstitü Müdürü	Prof. Dr. Cevdet YAKUPOĞLU	.....

TAAHHÜTNAME

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildirir ve taahhüt ederim.

Erol ÇANGIR

ÖNSÖZ

Türkiye'nin geniş yüzölçümüne sahip bir ülke olması, nüfusunun dağınık olması ve önemli bir kısmının köy ve kırsal yerleşim yerlerinde oturması, öğrencilerin okula ulaşımı konusunda sıkıntılara neden olmaktadır. Türk eğitim sistemimizde nüfusu dağınık olan yerleri okula ve öğretmene kavuşturmak amacıyla kurulan Yatılı Bölge Ortaokullarında, yöneticilerimiz, öğretmenlerimiz ve öğrencilerimizin karşılaştığı sorunları; fiziki alt yapı, finansman,eğitim-öğretim ve öğrenci boyutlarında tespit etmek ve bu sorunlara çözüm önerileri sunmak amacıyla bu çalışma ortaya konmuştur.

Araştırmamın her aşamasında değerli katkılarını esirgemeyen ve görüşleriyle beni yönlendiren, tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Ergün RECEPOĞLU'na teşekkürlerimi bir borç bilirim.

İstatistiksel analizlerin yorumlanmasın da desteğiniesirgemeyen değerli arkadaşım Özkan KAHVECİ' ye, çalışmam boyunca yükümü paylaşan çalışma arkadaşlarıma, uygulama yaptığım okullarda anketleri içtenlikle dolduran meslektaşlarıma teşekkür ediyorum. Çalışmalarım esnasında bana sürekli destek olan, beni yalnız bırakmayan değerli eşim Neşe ÇANGIR'a ve son olarak da her zaman yanımda olduklarını hissettiren babam Erdoğan ÇANGIR ve annem Şenay ÇANGIR'a sonsuz teşekkür ediyorum.

Erol ÇANGIR
Kastamonu, Haziran, 2019

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

YATILI BÖLGE ORTAOKULLARININ SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Erol ÇANGIR

Kastamonu Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Ergün RECEPOĞLU

Araştırmanın amacıYatılı Bölge Ortaokullarının sorunlarına ilişkin YBO Yönetici ve Öğretmenlerinin görüşlerini belirlemek, ortaya çıkan sorunlara ilişkin çözüm önerileri getirmektir. Bunun için Kastamonu, Samsun, Sinop ve Çorum ilinde bulunan 14 Yatılı bölge ortaokulunda görev yapan 352 okul yöneticisi ve öğretmenine, verileri toplamak için Kişisel Bilgi Formu ve Mustafa Göksel Köroğlu (2009) tarafından geliştirilen "Türkiye'de Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının sorunlarına ilişkin YBO yöneticileri ve öğretmenlerinin görüş ve önerileri ölçeği" uygulanmıştır.

Araştırmanın verileri; yönetici ve öğretmenler için geliştirilen anketleraracılığıyla toplanmıştır. Anketin yapı geçerliliği faktör analizi ile incelenmiş olup,anketin her bölümü ayrı ayrı faktör analizine tabi tutulmuştur. Anketin ikinci bölümü;"fiziki alt yapı", "finansman"," eğitim öğretim", "öğrenci" ve "personel" olmak üzereYBO'ların sorunlarını beş boyutta ele aldığı için her boyut kendi içinde analizedilmiştir.

Araştırmada Öğretmen ve Yöneticilerin fiziki altyapı, finansman, eğitim-öğretim, personel durumlarındaki görüşlerine göre bulgulara ulaşılmıştır. Yatılı Bölge Ortaokullarında fiziki altyapıya ilişkin cinsiyete, görev türüne, yaş durumlarına öğretmenlik deneyimlerine göre anlamlı farklılık bulunduğu, finansman boyutunda medeni durumlarına,öğretmenlik deneyimlerine göre anlamlı farklılık bulunduğu, eğitim öğretim boyutunda medeni durumlarına göre anlamlı farklılık bulunduğupersonel durumunda görev türüne göre anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Fiziki altyapı, finansman, öğrenci, personel

2019, 122 sayfa

ABSTRACT

M.Sc. Thesis

OPINIONS AND RECOMMENDATIONS OF THE PROBLEMS OF REGIONAL BOARDING LOWER SECONDARY SCHOOL

Erol ÇANGIR

Kastamonu University

Institute For Social Sciences

Department of Educational Sciences

Supervisor: Prof. Dr.Ergün RECEPOĞLU

The aim of the study is to determine the problems of the Regional Boarding Lower Secondary Schools based on the opinions of Regional Boarding Lower Secondary Schools principals and teachers. Data for the study comprised of the sample of total 352 school principals and teachers assigned in YBO's during the 2017-2018 education year in Kastamonu, Samsun, Sinop and Çorum. The data for the study which was developed by Mustafa Göksel KÖROĞLU (2009) obtained from a questinnaire designed for school principals and teachers.

The data of the study were collected through questionnaires developed for school principals and teachers. The construct validity of the questionnaire was analyzed by factor analysis and each part of the questionnaire was subjected to factor analysis separately. The second section of the questionnaire was divided into five dimensions. These dimensions were "physical infrastructure", "financing", "education and teaching", "students" and "staff". Each dimension was analyzed separately.

School principals and teachers report problems "physical infrastructure", "financing", "education and teaching", "students" and "staff".There is a significant difference in terms of gender, type of duty, age, teaching experience, and significant differences in terms of financing according to marital status and teaching experience.Education It is determined that there is a significant difference according to the type of duty in the case of personnel where there is a significant difference in terms of marital status.

Key words: Physical infrastructure, financing, education and teaching, students

2019, 122 pages

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
İÇİNDEKİLER	**vii**
TABLOLAR DİZİNİ	**x**
KISALTMALAR DİZİNİ	**xii**
1. GİRİŞ	**1**
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	6
1.3. Araştırmanın Alt Problemleri	6
1.4. Araştırmanın Önemi	7
1.5. Araştırmanın Varsayımları	8
1.6. Araştırmanın Sınırları	8
2. KURAMSAL ÇERÇEVE	**9**
2.1. Yatılı Bölge Ortaokullarının tarihsel gelişimi	9
2.2. Yatılı Bölge Ortaokullarının kuruluş esası ve amaçları	13
2.3. Yatılı Bölge Ortaokulları'nın felsefesi ve hedefleri	16
2.4. Yatılı Bölge Ortaokulları'na öğrenci kayıt esasları	16
2.5. Yatılı Bölge Ortaokulları personelinin görev, yetki ve sorumlulukları	17
2.5.1. Yatılı Bölge Ortaokulu yönetimi	17
2.5.2. Belletici ve nöbetçi belletici öğretmen görevlendirilmesi	18
2.5.3. Ambar memurunun görev ve sorumlulukları	20
2.5.4. Sayman mutemedinin görev ve sorumlulukları	20
2.5.5. Aşçının görev ve sorumlulukları	20
2.5.6. Teknik personelin görev ve sorumlulukları	21
2.5.7. Hizmetlinin görev ve sorumlulukları	21
2.5.8. Kalorifercinin görev ve sorumlulukları	21
2.5.9. Gece bekçisi ile güvenlik görevlisinin görev ve sorumlulukları	22
2.5.10. Şoförün görev ve sorumlulukları	22
2.6. Yatılı Bölge Ortaokullarının işleyişi	22
2.6.1. Parasız yatılı öğrencilere yapılacak sosyal yardımlar	22
2.6.2. Pansiyonlarda Tutulacak defterler ve bilgi giriş işlemleri	23

2.6.3. Etüt işlemleri 23
2.6.4. Pansiyon bütçesi ve yemek hizmetleri 24
2.6.5. E-Pansiyon işlemleri..... 25
2.7. Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının sayısal istatistikleri 26
2.8. Yatılı İlköğretim Bölge Okullarıile ilgili yapılan araştırmalar..... 28
2.9. Dünyada yatılı okullar ile ilgili yapılan çalışmalar 37
3. YÖNTEM..... 39
3.1. Araştırma Modeli 39
3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu..... 39
3.3. Veri Toplama Aracı..... 39
3.4. Geçerlik ve güvenilirlik..... 40
3.5. Verilerin Analizi..... 40
4. BULGULAR..... 42
4.1. Tanımlayıcı istatistikler..... 42
4.2. Analiz ve Bulgular..... 46
4.2.1.YBO'ların fiziki, finansal, eğitim öğretim, öğrenci ve personel açısından karşılaştıkları sorunlara ilişkin YİBO okul yöneticileri ve öğretmen görüşleri nelerdir?..... 46
4.2.2. Okullardaki öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapıları, finansman, eğitim ve öğretim, öğrenci ve personele ilişkin görüşlerinde cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?..... 61
4.2.3. Okullardaki öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapıları, finansman, eğitim ve öğretim, öğrenci ve personele ilişkin görüşleri medeni durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir? 62
4.2.4. Okullardaki öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapıları, finansman, eğitim ve öğretim, öğrenci, personele ilişkin görüşleri görev durumlarına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?..... 63
4.2.5. Okullardaki öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapıları, finansman, eğitim ve öğretim, öğrenci ve personele ilişkin görüşleri yönetici ve öğretmenlerin yaş durumlarına göre anlamlı bir farklılık varmıdır? 66

4.2.6. Okullardaki öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapıları, finansman, eğitim ve öğretim, öğrenci ve personele ilişkin görüşleri ile yönetici ve öğretmenlerin öğretmenlik deneyimlerine göre anlamlı bir farklılık varmıdır? 68

4.2.7. Okullardaki öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapıları, finansman, eğitim ve öğretim, öğrenci ve personele ilişkin görüşleri yönetici ve öğretmenlerin yöneticilik deneyimlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?..... 70

4.2.8 Okullardaki öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapıları, finansman, eğitim ve öğretim, öğrenci ve personele ilişkin görüşleri yönetici ve öğretmenlerin görev yaptıkları yere göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?..... 72

4.2.9. Okullardaki öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapıları, finansman, eğitim ve öğretim, öğrenci ve personele ilişkin görüşleri yönetici ve öğretmenlerin görev yaptıkları kurumlardaki öğrenci sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir? 74

4.2.10. Okullardaki öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapıları, finansman, eğitim ve öğretim, öğrenci ve personele ilişkin görüşleri yönetici ve öğretmenlerin görev yaptıkları kurumlardaki öğretmen sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir? 78

5. TARTIŞMA 81

6. SONUÇ..... 92

7. ÖNERİLER 93

KAYNAKLAR 95

EKLER..... 103

EK 1- Anket İzinleri..... 103

EK 2- Ölçekler..... 105

EK 3- Özgeçmiş 109

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Yıllara göre YBO öğrenci sayıları …… 26
Tablo 2. Yıllara göre YBO pansiyon kapasiteleri ve pansiyonda kalan öğrenci sayısı ……... 27
Tablo 3. Yıllara göre YBO öğretmen sayıları…… 28
Tablo 4. Çalışmaya katılanların cinsiyete göre dağılımı…….. 42
Tablo 5. Çalışmaya katılanların görev durumlarına göre dağılımı…….. 42
Tablo 6. Çalışmaya katılanların yönetici- öğretmen durumlarına göre dağılımı …… 42
Tablo 7. Çalışmaya katılanların branşlarına göre dağılımı……..... 43
Tablo 8. Çalışmaya katılanların medeni durumlarına göre dağılımı……... 43
Tablo 9. Çalışmaya katılanların yaş durumlarına göre dağılımı……. 44
Tablo 10. Çalışmaya katılanların öğretmenlik deneyimine göre dağılımı…… 44
Tablo 11. Çalışmaya katılanların yöneticilik deneyimine göre dağılımı…….. 44
Tablo 12. Çalışmaya katılanların görev yaptığı yere göre dağılımı……. 45
Tablo 13. Çalışmaya katılanların mezun olduğu programa göre dağılımı….. 45
Tablo 14. Çalışmaya katılanların görev yaptıkları pansiyonlu okulların öğrenci sayısı……. 45
Tablo 15. Çalışmaya katılanların görev yaptıkları pansiyonlu okullardaki öğretmen sayısı…….. 46
Tablo 16. Yönetici ve öğretmenlerin fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personele ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları, standart sapmaları, en küçük puan ile en yüksek puan……..... 46
Tablo 17. Yönetici ve öğretmenlere göre YBO' ların sorunları ölçeği fiziki alt yapı boyutundaki faktörlere ilişkin betimsel istatistik……. 47
Tablo 18. Yönetici ve öğretmenlere göre YBO'ların sorunları ölçeği finansman boyutundaki faktörlere ilişkin betimsel istatistik…… 52
Tablo 19. Yönetici ve öğretmenlere göre YBO' ların sorunları ölçeği eğitim- öğretim boyutundaki faktörlere ilişkin betimsel istatistik.. 54
Tablo 20. Yönetici ve öğretmenlere göre YBO' ların sorunları ölçeği öğrenci boyutundaki faktörlere ilişkin betimsel istatistik…… 55
Tablo 21. Yönetici ve öğretmenlere göre YBO'ların sorunları ölçeği personel boyutundaki faktörlere ilişkin betimsel istatistik……. 58
Tablo 22. Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların öğrenci ve personel durumlarına ilişkin görüşlerinin cinsiyete göre t –testi sonuçları….. 61
Tablo 23. Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların öğrenci ve personel durumların ilişkin görüşlerinin medeni duruma göre t -testi sonuçları…… 62
Tablo 24.1. Öğretmen ve yöneticilerin görev durumları ve YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personele ilişkin betimsel veriler…… 63
Tablo 24.2. Öğretmen ve yöneticilerin görev durumlarının YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personele etkisine ilişkin tek yönlü varyans analizi……. 64
Tablo 25.1. Öğretmen ve yöneticilerin yaş durumları ile YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personele ilişkin betimselveriler…… 66

Tablo 25.2. Öğretmen ve yöneticilerin yaş durumlarının YBO'ların fiziki alt yapı finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personele etkisine ilişkin tek yönlüvaryans analizi…….. 67
Tablo 26.1. Öğretmen ve yöneticilerin öğretmenlik deneyimlerinin YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personele ilişkin betimsel veriler……... 68
Tablo 26.2. Öğretmen ve yöneticilerin öğretmenlik deneyimlerinin YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personel boyutuna etkisine ilişkin tek yönlü varyans analizi …… 69
Tablo 27.1. Öğretmen ve yöneticilerin yöneticilik deneyimlerinin YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personele ilişkin betimselveriler…… 71
Tablo 27.2. Öğretmen ve yöneticilerin yöneticilik deneyimlerinin YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personel boyutuna etkisine ilişkin tek yönlü varyan analizi……. 71
Tablo 28.1. Öğretmen ve yöneticilerin görev yaptığı yerlerin YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personele ilişkin betimsel veriler……... 73
Tablo 28.2. Öğretmen ve yöneticilerin görev yaptığı yerlerin YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personele boyutuna etkisine ilişkin tek yönlü varyans analizi…… 73
Tablo 29.1. Öğretmen ve yöneticilerin görev yaptığı yerlerin öğrenci sayılarının YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personele ilişkin betimsel veriler……... 75
Tablo 29.2. Öğretmen ve yöneticilerin öğrenci sayılarının YBO' ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personel boyutuna etkisine ilişkin tek yönlü varyans analizi…… 75
Tablo 30.1. Öğretmen ve yöneticilerin görev yaptığı yerlerin öğretmen sayılarının YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personele ilişkin betimsel veriler…….. 78
Tablo 30.2. Öğretmen ve yöneticilerin öğretmen sayılarının YBO'ların fiziki altyapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personel boyutuna etkisine ilişkin tek yönlü varyan analizi…… 78

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

Doç.	Doçent
Prof.	Profösör
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
YBO	Yatılı Bölge Ortaokulu
YİBO	Yatılı İlköğretim Bölge Okulu
PİO	Pansiyonlu İlköğretim Okulu
TEYBO	Temel Eğitim Yatılı Bölge Okulu
BM	Birleşmiş Milletler
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitimi Bilim ve Kültür Örgütü
UNICEF	Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu
VHKİ	Veri Hazırlama Kontrol İşletmeni
Vb.	ve başkaları, ve benzerleri, ve bunun gibi
G	Grup

1.GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın problem durumu, amacı, alt problemleri, önemi, varsayımları ve sınırlılıkları yer almaktadır.

1.1 Problem Durumu

Yatılı Bölge Ortaokullarında; köyünde veya çevresinde okul bulunmayan ilköğretim yaşındaki öğrenciler, maddi imkansızlıkları bulunan ailelerin çocukları, parçalanmış ailelerin çocukları eğitim-öğretime devam etmektedir. Devlet bu çocukların gerek duyduğu eğitim-öğretimi alabilmeleri için eğitim hakkı kavramı gereğince gerekli tedbirleri almaktadır.

Eğitim; bireylerin kabiliyetlerini geliştirmek, bilgi kapasitesini artırmak, olumlu davranışlar kazandırmak için zihni fiziki, duygusal ve sosyal yönlerden istenilen biçimde geliştirilmesi sürecidir (Akyüz, 2007). Aynı zamanda eğitimi bireyleri güncel yaşama hazırlayan, onların ihtiyaç duyabilecekleri her türlü bilgi ve becerileri edinmesinde yardımcı olan ve toplumsal yaşama uygun maddi ve ahlaki değerlerin genç bireylere aktarıldığı evrensel bir aşama olarak da tanımlayabiliriz (Bucuka, 2009).

Eğitim bireyin doğuştan gelen en temel haklarından biridir. 1789 tarihli Fransız devriminin sonuçlarından bir tanesi de eğitim hakkı kavramının literatüre girmesi olmuştur. 1791 tarihli Fransa Anayasasında eğitimin insanlar için gerekli olan kısmının parasız olması kaydıyla tüm bireylere aynı eğitimi vermek için eğitim örgütü kurulacağı açıkça belirtilmiştir. Avrupa ülkelerinde parasız ilköğretimden zorunlu ilköğretime geçiş bir asırlık zaman dilimini almıştır (Günaydın, 2008).

1876 tarihli ilk Osmanlı Anayasası Kanun-u Esasi' de; "eğitim–öğretim serbestliği, eğitimde devletin gözetim ve denetimi, eğitimde inanç ve vicdan özgürlüğü, ilköğretimin zorunluluğu" maddelerine yer verilmiştir.

Cumhuriyet dönemi anayasalarında eğitim-öğretim ile ilgili daha çok madde yer almaktadır. Özellikle 1924 anayasası ile birlikte eğitim-öğretim alanında köklü değişiklikler yapılmıştır. 1924 Anayasası Cumhuriyet devrimlerinin gerçekleştiği dönemin anayasasıdır (Yücel, 1998).

3 Mart 1924 tarih 430 sayılı Tevhid-i Tedrisat kanunu ile tüm medrese ve okullar, askeri okullar, bütün dayrüleytamlarMaarif vekaletinebağlanmış ve devredilmiştir.Bu kanun uyarınca şer-i okulları devletin kontrolüne almak hedeflenmiştir (Kıratlı, 1973).

Aynı zamanda 1924 Anayasası 87. maddesinde ilköğretimin devlet okullarında parasız olduğu ve bütün bireylerin ilköğretim eğitimini almalarının gerekli olduğu belirtilmiştir.

1961 Anayasasında eğitim hakkı kavramı ilk kez detaylı bir şekilde yer almıştır. Anayasa (1961)'nın 50. maddesinde bireylerin öğrenim ve eğitim gereksinimlerini sağlamanın devletin görevlerinden biri olduğu ve ilköğrenimin cinsiyet fark etmeksizin çocuklara zorunlu ve ücretsiz olduğu, devletin yoksul başarılı öğrencilerin, en yükseköğrenim derecelerine ulaşmaları hedefiyle maddi yardımlar yapacağı belirtilmiştir

T.C Anayasası (1982)'nın 42. maddesinde İlköğrenimin tüm öğrenciler için ücretsiz ve zorunlu olduğu, eğitim öğretim hakkından öğrencilerin mahrum bırakılamayacağı açıkça belirtilmiştir. Aynı zamanda yine T.C Anayasası (1982)'nda özel eğitim görmesi gereken öğrencilerin ve maddi durumu kötü olan başarılı öğrencilerin öğrenimlerine devam edebilmeleri için devletin burslar vb. yöntemler kullanarak bireyleri topluma kazandıracak önlemleri alacakları ifade edilmiştir.

Yine 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu (1973)'nun 22. maddesinde İlköğrenimin zorunlu, ücretsiz ve 6-14 yaş arasındaki tüm bireyleri kapsayacağı belirtilmiştir.

İlköğretim ve Eğitim Kanunu (1961)'nun 2. Maddesinde ilköğretimin, ilköğrenim okullarında verileceği ve öğrenim çağında bulunan tüm bireyler için zorunlu, devlet okullarında ücretsiz olduğu ifade edilmektedir.

Demirel (2013) yaptığı çalışmasında Türkiye'deki Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının ve Taşımalı ilköğretim uygulamalarının kanuni temeller üzerine oturduğunu ve ilköğretimden yararlanmada "Eşitlik, fırsat ve imkân eşitliği" ilkeleri yönünden bireylerin gelişimi için bir iyileşmeyi amaçladığını belirtmiştir.

Eğitim hakkı kavramı birçok uluslararası sözleşmede ve bildirgede kendisine yer bulmuştur. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi (1949)'nin 26. maddesinde her bireyin eğitim hakkına sahip olduğu,eğitimin, ilk ve temel eğitim düzeyinde zorunlu ve ücretsiz olduğu teknik ve mesleki eğitimin herkese açık olduğu belirtilmiştir.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi (1959)'nde "Çocuğun, en azından ilköğretim aşamasında ücretsiz ve zorunlu bir eğitim almaya hakkı vardır. Çocuğa, genel kültürünü geliştirmeye yarayacak ve eşitlik temeli üzerinde yeteneklerini, yargı gücünü, manevi ve toplumsal sorumluluk duygusunu geliştirmesine ve yararlı bir toplum üyesi olmasına olanak sağlayacak bir eğitim verilir" maddesine yer verilmiştir.

UNESCO'nun Eğitim Alanında Ayrımcılığa Karşı Savaşım Sözleşmesi (1960)'nde "İlköğretimin ücretsiz ve zorunlu, ortaöğretimin değişik biçimleriyle genellikle herkesin yararlanabileceği ve erişebileceği, yükseköğrenimi bireysel yetenek temelinde herkesin eşit olarak erişebileceği şekilde gerçekleştirmeye ve kanunla öngörülmüş okula gitme yükümlülüğüne herkesçe uyulmasını temin etmeye yönelik bir ulusal politika belirlemeyi, geliştirmeyi ve uygulamayı taahhüt ederler" maddesi uyarınca taraf devletlerin anlaştıkları belirtilmiştir.

Avrupa Konseyi Ekonomik, Toplumsal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi (1966)'ne taraf olan devletler "İlköğretimin zorunlu olması ve herkese ücretsiz ilköğretim sağlanması; Teknik ve mesleki eğitimde dâhil ikinci eğitimin farklı türleri ve özellikle başlangıçta verilecek ücretsiz geliştirme eğitimi gibi

her türlü uygun vasıtalarla, kural olarak herkesin girmesine ve yararlanmasına açık duruma getirilmesinden" sorumlu tutulmuşlardır.

Çocuk Hakları Sözleşmesi (1989)'nin28. maddesi, çocukların eğitim hakkını kabul ederek "İlköğretimin herkes için zorunlu ve parasız hale getirilmesinden, ortaöğretim sistemlerinin genel olduğu kadar mesleki nitelikte de olmak üzere çeşitli biçimlerde örgütlenmesinin teşvik edilmesinden, bunların tüm çocuklara açık olmasından, gerekli durumlarda mali yardım yapılması ve öğretimi parasız kılmak gibi uygun önlemleri alınması amacıyla taraf devletler gerekli önlemleri alırlar" denilmektedir.

Çocuk Hakları Sözleşmesi (1989)'nin 29. maddesi "Çocuğun kişiliğinin, yeteneklerinin, zihinsel ve bedensel yeteneklerinin mümkün olduğunca geliştirilmesi, çocuğun, anlayışı, barış, hoşgörü, cinsler arası eşitlik ve ister etnik, ister ulusal, ister dini gruplardan, isterse yerli halktan olsun, tüm insanlar arasında dostluk ruhuyla, özgür bir toplumda, yaşantıyı, sorumlulukla üstlenecek şekilde hazırlanması" gerektiğini belirtmiştir.

Türkiye'de 1973 yılında yürürlüğe giren Milli Eğitim Temel Kanununda, Türk milli eğitiminin amaç ve ilkeleri, eğitim sisteminin yapısı ve devletin eğitim-öğretimle ilgili görevleri tanımlanmıştır. Milli Eğitim Temel Kanunu (1973)'nda "eğitim hakkı, fırsat ve imkân eşitliği, karma eğitim, genellik ve eşitlik, yöneltme, süreklilik, Atatürk İnkılap ve İlkeleri ve Atatürk milliyetçiliği demokrasi eğitimi, laiklik, bilimsellik, planlılık, her yerde eğitim ilkeleri" yer almaktadır.

Milli Eğitim Temel Kanunu (1973)' nun 7. maddesinde eğitim hakkı ile ilgili olarak ilköğretim görmenin her Türk vatandaşının hakkı olduğu, ilköğretim kurumlarından sonraki eğitim kurumlarından vatandaşların ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde yararlanabileceği ifade edilmiştir.

Milli Eğitim Temel Kanunu (1973)'nun 8. maddesinde fırsat ve imkan eşitliği ile ilgili olarak"Eğitimde kadın, erkek herkese fırsat ve imkan eşitliği sağlanacağı, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin en yüksek eğitim kademelerine kadar öğrenim görmelerini sağlamak amacıyla parasız yatılılık, burs, kredi ve başka

yollarla gerekli yardımlar yapılır, Özel eğitime ve korunmaya muhtaç çocukları yetiştirmek için özel tedbirler alınır.” denilmektedir.

Milli Eğitim Temel Kanunu (1973)’nun 15. maddesinde karma eğitim ile ilgili olarak okullarda kız ve erkek karma eğitim yapılmasının esas olduğu ancak eğitimin türüne, imkân ve zorunluluklara göre bazı okulların yalnızca kız veya yalnızca erkek öğrencilere ayrılabileceği belirtilmiştir.

Akyüz (2001)’ün belirttiği üzere “Çocukluk dönemindeki beslenme ve bakımın önemi, temel eğitime ve çocuk gelişimine ilişkin programların gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu programlar, çocuğun yaşatılmasına, büyümesine ve gelişmesine yönelik olmalıdır. Çocuğun bakımı ve ilk yıllardaki eğitimi birbirinden ayrılmaz bir bütündür. Çünkü çocukları eğitmeden onlara iyi bakım vermek nasıl mümkün değilse, iyi bakılmayan çocuğun eğitilmesi de mümkün değildir ”.

Devletin tüm bireylerin ilgi, yetenek ve ihtiyaçlarına göre yeterli ve nitelikli bir eğitim almasını sağlama görevi vardır. Zorunlu ve parasız eğitim yanında bireylerin günün koşullarında ihtiyaçlarını karşılayabilecek, en yüksek derecede çağdaş, bilim ve eğitim esaslarına göre eğitim alma haklarıda vardır.

Milli eğitim temel kanunu ile İlköğretim ve Eğitim Kanunu eğitim hakkı kavramının uygulama esaslarını belirtmiştir. Milli eğitim temel kanunu ve 1982 Anayasası 42. maddesinde Kimsenin, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamayacağı, ilköğretimin kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunlu olduğu ve devlet okullarında parasız olduğu açıkça belirtilmiştir.

Zorunlu ve parasız ilköğretimi sağlamak amacıyla kırsal kesimde okulu olmayan köy ve çevresindeki yerleşim birimlerinde yaşayan yoksul ve fakir ailelerin çocuklarının ilköğretime alınması amacıyla yatılı ve pansiyonlu ilköğretim okulları açılmıştır. Bu okullarda öğrenim gören öğrencilerin yiyecek, giyecek, barınma, ders kitabı, defter, harçlık gibi ihtiyaçları ile ders araç – gereçlerinin tamamı Millî Eğitim Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır.

2012-2013 eğitim-öğretim yılında eğitim sistemimizde yapılan değişikliklerle birlikte Yatılı İlköğretim Bölge Okulları (YİBO), Yatılı Bölge Ortaokullarına (YBO) dönüştürülmüştür. 21.07.2012 tarihinde 28360 sayılı kararla Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği (2012)' nde " Yatılı Bölge Ortaokulu nüfusu az, dağınık ve okulu bulunmayan yerleşim yerlerindeki ortaokul öğrencilerinin parasız yatılı, bu okulun bulunduğu çevresindeki ilköğretim öğrencilerinin de gündüzlü olarak eğitim ve öğretim gördükleri ortaokulu veya imam-hatip ortaokulunu ifade eder" denilmektedir.

Türkiye'de kırsal kesimde okulu bulunmayan çocukları okula kavuşturmak amacıyla açılan Yatılı Bölge Ortaokullarında zaman içinde şiddet, hijyen problemleri, öğretmen eksikliği, öğrencilerin ailelerinden uzak kalmaları vb. sorunlar ortaya çıkmıştır. Sorunlara çözüm bulmak için açılan Yatılı Bölge Ortaokullarının faydaları zaman içinde tartışmalı hale gelmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Yatılı Bölge Ortaokullarının sorunlarına ilişkinYBO Yönetici ve Öğretmenlerinin görüşlerini belirlemek,ortaya çıkansorunlara ilişkin çözüm önerileri getirmektir.

1.3. Araştırmanın Alt Problemleri

1) Yatılı Bölge Ortaokullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin fiziki altyapı, eğitim-öğretim, öğrenci ve personel boyutlarında karşılaştıkları sorunlar nelerdir?

2) Yatılı Bölge Ortaokullarında görev yapan Yönetici ve Öğretmenlerinfiziki altyapı, eğitim- öğretim, öğrenci ve personel boyutlarındaki görüşlerinde

a) Cinsiyet
b) Görev türü
c) Medeni durum
d) Yaş

e) Öğretmenlik deneyimi
f) Yöneticilik deneyimi
g) Görev yaptığı yer
h) Mezun olunan program
i) Okuldaki toplam öğrenci sayısı
j) Okuldaki toplam öğretmen sayısı değişkenlikleri açısından bir farklılık olup olmadığı tespit etmektir

1.4. Araştırmanın Önemi

Yatılı Bölge Ortaokullarında sorunlarla karşılaşıldığına dair çok sayıda çalışmayla literatürde karşılaşmak mümkündür. Bu sorunları en az indirmek için Yatılı Bölge Ortaokullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerinin görüşleri alınmış, ortaya çıkan sorunlara ilişkin çözüm önerileri getirilmesi amacıyla bu çalışma yapılmıştır.

Yatılı Bölge Ortaokullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin cinsiyet, görev türü, medeni durum, yaş, öğretmenlik ve yöneticilik deneyimi, görev yaptıkları yer, mezun oldukları program, okuldaki öğrenci sayısı ve okuldaki öğretmen sayısı değişkenlerine göre fiziki alt yapı, eğitim-öğretim, öğrenci ve personel boyutlarındaki görüşlerinde farklılık olup olmadığının tespit edilmesi açısından büyük öneme sahiptir.

İlgili alanyazın incelendiğinde Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının sorunlarına yönelik çalışmalar yapıldığı fakat Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Yatılı Bölge Ortaokullarına dönüştürülmesinden sonra bu alanda yeterince çalışma yapılmadığı görülmüştür. Bu noktadan yola çıkarak, Yatılı Bölge Ortaokullarının sorunlarının tespit edildiği ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinin getirildiği bu çalışmanın literatüre katkı sağlaması açısından önemli olduğu değerlendirilmektedir.

1.5.Araştırmanın Varsayımları

Araştırmaya yönelik varsayımlar şu şekilde ifade edilebilir;

1) Araştırmanın verilerinin elde edilmesi için kullanılan ölçeklerin yeterli olduğu varsayılmıştır.
2) Araştırmanın katılımcıları görüşlerini doğru biçimde yansıtmış oldukları varsayılmıştır.

1.6. Araştırmanın Sınırları

Yapılan araştırma 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Kastamonu, Samsun, Sinop ve Çorum ilinde bulunan 14 Yatılı bölge ortaokulunda görev yapan 352 okul yöneticisi ve öğretmeni ile sınırlıdır.

2.KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1 Yatılı Bölge Ortaokullarının tarihsel gelişimi

Yatılı Bölge Ortaokullarının tarihsel gelişimini incelediğimizde tarihimizde ilk yatılı okul örneklerine medreselerde rastlamaktayız.

> "Medreselerin gelir kaynakları esas olarak vakıflardan sağlanıyordu, bunun yanında medreselere devlet yardımı da vardı. Günümüzde yatılı okullarda olduğu gibi o dönemde, medreselerde öğrencilerin tüm ihtiyaçları karşılıksız sağlanırdı. Öğrencilere vakıf gelirlerinden karşılıksız para ve imaretten parasız yemek verilirdi. Bu durum o dönemde medreseler için önemli bir olumlu özellikti. Medreselerin olumlu yönlerinden biri de bina ve yerleşme düzenleri idi. Onlar başka sosyal kurumlarla beraber, bir cami etrafında külliye oluştururdu. Medrese dersleri arasında uyum ve öncelik sonralık bakımından tutarlılık vardı. Medreselerin kesin süreleri yoktu, amaç belli kitapları okumaktı. Medreselerde sınıf değil ders geçme sistemi vardı. Medreselere sıbyan mekteplerini bitirenler, ya da en az o kadar özel bir öğrenim gören erkek öğrenciler girmekte idi. Medreselerde öğrenci sayısı vakıf şartlarına, binanın büyüklüğüne ve dönemlere göre değişmekle beraber, genellikle bir medresede tüm öğrenci sayısı 20-30'u geçmezdi. Bazen medreseler arasında öğrenci aktarılması olurdu" (Akyüz 2008, s. 75).

Yatılılık kavramı zaman içerisinde önce medreselerde, daha sonra külliyeler içerisindeki sıbyan okullarında, tanzimat döneminde darüşşafaka ve darüleytamlarda meşrutiyet dönemine kadar zaman içerisinde kendini geliştirerek devam etmiştir.

> Türk eğitim tarihinde ise ilk kez medreselerde başlayan yatılılık olgusu Fatih Sultan Mehmet döneminde daha düzenli hale getirilmiş ve külliyeler oluşturulmuştur. Külliyelerin bünyesinde aşevi, barınma yerleri, kütüphane ve Dar'ül Talim (ilkokul) açılmıştır. Kanuni Sultan Süleyman döneminde medreselerin içinde sıbyan mektepleri açılmıştır. Tanzimat döneminde açılan Darüşşafaka, Balkanlarda açılan ıslahhaneler yatılı öğrenci almış, dönemin şartlarına göre eğitim öğretim vermiştir (Erkul, 1997, s.126).

Meşrutiyetin ilanıyla birlikte eğitim-öğretim alanında daha çok çalışma yapılmaya başlanmıştır. Köylerdeki öğretmen eksikliğini gidermek amacıyla 1909 yılında yatılı okullar açılmaya başlanmıştır. Bu çalışmaları 1913 yılında çıkarılan 'Tedrisat-ı İptidaiye Muvakkati' (Geçici İlköğretim Yasası) takip etmiştir.

> "1914'de Kastamonu Milletvekili olan İsmail Mahir Efendi her il ve sancakta, köy çocuklarına özgü yatılı okullar açılmasını, bunlara her köyden bir kız bir erkek öğrenci alınmasını istemiştir. İsmail Mahir Efendi'nin Türk Eğitim Tarihindeki yeri ve rolü, dünya eğitim tarihindeki H.Peztalozzi'nin yeri ve rolüne benzetilebilir. Nasıl Peztalozzi, Napolyon ordularının Rusya savaşında öksüz, yetim bıraktığı çocukların bir okul açarak eğitimini sağladıysa, İsmail Mahir Efendi de Trablus ve

> Balkan savaşları sırasında öksüz kalan binlerce çocuğu yoksulluktan kurtarıp ülkeye kazandırmak için uğraş vermiştir. Başta dostu Sadrazam Talat Pasa olmak üzere, devlet yetkilileri ile görüş birliğine vararak Darüleytam (Yetimler Yurdu) 'ın açılmasını sağlamıştır"(Kılıç, 2001, s. 20).

Çetinkaya (2013, s.17)'nın belirttiği üzere "Balkanlar ve İstanbul'da savaş sürecinde yetim ve öksüz kalmış çocuklar İsmail Mahir Efendinin kurulmasında yoğun çaba sarf ettiği darüleytamlarda barınırken, doğuda yetim ve öksüz kalmış çocukların imdadına dönemin kolordu kumandanı Kazım Karabekir'in açmış olduğu yatılı okullar yetişmiştir."

Atatürk ülkeninilköğrenimde yatılı okullara gereksinimi olduğunu 1 Mart 1923 de Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilk oturumunda ifade etmiştir. Sırasıyla 1923-1933 arasında bütçeleri uygun olan şehirlerde, 1933-1938 arasında bucak ve ilçe merkezlerinde, 1940 yılında merkezi köylerde yatılıve gündüzlü okullar açılmıştır (Aras, 2002).

26 Mart 1926 tarihinde 789 sayılı Maarif Teşkilatı Kanunu çıkarılmıştır. Eğitim sisteminde yeni bir düzene sokan bu kanunun 5. maddesine göre ilköğretim okulları aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

a) Şehir ve kasaba Gündüzlü
b) Şehir ve Kasaba Yatılı
c) Köy Gündüz Mektepleri
d) Köy Yatı Mektepleri (Maarif Vekilliği, 1944, s. 12).

Köy okullarında, 19.06.1942 tarih ve 4274 sayılı "Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilat Kanunu" ile birlikte değişiklikler yapılmıştır. Bu kanunla köy öğretmenlerinin görev ve yetkileri tanımlanmış, köy öğretmen ve eğitmenlerine eşit haklar tanınarak görev bölümü yapılmıştır. 4274 sayılı kanuna göre köylerde açılması düşünülen resmi, mecburi ve parasız ilköğretim okul ve kursları şunlardır:

a. Eğitmenli Köy Okulları,
b. Öğretmenli Köy Okulları,
c. Öğretmenli ve Eğitmenli Köy Okulları,

d. Pansiyonlu ya da Pansiyonsuz Bölge Köy Okulları (Bu okulların arazileri ve durumlarının elverişli olması halinde, bucak merkezlerinde açılması tercih edilir),
e. Akşam Okulları,
f. Köy ve Bölge Meslek Kursları,

19.06.1942 yılında çıkarılan 4274 sayılı kanun ile köy yatılı mektepleri köy bölge okullarına dönüştürülmüştür. Köylerin ihtiyar meclisleri tarafından eğitim öğrenim gören öğrencilerin yatak, giyinme, ısınma ve aydınlanma ihtiyaçları köy yasası gereğince giderilmiştir.

Köy Bölge Okulları; köyde okulu bulunmayan köylerdeki öğrencileri yetiştirip kendi köylerindeki öğretmen, sağlık memuru ve ebe ihtiyaçlarını giderecek şekilde öğrenim almalarını sağlamak amacıyla kurulmuştur (Cicioğlu, 1985). 1952 yılında çıkarılan 6239 sayılı kanuna göre köy enstitüleri ile öğretmen okulları birleştirilmiştir.

05.01.1961 tarihinde çıkarılan 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile İlköğretim, sekiz yıla çıkarılmış ve "Temel Eğitim" ismini almıştır. Temel Eğitim Modeli, 1971–1972 eğitim-öğretim yılında sonuçları değerlendirilmek üzere 16 yatılı bölge okulunda ve 2 ilkokulda tatbik edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre temel eğitim modeli başarılı bulunmuş, 1976 yılına kadar, tüm Yatılı Bölge Okullarında uygulanmasına geçilmiştir.

1962 yılında 222 sayılı İlköğretim ve Temel Eğitim Kanunu'na göre hazırlanmış "Bölge Okulları Yönetmeliği"nin 1. maddesine göre; mesafe olarak birbirine yakın köylerin bulunduğu bölgelere Yatılı İlköğretim Okullarının kurulması planlanmıştır (Demirel, 2013).Yatılı ilköğretim okullarının yapımına ilk olarak Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinden başlanmış ve çok kısa bir zaman dilimi içerisinde 32 yatılı ilköğretim okulu eğitime hazır hale getirilmiştir (Cicioğlu, 1985).

Milli Eğitim Bakanlığı 1971 yılında üniversite öğretim üyelerinden oluşan bir çalışma grubu oluşturarak ‘’Temel Eğitim Modeli'ni ortaya koymuştur (Arı, 2000).

Bu model geliştirilmiş ve 1972 yılında Milli Eğitim Reformu Stratejisi'' ne dönüştürülmüştür. Bu strateji iletemel eğitim konusu yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye göre;kırsal yerlerdeki köylerin kümeleştirilerek merkezi köylerde Temel Eğitim Bölge Okulları'nın kurulması, kümeleştirilmeyen diğer köyler için iseuygun mekânlarda Temel Eğitim Yatılı Bölge Okulu veya Okullarının açılması kararlaştırılmıştır (Tebliğler Dergisi,1972).

24/6/1973 tarih 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu "Yatılı Bölge Okulu" nun adını "Temel Eğitim Yatılı Bölge Okulu (TEYBO)" olarak değiştirerek ilkokul ile ortaokulu birleştirmiştir.

1983 yılında 1739 sayılı "Milli Eğitim Temel Kanunu" nda 2842 sayılı kanunla yapılan değişikliklerle "Temel Eğitim Okulu" yerine "İlköğretim" ibaresi getirilmiş, "Temel Eğitim Okulu" yerine "ilköğretim okulu", "Temel Eğitim Yatılı Bölge Okulları", yerine "Yatılı İlköğretim Bölge Okulu" isimleri kullanılmıştır.

> Kırsal kesimde okulu olmayan köy ve köy altı yerleşim birimlerinde bulunan çağ nüfusu ile yoksul ve fakir ailelerin çocuklarının ilköğretim hizmetlerine kavuşturulması amacıyla yatılı ve pansiyonlu ilköğretim okulları açılmıştır. Bu okullarda öğrenim gören çocuklarımızın yiyecek, giyecek, barınma, ders kitabı, defter, harçlık gibi ihtiyaçları ile ders araç – gereçlerinin tamamı Millî Eğitim Bakanlığınca karşılanmaktadır. 4306 Sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yeni YİBO ve PİO'ların yapımı hızlandırılmış, ayrıca YİBO ve PİO'lardaki hizmetlerin aynı olması sebebiyle 2006 yılında PİO'ların isimleri de "Yatılı İlköğretim Bölge Okulu" olarak değiştirilmiştir. (Faaliyet raporu, 2012).

2012-2013 eğitim-öğretim yılında uygulamaya konulan ve kamuoyunda 4+4+4 olarak bilinen değişiklikler ile birlikte Yatılı İlköğretim Bölge Okulları (YİBO) Yatılı Bölge Ortaokullarına dönüştürülmüştür. 21.07.2012 tarihinde 28360 sayılı kararla Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği (2012)'nde " Yatılı Bölge Ortaokulu Nüfusu az, dağınık ve okulu bulunmayan yerleşim yerlerindeki ortaokul öğrencilerinin parasız yatılı, bu okulun bulunduğu çevresindeki ilköğretim öğrencilerinin de gündüzlü olarak eğitim ve öğretim gördükleri ortaokulu veya imam-hatip ortaokulunu ifade eder" denilmektedir.

2.2. Yatılı Bölge Ortaokullarının Kuruluş esası ve amaçları

05.01.1961 tarihli 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununda yer alan 9. maddede Yatılı İlköğretim Bölge Okulları " Nüfüsun az ve dağınık olduğu yerlerde köyler gruplaştırılarak, merkezi durumda olan veya durumu uygun bulunan köylerde İlköğretim bölge okulu ve bunlara bağlı pansiyonlar kurulur; gruplaşmanın mümkün olmadığı bölgelerde ise Yatılı İlköğretim Bölge Okulları veya gezici okullar açılır. Gezici okullarda gezici öğretmenler görevlendirilir. Şehir ve kasabalarda da ihtiyaca göre yatılı ve pansiyonlu okullar kurulur." şeklinde tanımlanmıştır.

Çıkarılan bu yasa ile Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının ve devamında Yatılı Bölge Ortaokullarının Köy Yatılı Mekteplerinin devamı olarak eğitim ve öğretime devam edecekleri ifade edilmiştir. 222 sayılı kanuna göre açılan bölge okullarının amaçları şunlardır :

a. Nüfusu dağınık olan yerleri okula ve öğretmene kavuşturmak,
b. Belli yörelerde Türk dilini ve kültürünü yayma faaliyetine yardımcı olmak,
c. Köylerde özel eğitime ve korunmaya muhtaç çocuklar ile okulöncesi eğitimi için sınıflar açılmasını sağlamak,
d. Çevrenin sağlık, tarım, halk eğitimi ve her türlü kalkınma faaliyetine bir merkez olma görevi yapmak,
e. İlkokulu bitiren çocuklar için zorunlu öğretim çağı dışına çıkıncaya kadar tamamlayıcı kurslar ve sınıflar açmak ve bölge koşullarına göre çocuklara pratik bilgiler kazandırmak, bu çocuklardan yetenekli olanlara ileri öğrenim imkânları hazırlamak,
f. Bağımsız eğitmenli okullardan mezun olan çocukların beş sınıflı ilkokulları bitirmelerini sağlamak,
g. Tek öğretmenli ilkokullarda okuyan öğrencilerin birkaç öğretmeni bulunan okullardan yararlanmalarını sağlamak,
h. Çevre öğretmenlerinin birleşip görüştükleri ve deneyimlerini paylaştıkları bir yer olmak ve öğretmenlerin işbaşında yetiştirilmelerine hizmet etmek, şeklindedir (İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 1961).

14.06.1973 tarihli, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu 2. maddesinde nüfusun az ve dağınık olduğu köylerin gruplaştırılarak merkezi ve durumu uygun köylerde temel eğitim bölge okullarının, gruplaştırmanın mümkün olmadığı yerlerde temel eğitim yatılı bölge okullarının kurulacağı belirtilmiştir. 1739 sayılı kanunda 16.06.1983 Tarih ve 2842 sayılı yasa ile değişiklik yapılmış temel eğitim okulları yerine ilköğretim okulları ifadeleri kullanılmıştır.

Kırsal kesimde okulu bulunmayan, köy ve köy altı çevresinde bulunan, fakir ailelerin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla ağırlıklı olarak doğu ve güneydoğu bölgesinde Yatılı İlköğretim Bölge Okulları kurulmuştur. (İnal ve Sadık, 2014)

07.08.1992 tarih 21308 sayılı Resmi gazetede yayınlanan İlköğretim Kurumları yönetmeliğinin 6. maddesinde Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının amaçları şu şekilde açıklanmıştır:

a. Okulu bulunmayan yerleşim birimlerinde ilköğretim çağındaki çocuklara gerekli eğitim öğretimi vermek,
b. İlkokulu bitiren çocuklara zorunlu öğrenim çağı dışına çıkıncaya kadar tamamlayıcı kurslar ve sınıflar açmak ve bölge şartlarına göre pratik bilgiler kazandırmak suretiyle bunlara ilgi ve yeteneklerine göre ileri öğrenim imkânları hazırlamak,
c. Çevrenin eğitim, kültür ve sosyal etkinliklerine katkıda bulunmak,
d. Çevredeki öğretmenlerin bir araya gelerek görüştükleri ve tecrübelerini paylaştıkları bir yer olarak iş başında yetiştirilmelerine hizmetetmektir.(İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 1992).

MEB tarafından basılan 2003 tarihli Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ve Pansiyonlu İlköğretim Okulları Yönetici Kılavuz Kitabında Yatılı Bölge Okullarının amaçları şu şekilde ifade edilmiştir:

a. Nüfusu dağınık olan yerleri öğretmene ve okula kavuşturmak,
b. Belli köylerde Türk dilini ve kültürünü yayma faaliyetine yardımcı olmak,
c. Köylerde özel eğitime ve korunmaya muhtaç çocuklarla, okul öncesi eğitim için sınıflar açılmasını sağlamak,
d. Çevrenin sağlık, tarım, halk eğitimi ve her türlü kalkınma faaliyetine bir merkez vazifesi görmek,
e. İlkokulu bitiren çocuklar için mecburi öğrenim çağının dışına çıkıncaya kadar tamamlayıcı kurslar ve sınıflar açmak, bölge şartlarına göre çocuklara pratik bilgiler kazandırmak, bu çocuklardan yetenekli olanlara ileri öğrenim imkânları hazırlamak,
f. Bağımsız eğitmenli okullardan mezun olan çocukların beş sınıflı ilkokulu bitirmelerini sağlamak,
g. Civarda tek öğretmenli ilkokullarda okuyan dördüncü ve beşinci sınıf öğrencilerinin birkaç öğretmeni bulunan okullardan faydalanmalarını sağlamak,
h. Çevre öğretmenlerinin birleşip görüştükleri ve tecrübelerini paylaştıkları bir yer olmak ve öğretmenlerin işbaşında yetiştirilmelerine hizmet etmektir. (Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ve Pansiyonlu İlköğretim Okulları Yönetici Kılavuz Kitabı, 2003, s.20).

MEB tarafından basılan Yatılı ilköğretim bölge okulları ve pansiyonlu ilköğretim okulları yönetici kılavuz kitabında (2003) Yatılı Bölge Okullarının çevrenin ihtiyaçlarına aşağıdaki kursları açılabileceği belirtilmiştir.

a. Biçki-dikiş, çiçek-moda, mendil ve örtü baskıları

b. Örgü işleri, çorap, eldiven, kazak, hırka, makine ile çorap örme işleri
c. Dokuma işleri: iplik bükme, masura sarmak, iplik çözme, tezgâha geçirme
d. Halı, kilim, sicim, heybe dokuma işleri
e. Ev idaresi, mutfak işleri, çay, kahve, yemek sofrasını hazırlama,
f. Çeşitli yemeklerin pişirilmesini öğrenmek
g. Her çeşit reçeller, şuruplar, marmelatlar hazırlama
h. Turşular, sirkeler, salçalar hazırlama
i. Sebze meyve kurutmaları
j. Tarhana, bulgur çeşitleri, makarna, dövme, kuskus, şehriye çeşitleri
k. Yoğurt, peynir, yağ yapma, krema makinesi kullanma
l. Muhitin özelliğini göz önünde tutarak sebzecilik, fidancılık, çiçekçilik, bağcılık
m. Hayvan bakımı, inek, koyun besleme, tavukçuluk, arıcılık

Türkiye'nin geniş yüzölçümüne sahip bir ülke olması, nüfusunun dağınık olması ve köy, mezra, oba, kom ve yayla gibi yerleşim yerlerinde oturması öğrencilerin okula ulaşımı konusunda büyük problemlere neden olmaktadır. Coğrafi şartlardaki engebeler ulaşımı olumsuz olarak etkilemekte özellikle Karadeniz ve Doğu Anadolu da öğrencilerin okula devamının sağlanmasında sıkıntılar ortaya çıkmaktadır.

Özellikle sert kış şartlarının yaşandığı yerleşim birimlerinde ve çevrelerinde kar, buz, heyelan gibi nedenlerle uzun zaman ulaşım sağlanamamakta, yaşam koşulları zorlaşmaktadır. Köyden kente göçün hızlı bir şekilde devam etmesi sonucunda köy ve çevre yerleşim birimlerindeki öğrenci sayısında ciddi bir şekilde azalma olmaktadır. Bu problemlerin sonucu olarak okuldan yoksun kalan öğrencilerin ilköğretime devamını sağlamak için Yatılı İlköğretim Bölge okulları kurulmuş, Yatılı İlköğretim Bölge Okulları zaman içerisinde Yatılı Bölge Ortaokullarına dönüştürülmüştür.

Yatılı Bölge Ortaokullarının coğrafi koşullar ve göç olgusu sonucu ilköğretimden yoksun kalan öğrencilerin okula devamının sağlanması yanında maddi olanaklardan yoksun öğrencilerin her türlü eğitim-öğretim, kırtasiye, beslenme, barınma, harçlık

vb. gereksinimlerinin karşılanması bakımından gerekliliği Türk eğitim sistemi açısından büyük önem taşımaktadır.

2.3. Yatılı Bölge Ortaokullarının Felsefesi ve Hedefleri

Yatılı ilköğretim Bölge Okulları'nın temel hedefi, öğrencilerin Türk Milli Eğitimi'nin genel amacına uygun şekilde eğitim- öğretim görmeleridir. Milli Eğitim Temel Kanununda öğrencileri;

> Atatürk inkılap ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek ilk hedef olarak belirlenmiştir (Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ve Pansiyonlu İlköğretim Okulları Yönetici Kılavuz Kitabı, 2003, s.20).

Yatılı İlköğretim Bölge Okulları'nın özel amaçları arasında öğrencilerin ileriki hayatlarında mutlu olmalarını sağlayacak bir mesleğe sahip olmaları yer almaktadır (Yördem, 2009).

2.4. Yatılı Bölge Ortaokullarına öğrenci kayıt esasları

26.07.2014 tarih 29072 sayılı Resmi gazetede yayınlanan İlköğretim Kurumları yönetmeliği 15. maddesine göre Yatılı Bölge Ortaokullarına kayıtlarda Yatılı bölge Ortaokuluna hangi yerleşim yerlerinden öğrenci geleceği, gelecek öğrenci sayısı, Milli eğitim müdürü, İlçe MEM müdürleri YBO müdürleri, tarafından oluşturulan komisyon tarafından kayıtlar başlamadan bir ay önce planlanır. Çevresinde okul bulunmayan veya herhangi bir sebeple okulu kapatılan yerleşim birimlerindeki öğrenciler Yatılı Bölge Ortaokullarına yerleştirilir. Yatılı Bölge Ortaokulu bulunmayan illerdeki öğrenciler Yatılı Bölge Ortaokulu bulunan illere yerleştirilir. İl Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından olağanüstü durumu veya özel durumu olan öğrenciler Yatılı Bölge Ortaokuluna yerleştirilir (İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 2014).

2.5. Yatılı Bölge Ortaokulları personelinin görev, yetki ve sorumlulukları

2.5.1. Yatılı Bölge Ortaokulu yönetimi

25.11.2016 tarih 29899 sayılı Resmi gazetede yayınlanan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Resmi okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal yardımlar ve okul pansiyonları yönetmeliği 37. Maddesine göre Yatılı Bölge Ortaokullarını yönetmek için Yatılı Bölge Ortaokulu Müdürü, Müdür Başyardımcısı ve Pansiyondan sorumlu Müdür yardımcısı görevlendirilir.

Pansiyonlu okulun müdürü, okul ve pansiyonun eğitim öğretim hizmetlerini mevzuata uygun olarak yönetmekten sorumludur. Müdür Başyardımcısı Okul Müdürü tarafından kendisine verilen okul ve pansiyonla ilgili iş ve işlemleri yerine getirip , diğer iş ve işlemlerin koordinasyonu görevlerini yerine getirmektedir..21 Haziran 2018 tarih 30455 sayılı resmi gazetede yayınlanan Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumlarına yönetici görevlendirme yönetmeliği ile birlikte Müdür Başyardımcılığı kadrosu kaldırılmış, mevcut Müdür Başyardımcılarının görev süreleri bitimine kadar görevlerine devam edeceği açıklanmıştır. Ayrıca pansiyonlu okullarda normal müdür yardımcısı sayısına ek olarak pansiyondan sorumlu bir müdür yardımcısı görevlendirilir.

Okul öncesi ve İlköğretim kurumları mevzuata uygun olarak Okul Müdürü ve okul çalışanları tarafından birlikte yönetilir. Okul Müdürügörevleri şu şekilde belirtilmiştir:

> Müdür; okulun öğrenci, her türlü eğitim ve öğretim, yönetim, personel, tahakkuk, taşınır mal, yazışma, eğitici ve sosyal etkinlikler, yatılılık, bursluluk, taşımalı eğitim, güvenlik, beslenme, bakım, koruma, temizlik, düzen, nöbet, halkla ilişkiler ve benzeri görevler ile Bakanlık ve il/ilçe millî eğitim müdürlüklerince verilen görevler ile görev tanımında belirtilen diğer görevlerin yerine getirilmesini sağlar(İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 2014).

Müdür başyardımcısı, müdürün olmadığı zamanlarda müdürün yerine okulun yönetiminden sorumludur. Kendi sorumluluğunda olan iş ve işlemlerle birlikte Müdür tarafından kendisine verilen görevleri yerine getirir.

Yatılı Bölge Ortaokullarında eğitim ve öğretim işleri ile görevlendirilen müdür yardımcılarının yanında pansiyondan sorumlu olmak üzere bir müdür yardımcısı görevlendirilir. Pansiyondan sorumlu müdür yardımcısının görev ve sorumlulukları şu şekilde belirtilmiştir:

a. Yatılı öğrencilerin pansiyon kurallarına uymalarını sağlamak için gerekli kontrolleri yapmak.
b. Etütlerin zamanında ve verimli olarak yürütülmesini sağlamak.
c. Evci ve çarşı iznine çıkacak öğrencilerin işlemlerini yürütmek.
d. Ziyaretçi kabul usulünü, zamanını ve yerini belirlemek.
e. Tabela mevcudu defterini tutmak.
f. Günlük yiyecek erzakının tartılarak ambardan günlük tüketim maddeleri tabelasına göre çıkarılmasında ve dışarıdan gelen yiyeceklerin muayenesinde hazır bulunmak
g. Ambardan günlük tüketim maddeleri tabelasına göre çıkarılan erzakın kontrolünü yapmak ve servise hazır hale getirilmesini sağlamak
h. Günlük yemek listesini, varsa diyetisyen ile birlikte aylık olarak hazırlanmasını sağlamak.
i. 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Gıda ve Yemin Resmi Kontrollerine Dair Yönetmeliğin 40. maddesinin altıncı fıkrası gereği üretilen yemek partisinin her çeşidinden alınan bir örneğin yetmiş iki saat uygun koşullarda saklanmasını sağlamak
j. Yemek listesine göre haftalık veya günlük alınan gıda maddelerinin bozulmadan kullanılmasını sağlamak.
k. Hazırlanan yemek listelerini uygulatmak, değiştirilmesi halinde gerekçesiyle birlikte okul müdürüne onaylatmak.
l. e-Okul sisteminde bulunan göreviyle ilgili iş ve işlemleri yapmak.
m. Belletici ve nöbetçi belletici öğretmenlerin nöbet çizelgelerini hazırlamak ve çalışmalarını denetlemek.
n. Pansiyonda görevli personelin görevlerine ilişkin takip ve kontrolünü yapmak.
o. Pansiyonda kalan öğrencilerin sağlıkla ilgili işlemlerini yürütmek.
p. Öğrenci harçlıklarının ve sosyal yardımların zamanında ödenmesini sağlamak.
q. Bir sonraki öğretim yılında pansiyona alınacak öğrenci kontenjanları ile ilgili işlemleri yapmak.
r. Yatılı ve burslu öğrencilerin nakil ve geçişleri ile ilgili iş ve işlemlerini yapmak(Resmi okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal yardımlar ve okul pansiyonları yönetmeliği, 2016).

2.5.2. Belletici ve nöbetçi belletici öğretmen görev ve sorumlulukları

Yatılı Bölge Ortaokullarında görev yapan öğretmenler; pansiyonda kalan öğrencilerin yemek, yatış, ders, etüt, dinlenme gibi iş ve işlemlerinin yürütülmesi için belletici öğretmen olarak 24 saat süreyle görevlendirilirler. Belletici öğretmenler; kız öğrencilerin pansiyonda kaldığı olduğu okullarda bayan öğretmenler, erkek öğrencilerin pansiyonda kaldığı okullarda erkek öğretmenler arasından Okul Müdürünün teklifi İlçe Milli Eğitim müdürünün onayıyla görevlendirilirler. (İlköğretim kurumları yönetmeliği, 2014).

MEB (2016) Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Resmi okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal yardımlar ve okul pansiyonları yönetmeliğinin 39. maddesinde Belletici ve nöbetçi belletici öğretmenlerin görevlendirme usulleri şu şekilde belirlenmiştir:

a. Belletici ve nöbetçi belletici öğretmenlik görevi pansiyonun bağlı bulunduğu okulda görev yapan kadrolu öğretmenler tarafından yürütülür.
b. Belletici ve nöbetçi belletici öğretmen ihtiyacının okulda görev yapan kadrolu öğretmenler tarafından karşılanamadığı durumlarda, aynı yerleşim birimindeki diğer eğitim kurumlarında görev yapan kadrolu öğretmenlerden istekli olanlar arasından, buna rağmen ihtiyacın karşılanamaması durumunda ise o yerleşim biriminde görev yapan diğer kadrolu öğretmenler arasından resen görevlendirme yapılmak suretiyle karşılanır.
c. Belletici ve nöbetçi belletici öğretmenler, pansiyonun bağlı bulunduğu okul müdürünün teklifi ve il veya ilçe millî eğitim müdürünün onayı ile görevlendirilir.
d. Belletici ve nöbetçi belletici öğretmen görevlendirilmesinde aynı pansiyondaki kız ve erkek öğrencilere ait bölümlerin her biri ayrı bir pansiyon gibi değerlendirilir.
e. Bir günde: Özel eğitim okulları pansiyonlarında elli öğrenciye kadar iki, ellibir ve üzeri sayıda öğrenci için üç belletici veya nöbetçi belletici öğretmen görevlendirilmesi esastır. Diğer okul pansiyonlarında yüz öğrenciye kadar iki, yüz bir ve üzeri sayıda öğrenci için üç belletici veya nöbetçi belletici öğretmen görevlendirilmesi esastır. (Resmi okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal yardımlar ve okul pansiyonları yönetmeliği, 2016).

Nöbetçi belletici öğretmen görevlendirmelerinde yatakhanelerde kalan erkek öğrenciler için erkek, kız öğrenciler için kadın belletici öğretmen görevlendirilir. Yatakhanelerde hem kız hem erkek öğrenci kalıyorsa erkek ve kadın belletici öğretmen birlikte görevlendirilir. Belletici öğretmenlere ek olarak yatakhanelerde danışman ve rehber öğretmende görev alabilir.

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Resmi okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal yardımlar ve okul pansiyonları yönetmeliğinin (2016) 40. maddesinde belletici ve nöbetçi belletici öğretmenlerin görev ve sorumlulukları sıralanmıştır:

1. Pansiyonlarda kalan öğrencilerin ders saatleri dışında eğitimleri ile ilgilenmek ve gerektiğinde derslerine yardımcı olmak.
2. Gece bekçilerini veya güvenlik görevlilerini kontrol etmek.
3. Etüt aralarında öğrencileri gözetim altında bulundurmak.
4. Pansiyon yoklamalarını yapmak ve elektronik ortamda pansiyonla ilgili günlük veri girişini gerçekleştirmek.
5. Pansiyona gelen ziyaretçiler ile ilgili işleri yürütmek.
6. Disiplin olayları ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
7. Hastalanan öğrencilerin durumuyla ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
8. Öğrencilerin ilaçlarının dağıtımı ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
9. Okul yönetimince verilen diğer görev ve sorumlulukları yerine getirmek.
10. Belletici veya nöbetçi belletici öğretmen, görevlerinden dolayı ilgili müdür yardımcısına karşı sorumlu olup okul yönetimince hazırlanacak nöbet çizelgesine ve pansiyon yönergesine göre nöbet tutmakla yükümlüdür(Resmi

okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal yardımlar ve okul pansiyonları yönetmeliği, 2016).

2.5.3. Ambar memurunun görev ve sorumlulukları

Ambar memuru ambar ve depolar ile ilgili işlemleri yürütmek üzere Okul Müdürü tarafından görevlendirilir. Ambar memuru ambar ve depoların korunması, günlük yemek tabelasına göre gerekli malzemelerin ambardan çıkarılması konularında taşınır kayıt kontrol yetkililerinin ve pansiyondan sorumlu müdür yardımcısının taleplerini yerine getirir. (Resmi okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal yardımlar ve okul pansiyonları yönetmeliği, 2016).

2.5.4. Sayman mutemedinin görev ve sorumlulukları

Yatılı Bölge Ortaokullarında hesap işlerinin düzgün yönetilmesi için Okul Müdürü tarafından sayman mutemedi görevlendirilir. Okulun ihtiyacı olan malzemelerin satın alınması ve okula ait malzemelerin eksiltilmesinde gerekli olan sözleşme şartnamelerinin yapılması, pansiyonda ücretli yemek yiyenlerin ücretlerinin il, ilçe saymanlıklarına teslim edilmesi, mutemetlik görevi ile ilgili işlemlerin zamanında yapılması sayman mutemedinin görevleri arasındadır. Sayman mutemedi yapmış olduğu iş ve işlemlerle ilgili pansiyondan sorumlu müdür yardımcısı ve üzerine kayıtlı görevler bakımından ilgili saymanlığa karşı sorumludur. (Resmi okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal yardımlar ve okul pansiyonları yönetmeliği, 2016).

2.5.5. Aşçının görev ve sorumlulukları

Yatılı Bölge Ortaokulların okulun yemek hizmetlerini yürütmek üzere Aşçı görevlendirilir. Aşçı muayene ve teslim alma komisyonları tarafından alınan gıda malzemelerinin bozulmadan korunması, israftan kaçınılması ile ilgili tedbirleri almak, kendisine teslim edilen günlük yemek tabelasına göre öğrenci öğünlerini hazırlamak ve dağıtımını sağlamaktan sorumludur. Ayrıca mutfakta bulunan malzemelerin bakım ve temizliğini yapmak, mutfakta koruyucu tedbirleri almakla karşılaştığı sorunları pansiyondan sorumlu müdür yardımcısı ve okul müdürüne bildirmekle sorumludur(Resmi okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal yardımlar ve okul pansiyonları yönetmeliği, 2016).

Gıda ve Yemin Resmi Kontrollerine Dair Yönetmeliğin 40’ ıncı maddesinin altıncı fıkrasına göre okulda çıkarılan her öğünden alınan numuneyi yetmiş iki saat boyunca saklamak aşçının görevleri arasındadır. Pansiyonda aşçıya yardım etmek ve aşçının olmadığı zamanlarda yemek hizmetlerini yürütmek üzere aşçı yardımcısı görevlendirilebilir.

2.5.6.Teknik personelin görev ve sorumlulukları

Yatılı Bölge Ortaokullarında pansiyonda bulunan malzeme, araç gereç ve tesisatla ile ilgili iş ve işlemlerin yapılması için Teknik personel görevlendirilir. Bu görevlendirme bu iş ve işlemleri yürütebilecek nitelikte personel varsa yapılır. Teknik personel pansiyona ait makine, araç, gereç, tesisattaki arızaları bulmak, onarım ve bakımlarını yapmak veya yaptırılmasını sağlamak üzere pansiyondan sorumlu müdür yardımcısı ve okul müdürüne karşı sorumludur(Resmi okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal yardımlar ve okul pansiyonları yönetmeliği, 2016).

2.5.7. Hizmetlinin görev ve sorumlulukları

Pansiyon ve okulun temizlik hizmetleri yürütmek için ihtiyacı karşılayacak sayıda hizmetli görevlendirilir. Hizmetliler pansiyon ve okul bahçesinin temizliğini yapmak, karşılaştıkları sorunları idareye bildirmek, pansiyona gelen araç- gereçleri, malzemeleri yerlerine taşımak, pansiyon ve okulun boya, badana işlemlerini yapmak, mesai saatleri dışında ve tatil günlerinde nöbet görevini yerine getirmek ve okul idaresinin vereceği görevleri yerine getirmekten sorumludur (Resmi okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal yardımlar ve okul pansiyonları yönetmeliği, 2016).

2.5.8. Kalorifercinin görev ve sorumlulukları

Pansiyon ve okullardaki ısıtma sistemlerinin takibini yapmak, kazaların bakım ve onarımı yapmak, kazan dairesinin tertip düzen ve temizliğini sağlamak üzere kaloriferci görevlendirilir. Okul ve pansiyonun çalışma saatleri uyarınca birden fazla kaloriferci görevlendirilebilir. Kaloriferci yaptığı iş ve işlemlerden dolayı Pansiyondan sorumlu müdür yardımcısı ve okul müdürüne karşı sorumludur(Resmi

okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal yardımlar ve okul pansiyonları yönetmeliği, 2016).

2.5.9. Gece bekçisi ile güvenlik görevlisinin görev ve sorumlulukları

Yatılı Bölge Ortaokullarında pansiyon binalarının, tesislerin, araç ve gereçlerin güvenliği sağlamak üzere güvenlik görevlisi veya okuldaki hizmetlilerden biri gece bekçisi olarak görevlendirilir. Geçe bekçileri görevlerini nöbet talimatnamesine göre yaparlar ve yaptıkları işlerden dolayı okul yönetimi ile belletici veya nöbetçi belletici öğretmene karşı sorumludurlar (Resmi okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal yardımlar ve okul pansiyonları yönetmeliği, 2016).

2.5.10. Şoförün görev ve sorumlulukları

MEB tarafından Yatılı Bölge Ortaokullarına eğitim ve öğretim işlerinde kullanılmak üzere okul taşıtı tahsis edilir. Okula ait taşıt şoförün üzerine zimmetlenir ve taşıtın kullanılması, bakımlarının yapılmasındanşoför sorumludur. Şoför aracın tüm periyodik bakımlarını ve trafik kontrollerini yaptırmakla, göreve çıkış ve dönüşlerinde aracın kilometresini görev kağıdına yazmakla, okul yönetiminin gösterdiği yere park edip gerekli emniyet tedbirlerini almakla, taşıtta kullanılan yakıt, yağ vb. maddelerin kayıtlarını tutmakla okul idaresine karşı sorumludur.Aynı zamanda taşıtı her an göreve hazır tutarak, başkalarının kullanımına izin vermezYatılı İlköğretim Bölge Okulları ve Pansiyonlu İlköğretim Okulları Yönetici Kılavuz Kitabı, 2003).

2.6. Yatılı Bölge Ortaokullarının işleyişi

2.6.1. Parasız yatılı öğrencilere yapılacak sosyal yardımlar

Yatılı Bölge Ortaokullarında pansiyonda kalan öğrencilere Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Resmi okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal yardımlar ve okul pansiyonları yönetmeliği (2016)'nin 21. Maddesi gereğince Eğitim araç ve gereçleri, giyecek ve diğer ihtiyaçlarının temin etmek için Eylül ayında (2.200) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan tutar üzerinden ödeme

yapılır. Aynı zamanda (225) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan tutarda öğrenimi boyunca her ay harçlık olarak ödenir(Resmi okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal yardımlar ve okul pansiyonları yönetmeliği, 2016).

2.6.2. Pansiyonlarda Tutulacak defterler ve bilgi giriş işlemleri

Yatılı Bölge Ortaokullarında pansiyonla ilgili bilgiler defter, dosya, çizelge ve elektronik ortamlarda kayıt altına alınırlar. MEB (2016) Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Resmi okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal yardımlar ve okul pansiyonları yönetmeliğine göre "evci izin defteri, ziyaretçi defteri, Çarşı izin defteri, pansiyon nöbet defteri, aylık yemek listesi, sosyal yardım dağıtım defteri, revir hasta defteri, yatılı öğrenci kütük defteri, yatılı öğrenci günlük yoklama defteri, paralı yatılı öğrenci taksit defteri, öğrenci taksitleri ile ilgili gönderme pusulaları ve dip koçanları da dâhil taksit alındılarının suretleri, tabela mevcudu defteri, numune saklama tutanağı, ambar defteri ve İlaç dağıtım defteri" tutulması gerek defter ve evraklar arasındadır.

2.6.3. Etüt

Etüt; öğrencilerin bir belletmenin gözetimi, kontrolü altında ders çalışmaları, mütalaa, müzakere etmeleri şeklinde tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu, 2019).

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Resmi okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal yardımlar ve okul pansiyonları yönetmeliğinin (2016) 40. Maddesinde etüt işlemleri şu şekilde tanımlanmıştır. Pansiyonda kalan öğrencilerin ödevlerini yapmaları, ders çalışmaları, araştırma yapmaları amacıyla günde en az iki saat olmak üzere etüt yaptırılır. Bu çalışmalar nöbetçi belletici öğretmen ve belletici öğretmenlerin gözetiminde yapılır. Etüt saatleri okul yönetimi tarafından günlük zaman çizelgesinde gösterilir. Öğrenciler etütlerde okulda bulunan imkân ve şartlara göre sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerde bulunabilirler (Resmi okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal yardımlar ve okul pansiyonları yönetmeliği, 2016).

2.6.4. Pansiyon bütçesi ve Pansiyon Yemek hizmetleri

Yatılı Bölge Ortaokullarına her mali yıl için ihtiyaçlarını karşılamak üzere pansiyon bütçesi gönderilir. Pansiyonlarda kalan parasız yatılı öğrencilerin pansiyon ücretleri devlet tarafından karşılanır. Paralı yatılı öğrenciler merkezi yönetim bütçesindeki ücreti ödeyerek pansiyonda yatılı olarak kalabilirler.

Yatılı Bölge Ortaokulları gönderilen pansiyon ve yemek ücretlerinin %88'ini pansiyonun bütçesinde gösterilen her türlü giderlerine harcayabilirler, bütçenin %12'side bakanlığın uygun göreceği pansiyonların giderleri karşılamak üzere Millî Eğitim Bakanlığı merkez saymanlığına göndermek üzere hesaba alırlar. Pansiyonların mali yıl içerisinde harcayamadıkları paralar ertesi yılın bütçesine dâhil edilir.

Okul müdürü, pansiyondan sorumlu müdür yardımcısı, pansiyonda görevlendirilen memur ve hizmetliler, nöbet günlerinde belletici öğretmenler ücret ödemeden yemek yerler. Aynı zamanda pansiyonlu okulun öğretmenleri, memur, hizmetli ve gündüzlü öğrencileri günlük yemek ücretinin % 55'ini ödemek kaydıyla istemeleri halinde öğle yemeği yiyebilirler. Aynı zamanda Maarif müfettişleri ve diğer okullardan gelen öğretmen ve öğrenci grupları, günlük yemek ücretinin tamamını ödeyerek pansiyonda yemek yiyebilirler. (Resmi okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal yardımlar ve okul pansiyonları yönetmeliği, 2016).

Bireylerin yeterli ve dengeli beslenebilmesi için ihtiyacı olan enerji ve besinleri gün içerisindeki öğünlerde alması gerekmektedir. Pansiyonda kalan öğrenciler için ihtiyaçlarına karşılayacak kalorisi hesaplanmış yemek menüleri tercih edilmelidir.

6-14 yaş aralığındaki çocukların büyümesi daha önceki dönemlerinden daha yavaş, ancak süreklidir. Ergenlik döneminde ise büyüme ve gelişme hızlı bir artış gösterir. Kız çocuklarında en hızlı büyüme dönemi 10-12 yaş aralığındadır. Erkek çocuklarında hızlı büyüme yaşı aralığı 11-14'tür. Öğrencilerin büyümesi için bu yaş aralıklarında daha fazla protein, mineral ve vitamin alması gerekmektedir. Sağlıklı bireyler yetiştirmek için yeterli ve dengeli beslenme çok önemli bir yer tutmaktadır. (Elhatusaru, 2018).

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Resmi okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal yardımlar ve okul pansiyonları yönetmeliği (2016)' nin 40. Maddesine göre Yatılı Bölge Ortaokulu pansiyonlarında en az sekiz çeşit üründen oluşan kahvaltı hazırlanır. Ürünlerin sayısı açık büfe kahvaltı olduğu için artırılabilir. Öğle ve akşam yemeklerien az dört çeşit olmak zorundadır. Aynı zamanda okul yönetimi tarafından belirlenen ve günlük zaman çizelgesinde ilan edilen saatlerde en az iki çeşit olmak üzere ara öğün verilir.

2.6.5. E-Pansiyon işlemleri

E-Pansiyon projesi Yatılı okullardaki uygulama farklılıklarını kaldırmak, yapılacak iş ve işlemlere hız kazandırmak, öğrenci velilerinin elektronik ortamda bilgi sahibi olabilmelerini sağlamak amacıyla uygulamaya konulmuştur.Aynı zamanda MEB yetkililerinin pansiyon bilgilerine kolayca ulaşabilmeleri sağlanmıştır (e-pansiyon kullanma kılavuzu, 2015).

Pansiyondan sorumlu Müdür yardımcısı tarafından modüleokul pansiyon bilgileri, yatılı öğrenci bilgileri, personel ve belletici öğretmenlere ait veri girişleriyapılır. E pansiyon modülü içerisinde pansiyon bilgileri, pansiyondan sorumlu müdür yardımcısı bilgi girişi, belletmen öğretmenlerin bilgi girişi, görevlendirme tarihleri ve aylık listeleri, oda bilgileri, aylık yemek listeleri, yatılı öğrencilerin evci ve çarşı izin bilgi girişleri, pansiyon devamsızlık bilgi girişleri modülü bulunmaktadır.

Yatılı okullara ait gelir-gider cetveli hazırlanırken okul müdürlükleri okula ait bilgilerin e- pansiyon modülü içerisinde bulunan e- bütçe alanına elektronik ortamda girişini yaparlar. Giriş yapılan verilere göre elektronik ortamda yatılı okulların bütçesi otomatik olarak oluşturulmaktadır.

Okul Müdürlüğü tarafından pansiyon ve okula ait ısınma, elektrik, su faturaları taratılarak mebbis modülünde bulunan fatura işlemleri kısmına yüklenir. Yüklenen fatura tutarları pansiyonun bağlı bulunduğu Genel müdürlük tarafından gecikmeye mahal vermeden son ödeme tarihine kadar gönderilir.

2.7. Yatılı Bölge Ortaokullarının sayısal istatistikleri

Tablo 1.*Yıllara göre YBO öğrenci sayıları (Milli Eğitim Bakanlığı Örgün Eğitim İstatistikleri, 2000-2018)*

Yıllar	Okul Sayısı	Toplam Öğrenci sayıları	Erkek Öğrenci sayısı	Kız Öğrenci sayısı
2000-2001	247	131 161	95 297	35 864
2001-2002	275	139 971	99 865	40 106
2002-2003	285	140 779	97 495	43 284
2003-2004	289	144 446	98 598	45 848
2004-2005	299	142 788	95 743	47 045
2005-2006	300	135 524	88 690	46 834
2006-2007	603	282 132	167 988	114 144
2007-2008	603	267 516	156 846	110 670
2008-2009	593	262 838	149 051	113 787
2009-2010	574	265 285	145 695	119 590
2010-2011	539	247 563	131 874	115 689
2011-2012	495	212 894	112 355	100 539
2012-2013	468	171 854	86 540	85 314
2013-2014	429	159 053	78 178	80 375
2014-2015	387	117 305	60 606	56 699
2015-2016	341	94 455	48 784	45 671
2016-2017	325	89 979	46 498	43 481
2017-2018	312	78 262	40 929	37 333

Tablo 1 incelendiğinde 2000-2001 eğitim-öğretim yılında 247 okul 131.161 öğrenci, 2001-2002 eğitim-öğretim yılında 275 okul 139,971 öğrenci, 2002-2003 eğitim-öğretim yılında 285 okul 140,779 öğrenci, 2004-2005 eğitim-öğretim yılında 299 okul 142, 788 öğrenci, 2005-2006 eğitim-öğretim yılında 300 okul 135,524 öğrenci, 2006-2007 eğitim-öğretim yılında 603 okul 282,132 öğrenci, 2007-2008 eğitim-öğretim yılında 603 okul 267,516 öğrenci, 2008-2009 eğitim-öğretim yılında 593 okul 262,838 öğrenci, 2009-2010 eğitim-öğretim yılında 574 okul 265,285 öğrenci, 2010-2011 eğitim-öğretim yılında 539 okul 247,563 öğrenci, 2011-2012 eğitim-öğretim yılında 495 okul 212,894 öğrenci, 2012-2013 eğitim-öğretim yılında 468 okul, 171,854 öğrenci, 2013-2014 eğitim-öğretim yılında 429 okul, 159,053 öğrenci, 2014-2015 eğitim-öğretim yılında 387 okul 117,305 öğrenci,2015-2016 eğitim-öğretim yılında 341 okul 94,455 öğrenci, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında 325 okul 89,979 öğrenci,2017-2018 eğitim-öğretim yılında 312 okul da 78,262 öğrenci Yatılı İlköğretim Bölge Okullarına 2012-2013 Eğitim Öğretim yılından sonra Yatılı Bölge Ortaokullarına devam etmişlerdir. . 2007-2008 Eğitim- öğretim yılında 603 olan YİBO sayısı 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında 312'ye düşmüştür. Taşımalı eğitimin

yaygınlaşması, derslik ve okul sayılarının artması sonucunda son yıllarda YBO sayısının düştüğü görülmektedir.

Tablo 2.*Yıllara göre YBO pansiyon kapasiteleri ve pansiyonda kalan öğrenci sayısı (Milli Eğitim Bakanlığı Örgün Eğitim İstatistikleri, 2006-2018)*

Yıllar	Pansiyon Kapasitesi	Toplam Öğrenci sayıları	Erkek Öğrenci sayısı	Kız Öğrenci sayısı
2006-2007	191 201	166 794	107 637	59 157
2007-2008	211 159	159 655	100 789	58 866
2008-2009	197 072	150 101	91 934	58 167
2009-2010	197 095	163 792	94 580	69 212
2010-2011	186 017	134 673	77 735	56 938
2011-2012	160 641	118 810	66 728	52 082
2012-2013	141 416	114 205	62 245	51 960
2013-2014	130 504	91 686	49 546	42 140
2014-2015	118 276	73 989	40 182	33 807
2015-2016	106.405	60.473	32.603	27.870
2016-2017	93.346	53.604	29.089	24.515
2017-2018	89.575	47.550	25.882	21.668

Tablo 2 incelendiğinde 2006-2007 eğitim-öğretim yılında 107,637 erkek 59,157 toplam 166,794 öğrenci, 2007-2008 eğitim-öğretim yılında 100,789 erkek 58,866 kız toplam 159,655 öğrenci, 2008-2009 eğitim-öğretim yılında 91,934 erkek 58,167 kız toplam 150,101 öğrenci, 2009-2010 eğitim-öğretim yılında 94,580 erkek 69,212 kız toplam 163,792 öğrenci, 2010-2011 eğitim-öğretim yılında 77,735 erkek 56,938 kız toplam 134,673 öğrenci, 2011-2012 eğitim-öğretim yılında 66,728 erkek 52,082 kız toplam 118,810 öğrenci, 2012-2013 eğitim-öğretim yılında 62,245 erkek 51,960 kız toplam114,205 öğrenci, 2013-2014 eğitim-öğretim yılında 49,546 erkek 42,140 kız toplam 91,686 öğrenci, 2014-2015 eğitim-öğretim yılında 40,182 erkek 33,807 kız toplam 73,989 öğrenci, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında 32,603 erkek 27,870 kız toplam60,743 öğrenci, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında 29,089 erkek 24,515 kız toplam 53,60 öğrenci, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında 25,882 erkek 21,668 kız toplam 47,550 öğrenci Yatılı İlköğretim Bölge Okullarına pansiyonlarında 2012-2013 eğitim-öğretim yılından sonra Yatılı Bölge Ortaokullarına ait pansiyonlarda yatılı olarak kalmışlardır.

Tablo 3.*Yıllara göre YBOöğretmen sayıları* (*Milli Eğitim Bakanlığı Örgün Eğitim istatistikleri 2006-2018)*

Yıllar	Derslik Sayısı	Toplam Öğretmen sayısı	Kadrolu Öğretmen sayısı	Sözleşmeli öğretmen sayısı
2006-2007	10194	12 837	12837	
2007-2008	10 183	13 480	12 015	1 465
2008-2009	9 981	12 967	11433	1 534
2009-2010	9 908	13 571	11 000	2 571
2010-2011	9 372	12 990	10428	2 562
2011-2012	8 647	11 485	11485	
2012-2013	7 784	11 434	7 208	4 226
2013-2014	7 491	8 938	5 712	3 226
2014-2015	6 470	7 880	4 925	2 955
2015-2016	5 706	7 152	4 390	2 762
2016-2017	5 474	5 722	3 483	2 239
2017-2018	5 304	5 551	3 318	2 233

Tablo 3 incelendiğinde 2006-2007 eğitim-öğretim yılında 10,194 derslikte 12837 kadrolu öğretmen, 2007-2008 eğitim-öğretim yılında 10,183 derslikte 12,015 kadrolu 1465 sözleşmeli toplam 13,840 öğretmen, 2008-2009 eğitim-öğretim yılında 9981 derslikte 11433 kadrolu 1534 sözleşmeli toplam 12,967 öğretmen, 2009-2010 eğitim-öğretim yılında 9908 derslikte 11000 kadrolu 2571 sözleşmeli toplam 13571 öğrenci, 2010-2011 eğitim-öğretim yılında 9372 derslikte 10,428 kadrolu 2562 sözleşmeli toplam 12,990 öğretmen, 2011-2012 eğitim-öğretim yılında 8647 derslikte 11485 kadrolu öğretmen, 2012-2013 eğitim-öğretim yılında 7784 derslikte 7208 kadrolu 4226 sözleşmeli toplam 11434 öğretmen, 2013-2014 eğitim-öğretim yılında 7491 derslikte5712 kadrolu 3226 sözleşmeli toplam 8938 öğretmen, 2014-2015 eğitim-öğretim yılında 6470 derslikte 4925 kadrolu 2955 sözleşmeli toplam 7880 öğretmen, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında 5706 derslikte4390 kadrolu 2762 sözleşmeli toplam 7152 öğretmen, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında 5474 derslikte 3483 kadrolu 2239 sözleşmeli toplam 5722 kadrolu, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında 5304 derslikte 3318 kadrolu 2233 sözleşmeli toplam 5551 öğretmen Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında; 2012-2013 Eğitim Öğretim yıllarından sonra Yatılı Bölge Ortaokullarında görev yapmışlardır.

2.8. Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile ilgili araştırmalar

Türkiye'de Yatılı Bölge Ortaokulları ile ilgili yapılan araştırmalar ve bu araştırmalara ait bulgular aşağıda verilmiştir.

Aralpcan (1998) yılında hazırladığı "Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Sayısal Gelişimi ve Hizmet Sunduğu Çevre 'Kulu İlçesi Örneği" çalışmasında Yatılı İlköğretim Bölge Okulları'nın öğrenci, öğretmen, okul, şube sayılarının 1985-

1986/1994-1995 yılları arasındaki değişimini araştırmak amacıyla yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre Yatılı İlköğretim Bölge Okulları'nın sayısında artış olduğu gözlemlenmiştir. Öğrenci sayıları incelendiğinde erkek öğrencilerin sayısında kız öğrencilere göre bir artış olduğu, bunu sonucu olarak kız ve erkek öğrenciler arasındaki eğitimde fırsat ve olanak eşitsizliğinin arttığı vurgulanmıştır.

Arı'nın (2000) yılında hazırladığı "Normal, taşımalı ve yatılı ilköğretim okullarının karşılaştırılması" adlı çalışmasında; sekiz yıllık ilköğretime geçiş sonrasındaki süreçte normal, taşımalı ve yatılı okulları bu okullardaki öğretmen ve öğrenci düşüncelerine göre değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre psikolojik kaynaklı rahatsızlıkların en çok YİBO öğrencilerinde olduğu gözlenmiştir. Araştırmanın sonuçları incelendiğinde Öğretmenlerin en çok taşımalı ve YİBO öğrencilerini derse motive etmekte güçlük çektikleri, okullarda en çok arkadaşa sahip olanların yatılı öğrenciler, en az arkadaşa sahip olanların ise taşımalı öğrenci oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır. Okul başarısı incelendiğinde en yüksek oranın normal ilköğretim öğrencilerinin, en düşük oranın ise YİBO öğrencilerinin olduğu bulgularına ulaşılmıştır.

Sönmez'in (2000) "Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Varlığının Velilerin Çocuklarını Okula Göndermeleri Üzerindeki Etkisi" araştırmasında Velilerin Yatılı İlköğretim Bölge Okullarını tercih etmelerindeki sebepleri bulmak için bir çalışma yapılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, velilerin Yatılı İlköğretim Bölge Okullarını tercih etmelerinin nedenleri olarak yerleşim yerlerinde okul olmaması, öğrencilerin ihtiyaçlarının devlet tarafından karşılanması, YİBO'ların eğitiminin daha iyi olması, YİBO'lardaki öğrencilerin ders durumlarının daha iyi olması, köylerde bulunan okulların öğretmen ihtiyacını karşılayamaması,YİBO'ların diğer okullara göre düzenli ve intizamlı olması, YİBO öğrencisinin üst öğrenime devamının diğer okullardaki öğrencilerden fazla olması vb. velilerin Yatılı İlköğretim Bölge Okullarını seçmelerindeki nedenler olarak sıralanmıştır.

Yetim (2001), "Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Mevcut Durumu ve Öğrenci Hizmetleri Yönetimi" adlı araştırmasında, Türkiye genelinde var olan YİBO'ların mevcut durumu, öğretim ortamları, bütçe durumu ve öğrenci hizmetlerinin ne

durumda olduğunun tespit edilmesi amacıyla bu çalışma yapılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara bakıldığında; Müdür görüşlerine göre, YİBO'larda görevli personelin eksik olduğu, en çok gereksinim duyulan personelin; doktor,hemşire, teknisyen ve aşçı olduğu sıralanmıştır. Müdürler; YİBO'ların çevredeki insanlar tarafından hoş görünmediğini belirtmişlerdir.Buna sebep olarak il ve ilçe milli eğitim müdürlerinin bu okulları fakir ve sahipsiz öğrencilerin bulunduğu okullar olarak görmeleri ve kendi çocuklarını bu okullara göndermemeleri; bunun diğer öğrenci velilerindeki pansiyonlu okullara dair fikirleri olumsuz yönde etkilediğini belirtmişlerdir. Araştırma bulgularına dayanılarak YİBO'ların personel ihtiyaçlarının giderilmesi, eğitim ortamlarının zenginleştirilmesi, YİBO'ları daha çekici hale getirmek için okul çevre ilişkilerini arttırıcı çalışmalar yapılması önerilmiştir.

Kılıç (2001), "Yatılı İlköğretim Bölge Okulu ile diğer ilköğretim okullarının toplumsal Fonksiyonlarını gerçekleştirme düzeylerinin karşılaştırılması" adlı çalışmasında ilköğretim okulları ile yatılı bölge okulları arasında önemli farklar ortaya çıkmıştır. Çalışma sonucunda Yatılı İlköğretim Bölge Okullarındaki öğretmenlerin daha az tecrübeye sahip olduğu, YİBO'larda daha az bayan öğretmen çalıştığı, kız öğrenci sayısının düşük olduğu sonuçlarına varmıştır.

Halıcı (2005) "Yatılı İlköğretim Bölge Okullarına devam eden ve ailesiyle birlikte yaşayan 12-14 yaş grubu çocuklarının saldırganlık eğilimleri ile benlik kavramlarının incelenmesi" adlı çalışmasında, çocuğun yaşadığı yerin, yaşının, cinsiyetinin, yatılı ilköğretim bölge okuluna gelme nedeninin, odada kaç kişi kaldıklarının saldırganlık boyutunda alınan puanlarda farklılık yarattığı bulgularına ulaşılmıştır.

Bostan (2005) "Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında toplam kalite yönetiminin uygulamasının değerlendirilmesi" çalışmasında yöneticiler ve öğretmenler okul tesisini beğenmediklerini, öğrenim amaçlarına ulaşabilmek için YİBO'lardaki fiziksel mekân ve donatım malzemelerinin yeterince bulunmadığını belirtmişlerdir. Okul Müdürleri öğretmen ve destek personelinin yetersiz olduğunu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Kefeli (2005) "İlköğretim okullarının uygulamalarının değerlendirilmesi Normal, yatılı, taşımalı ilköğretim okullarının karşılaştırılması" adlı araştırmasında YİBO'lar da çalışan öğretmenler; velilerin çocuklarla ilgilenme oranında YİBO'ların en düşük orana sahip olduğunu belirtmişlerdir. Araştırma sonuçlarına göre Okulda kendini en az mutlu hisseden öğrenci YİBO öğrencisi olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin sınıftaki başarı durumları incelendiğinde başarı düzeyi en yüksek öğrencilerin normal ilköğretim okulu öğrencileri olduğu, başarı düzeyi en düşük öğrencilerin YİBO öğrencileri olduğu görülmüştür.

Özkaya (2006)'nın "YatılıİlköğretimBölge Okulu ve İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Tükenmişlik Düzeylerinin Öğretmen Görüşleri Açısından Karşılaştırılması" adlı çalışmasının sonuçlarına göre Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında çalışan öğretmenler diğer okullarda çalışan öğretmenlere göre duyarsızlaşma düzeyinde daha fazla tükenmişlik yaşamaktadırlar. Okulun fiziki yapısı, araç – gereç kullanımı konusunda hassas davranılması, bu bakımlardan zengin bir ortam yaratılması için çaba gösterilmesi, Okulda sosyal faaliyetlere fazlaca yer verilmesi, hem öğrencilerin aidiyet duygusunun gelişmesi, Öğretmenlerin kişisel gelişimleri ve kariyer beklentilerinin karşılanması için onlara destek verilmesi, olumlu girişimlerin özendirilmesi, Öğretmenliğin cazibesini düşüren, mesleğe yeni başlayacak olan öğretmenleri olumsuz şekilde güdüleyerek, daha başlangıçta stres ve tükenmişlik yaşamalarına sebep olan etkenlerin ortadan kaldırılmasını önerilmiştir. Ayrıca Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında çalışma süresinin yönetici ve öğretmenler için belirli bir süre ile sınırlandırılması, bu süre dolduğunda görev yerlerinin değiştirilmesi önerilmiştir.

Özgündüz (2006) "Yatılı İlköğretim Bölge okulundaki öğrencilerin velilerinin ders dışı etkinliklere yaklaşımı" adlı araştırmasının sonucunda veliler öğrencilerin sosyal etkinliklere girmesini, okul takımında yer almasından daha fazla istemektedirler. Velilerin görüşlerine göre futbol ve voleybol takımlarını diğer branşlara tercih ettikleri, bando ve tiyatroyu diğer sosyal etkinliklere tercih ettikleri görülmüştür. Velilere okuldaki spor malzemelerinin durumu sorulduğunda velilerin çoğu okuldaki spor malzemeleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarını ifade etmişlerdir.

Veliler ders dışı etkinliklerde veli ve öğrencinin değil idare ve öğretmenin önemli bir rolü olduğunu belirtmişlerdir.

Karataş (2006) "Yatılı İlköğretim bölge okullarında okuyan öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları" adlı araştırmasında Öğrencilerin büyük çoğunluğu serbest vakitlerini değerlendiklerini düşünürken, boş zamanlarını değerlendiremediklerini düşünen öğrenciler sebep olarak derslerin yoğunluğunu ve uygun ortam bulamadıklarını öne sürmüşlerdir. Öğrencilerin en az koro, el sanatları, müzik aleti kullanma, resim kursu ve tiyatro ile uğraştıkları ifade edilmiştir. Kız öğrenciler boş zamanlarında en çok kitap okurken, erkek öğrencilerin spor çalışmalarına katıldıkları ifade edilmiştir. Araştırmada yaş düzeyi arttıkça boş zamanlarını değerlendirmek için ayrılan zamanın düştüğü görülmüştür. Araştırma sonuçlarına göre kız öğrenciler erkek öğrencilere göre boş zamanlarını değerlendirmek için daha az zaman ayırmaktadır.

Gülbeyaz (2006) "Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ve pansiyonlu ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin örgütsel stres kaynakları" araştırmasında yöneticilerin sırasıyla etik kaygılar, insan unsuru, bürokrasi boyutunda en çok; yönetim zorlukları, karar ve çalışma ortamı boyutlarında en az örgütsel stres yaşadıkları görülmüştür. Araştırmada pansiyondan sorumlu okul yöneticilerinin diğer meslektaşlarından daha fazla stresle karşılaştıkları ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerin artması stres düzeylerinin artmasında önemli faktör olarak görülmüştür. YİBO ve PİO'larda görev yapan personelin maddi olarak desteklenmesi, ders ve belleticilik ücretinin diğer okullara göre daha cazip hale getirilmesi önerilmiştir.

Kardeş (2007) yılında yaptığı "Yatılı İlköğretim Bölge Okulu Yöneticilerinin Yönetim süreçlerinde karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların olası çözümlerine ilişkin görüşler" adlı araştırmasında YİBO'larda öğrencilerin yirmi dört saat pansiyonda kalmalarının YİBO yönetimlerinin iş gücünü artırdığı, YİBO yönetimlerinin eğitim öğretim dışında ihaleler, hizmet alımları gibi pek çok mali konuyla da ilgilenmek durumunda kaldığı, YİBO yöneticilerinin ihaleler ve hizmet alımı konularında yeterince bilgiye sahip olmadığını tespit etmişlerdir. Ayrıca

YİBO'ların yerleşim alanları dışında kurulmuş olduğundan dolayı öğrencilerdeki yalnızlık duygusunu artırdığı ve içe kapanmalarına neden olduğu vurgulanmıştır. Öğrencilerin sosyalleşmesini sağlayacak etkinlikler düzenlenmesi, öğrencilerin psikolojik sorunlar yaşamalarını engelleyecek pedagojik formasyona sahip gerekli eğitimleri almış kişilerin YİBO'larda kadrolu olarak çalıştırılması önerilmiştir.

Altınsoy (2008) yılında yaptığı "Yatılı İlköğretim Bölge Okullarındaki Yatılı Ve Gündüzlü Öğrencilerin Kişisel Bakımlarına İlişkin Uygulamaları" adlı çalışmasında Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında okuyan yatılı ve gündüzlü öğrencilerin kişisel bakımlarını gerçekleştirme düzeyleri incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre; yatılı öğrencilerin ayak kokusu şikâyetinin gündüzlü öğrencilere göre daha fazla olduğu, yatakhanede kalan kızların saçlarının diğer kızlara göre daha fazla kepeklendiği, gündüzlü öğrencilerin yatakhanede kalanlardan daha sık iç çamaşırlarını değiştirdikleri bulgularına ulaşılmıştır. Gündüzlü öğrencilerin yatılı öğrencilere göre su ve sıvı sabunu daha fazla kullandıkları belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre Yatılı ve gündüzlü öğrencilerin kişisel bakım uygulamalarında farklılık olmadığı, öğrenim türünün kişisel bakım uygulamaları ile ilişkisi tespit edilmemiştir.

Acar (2008) "Samsun ili Yatılı İlköğretim Bölge Okulu (YİBO) öğrencilerinin spor yapma alışkanlıkları ve şiddete uğrama durumlarının incelenmesi" adlı çalışmasında Araştırmaya katılanların cinsiyetleri ile şiddetle karşılaşma durumları arasında, babaları yaşayanlar ile babaları vefat edenlerin şiddetle karşılaşma durumları arasında, spor alışkanlıkları ile şiddetle karşılaşma durumları arasında ders dışı egzersiz çalışmalarına katılma durumları ile şiddetle karşılaşma durumları arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Köroğlu (2009) yılında yaptığı "Türkiye'de Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının sorunlarına ilişkin YİBO yöneticileri ve öğretmenlerinin görüş ve önerileri" adlı çalışmasında YİBO'larda fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim,öğrenci, personel boyutlarında araştırma yapılmıştır. Yöneticiler ve öğretmenler YİBO'larda fiziki altyapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personel boyutlarında sorunların olduğunu belirtmişlerdir. Araştırma sonucunda Yöneticilerin öğretmenlere oranla

fiziki altyapı, finansman, eğitim öğretim ve öğrenci boyutlarında daha olumlu düşündüğünü, daha az sorun yaşandığı bulgularına ulaşılmıştır. Personel boyutunda ise yöneticiler öğretmenlere oranla daha fazla sorun olduğu bulgusuna ulaşmışlardır.

Gökyer (2011) yılında yaptığı "Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının sorunlarına ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri" çalışmasında Okul müdürlerinin derslere daha fazla girmeleri, Yemekhanelerde çıkan yemeklerin kalitesinin artırılması ve mevsiminin gerektirdiği yemeklerin çıkmasına dikkat etmesi, Okulda çıkan yemeklerin taze ve lezzetli olmasına ve mevsimine göre yemek çıkmasına yönetimin özen göstermesi, Mutfak teçhizatının ve ıslak zeminlerin temizliğine dikkat edilmesi önerilmiştir.Sağlık personeli ihtiyacının giderilmesi, revirlerin ihtiyaca cevap verecek hale getirilmesi, branş öğretmeni atamalarında YİBO'lara ağırlık verilmesi,YİBO'ların fiziksel alanlarının iyileştirilmesi ve ihtiyaç duyulan araç-gereç eksikliklerinin giderilmesi, velilerle okul arasındaki iletişimin artırılması önerilmiştir.

Kazu ve Aşkın (2011) yılında yaptığı çalışmasında "Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının etüt saatlerinde ve boş zaman etkinliklerinde karşılaşılan sorunlar Elazığ ili örneği" çalışmasında etüt nöbet görevleri dolayısıyla yaşanan problemleri ortadan kaldırmak için bu konuda eğitim almış, öğretmenlik deneyimi fazla olan öğretmenlerin yatılı okullarda görev almaları, iletişim yönü kuvvetli, sanata yatkın ve yetenekleri olan öğretmenlerin YİBO'larda görev alması önerilmiştir. Yeni yapılacak YİBO binalarında; öğrencilerin zihinsel gelişimlerini ve serbest vakitlerini verimli geçirmeleri amacıyla etüt salonları, kapalı spor salonları ve hobi odalarının mutlaka olması gerektiği belirtilmiştir.

Ceylan (2012) "Demografik ve kişilik özellikleri bakımından YİBO öğrencilerinin çatışma çözme davranışlarının analizi" adlı çalışmasında YİBO öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre yaşadıkları çatışmaları çözmede problem çözme davranışının farklılaştığı tespit edilmiş, kız öğrencilerin problem çözme davranışı puanları erkek öğrencilerin problem çözme davranış puanlarından daha yüksek bulunmuştur. Araştırma sonuçlarına göre Cinsiyet değişkenine göre saldırganlık davranışının da farklılaştığı tespit edilmiş, erkek öğrencilerin saldırganlık davranışı puanları kız öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur. Pansiyonda kalan öğrencilerin

çatışma çözmede problem çözme davranışları pansiyonda kalınan süreye göre farklılaşmazken, saldırganlık davranışlarının pansiyonda kalınan süreye göre farklılaştığı tespit edilmiştir.

Yılmaz (2012), "Yatılı İlköğretim Bölge Okulları sorunlarının öğrenci algılarına göre değerlendirilmesi" adlı çalışmasında YİBO'daki "öğrencilerin kendilerini ailelerinden uzak hissetmeleri derslerini olumsuz etkilediği, Öğrencilerin ergenlikte yaşadığı problemleri öğretmenlerine anlatamadıkları,öğrenci velilerinin okula daha fazla gelmeleri için tedbirler alınması, psikolog ve doktorların YİBO'larda öğretmen ve öğrencilere konferans vermesi,YİBO'lardaki rehber öğretmenlerin hizmetiçi eğitime daha sık alınması ve gerektiğinde bu konuda eğitim fakülteleriyle işbirliğine gidilmesi, öğrencilerin velileriyle ücretsiz konuşmalarını sağlamak için Telekom ile işbirliği yapılması ve okullara ankesörlü telefon kurulması önerilmiştir.

Özan, Sağlam ve Karaca (2012), "Yatılı İlköğretim Okullarında pansiyon yönetiminde karşılaşılan sorunlar Malatya, Diyarbakır il örneği" adlı çalışmasında YİBO'larda görev yapan idareciler yatılı kalan küçük yaştaki öğrencilerin öz bakımlarını yapmakta zorlandıkları, ailelerini özledikleri bunun neticesinde okula uyum sağlayamadıkları ve başarısızlığın meydana geldiğini ifade etmişlerdir. Araştırma sonucunda Pansiyonlu okullarda bulunması gereken sağlık personeli kadrolarının boş bulunması ve kalifiye personel eksikliği önemli problemlerden biri olarak verilmiştir. Ayrıca yaşanan disiplin sorunlarının sebebi olarak uyum sorunu tespit edilmiştir.

Demirel (2013) "Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının sorunları ve çözümlerine ilişkin yöneticilerin, öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin görüşleri" adlı çalışmasında Yönetici ve öğretmen görüşlerine göre pansiyonlu okulda çalışmanın zor ve yorucu olduğu, okulda yaşadıkları problemleri kendi ailelerine taşıdıkları, kendilerine ve ailelerine özel zaman ayıramadıkları bulgularına ulaşılmıştır. Okul yöneticileri, öğretmen ve veliler arasındaki iletişimin yeterli seviyede olmadığı, okulda disiplin problemlerinin yaşandığı, okulun bulunduğu yerde eğitimin önemli olmaması sorunlardan birkaçı olarak verilmiştir. Öğretmen görüşlerine göre; öğrencilerin dersle ilgilenmedikleri, temizliklerine önem vermedikleri, öğrencilerin ailelerinden uzak

olmasının onları negatif etkilediği, rehberlik hizmetlerinin yetersiz olduğu ve yeterince öğretmen olmadığından dolayı derslerin boş geçmesi problemlerinin olduğu görülmüştür.

Ceylan ve Sürücü (2013) "Yatılı İlköğretim Bölge Okulundaki öğrencilerin kişisel özelliklerinin çatışma davranışlarını yordama gücü" adlı çalışmasında YİBO öğrencilerinin kişilik özelliklerinin çatışma çözme davranışlarını yordama düzeyini incelenmiştir. Araştırma sonucunda YİBO öğrencilerinin genel uyum (kendi gerçekleştirme, duygusal kararlılık, nevrotik eğilimler, psikotik belirtiler, aile ilişkileri, sosyal ilişkiler, sosyal normlar ve anti sosyal eğilimler) puanları çatışma çözmede saldırganlık davranışının anlamlı bir yordayıcısı olarak görülmüştür.

İnal ve Sadık (2014) "Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Okul Yaşam Kalitesine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri" araştırmasında okul yaşam kalitesinin boyutları okula yönelik duygular, okuldaki öğrenci-öğretmen ve yöneticiler arasındaki iletişim, fiziki olanaklar, okul-aile işbirliği, sosyal etkinlikler, rehberlik hizmetleri ve etüt çalışmaları olarak ele alınmıştır. Araştırma sonucunda YİBO 'larda fiziksel açıdan eksikliklerin giderilmesi, YİBO' larda çalışabilecek niteliklere sahip yönetici ve öğretmenlerin atanması için çalışmaların yapılması, öğrenci velilerin eğitilmesi ve okul-aile işbirliğini sağlayacak çalışmalar yapılması , ,Etütlerde görev alan branş öğretmenlerinin öğretmen sayısının artırılması önerilmiştir.

Çetinkaya (2013) "Yatılı İlköğretim Bölge Okulu öğrencilerinin Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının işleyişine ilişkin görüşleri Kahramanmaraş ili örneği" araştırmasında Öğrencilerin cinsiyetlerine göre pansiyonlu okullara ait fikirleri farklılaşmaktadır.Kız öğrenciler YİBO'lar hakkında erkek öğrencilerden daha olumlu düşünmektedirler. Kız öğrencilerin, YİBO'ların öğretmenleri, yatakhane-yemekhane koşulları, eğitim öğretim faaliyetleri, sosyal sportif imkânları hakkında erkek öğrencilerden daha olumlu görüşlere sahip olduğu görülmüştür. Araştırma sonuçlarına göre. YİBO'larda 6. Sınıfa giden öğrencilerin görüşleri üst sınıfa giden öğrencilere göre daha olumludur. YİBO'lara olumlu görüşlerle başlayan öğrencilerin görüşlerinin yıllar geçtikçe değiştiği ve her yıl daha da olumsuzlaştığı görülmüştür.

2.9. Dünyada yatılı Okullar ile ilgili yapılan çalışmalar

Yatılılık olgusu dünya eğitim tarihinde de Türk eğitim tarihinde de çok eskilere dayanmaktadır. 19. yüzyılın son çeyreğinde ortaya çıkan Pestalozzi'nin yoksullar yurdu ve 'Kır Eğitim Yurdu' akımı ile kurulan okullar dünya eğitim tarihinde yatılılığın ilk örneklerindendir (Erkul, 1997, s. 126).

Banker (1993), New Mexico'nun dağlık alanlarındaki Hispanos'larla Güney Appolacha insanlarının eğitim konusundaki seçimleri incelenmiştir. New Mexico'nun dağlık alanlarındaki Hispanoslar tek sınıflı okullardan daha büyük imkânları daha fazla olan yatılı okullara taşınmıştır. Araştırmada Yatılı okulların amacının öğretmen yetiştirmek olduğu belirtilmiştir. Yatılı okullar bölgede bulunan misyonerlerin önyargılarının ve etnikçi düşüncelerinin ortadan kalmasını sağlamıştır.

Martini (1994) Fransa'nın Polynesia Marquesas adasındaki 9-13 yaşındaki 100 öğrenciyle gözlem yoluyla yaptığı çalışmada öğrencilerin grup çalışmalarına katılımları ve grup içerisinde aldığı rolleri incelenmiştir. Marquesas adasındaki öğrencilerin yatılı okuldaki öğrencilere göre grup çalışmalarına daha çok katıldıkları ve grup içerisinde daha fazla rol aldıklarını gözlemlemiştir.

Wires, Barocas ve Hollenbeck (1994), Yatılı okullarda kalan ergenliğe giren çocukların kimlik başarılarını incelemiştir. Çeşitli boyutlarda bu öğrenciler altı ay süreyle gözlemlenmiştir. Öğrencilerin davranışlarıyla oluşan kimlik statüleri arasında kuvvetli bir ilişki olduğu ortaya çıkarılmıştır.

Warner ve Hasting (1995) Yatılı ve gündüzlü okullarda çalışan personelin iş stresine algılama düzeyleri konusunda çalışma yapılmıştır. Araştırmada 145 çalışanın görüşleri alınmış, gündüzlü okullarda çalışanların yatılı okulda çalışanlara göre daha fazla iş stresi yaşadıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

White (2004), Avustralya'da Anglo Avusturyalı ve yabancı öğrencilerin geçmiş yaşantılarını inceleyerek yatılı okullarda bir çalışma yapmıştır. Bu sosyolojik çalışmada, yatılı okulun öğrencilerin yaşamına nasıl yön verdiği ve yatılı okulda

okumanın mezuniyet sonrasını nasıl etkilediğini araştırılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre yatılı okulda okuyan öğrencilerin daha bağımsız olduğu, yatılı okulda okumanın mezuniyet sonrasında başarı için olumlu etkileri olduğu bulunmuştur.

DeJong ve Holder (2006), Öğrencilerin ihtiyaçlarına göre uzmanlar, danışmanlar ve akademisyenlerle birlikte Hint yatılı okullarında uygulanmak üzere teröpatik yerleşim modeli ismini verdikleri bir program hazırlamışlardır. Plot okullarda zararlı madde kullanımları, duygusal problemler, sosyal problemler yaşayan öğrencilerde olumlu yönde gelişmeler olmasını ve problemlerin ortadan kalkmasını amaçlamışlardır.

Westhuizen ve Oosthuizen (2008) yılında yaptığı çalışmasında Güney Afrikadaki bir erkek yatılı okulunda organizasyon kültürünün öğrenci disiplini ile olan ilişkisini gözlem ve görüşme yaparak incelemiştir. Araştırma sonucunda Öğrenci disiplininin etkin organizasyon kültürünün etkililiğini belirlediği sonucuna ulaşmışlardır. Öğrencilerin yönetime katılması, öğrencilerin bulunduğu çevrenin temiz olması, öğrencilerin spor etkinliklerine katılımına izin verilmesi, baba-oğul etkinlik günlerinin düzenlenmesi okul kültürünün belirleyicileri arasında gösterilmiştir.

Bidin ve Jusoff (2009) yılında yatılı okul öğrencileriyle yaptığı araştırmasında cinsiyet ve sosyo-ekonomik durumların İngilizce dil performansında etkisi olduğu tespit edilmiştir. İngilizce dil performansları incelendiğinde erkek öğrencilerin kızlardan daha başarılı oldukları gözlemlenmiştir. Araştırma bulgularına göre ailesinin maddi durumu iyi olan öğrencilerin İngilizce başarıları, maddi durumu düşük olan ailelerin çocuklarına göre yüksek bulunmuştur.

Schaverien (2011), kendisininde yatılı bir okulda okuduğunu, küçük yaşlarda yatılı okuyan öğrencilerin yaşadığı deneyimlerin ilerde onların hayatında psikoljik açıdan olumsuz sonuçlar doğurduğunu belirtmiştir. Küçük yaşlarda çocukların şiddet ve istismar sorunları yaşadığını, aynı zamanda ailesinden erken ayrılan çocukların bağlanma sorunları yaşadığı ifade edilmiştir. Yatılı okul okuyan öğrencilerin hayatının ilerleyen dönemlerinde psikiyatristlere diğer öğrencilere göre daha fazla gittiği sonuçlarına ulaşılmıştır

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklemi, araştırmada kullanılan veri toplama aracı, verilerin elde edilmesi ile bu verilerin çözümlenmesine ilişkin bilgiler verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. "Betimsel tarama modeli olayların, varlıkların, grupların, mevcut durum ve özelliklerini kendi koşullarında betimlemeye ve incelemeye çalışan bir araştırma modelidir" (Kaptan, 1998: s.53).

3.2. Çalışma Grubu

Betimsel tarama modelinin kullanıldığı araştırmanın amacı, Yatılı Bölge Ortaokullarının sorunlarına ilişkin YBO Yönetici ve Öğretmenlerinin görüşlerini belirlemek, ortaya çıkan sorunlara ilişkin çözüm önerileri getirmektir.Bunun için Kastamonu, Samsun, Sinop ve Çorum ilinde bulunan 14 Yatılı bölge ortaokulunda görev yapan 352 okul yöneticisi ve öğretmenine, verileri toplamak için Kişisel Bilgi Formu ve Mustafa Göksel Köroğlu (2009) tarafından geliştirilen ölçek uygulanmıştır.

3.3. Veri Toplama Aracı

Ölçeğin kullanımına ilişkin ölçek sahibi ve Milli Eğitim Bakanlığından izin alındıktan sonra ölçekposta yoluyla okullara gönderilmiş, gönüllülük esasına göre 2017 -2018 eğitim öğretim yılında Kastamonu, Samsun, Sinop,Çorum ilinde bulunan 14 Yatılı bölge ortaokulunda görev yapan 352 okul yöneticisi ve öğretmeninin katılmasıyla veriler toplanmıştır.

Ölçek iki kısımdanmeydana gelmektedir. Birinci kısımdaÖğretmen ve yöneticilerin kişisel bilgiler ile ilgili soruları cevaplaması istenmiştir. İkinci bölümde Mustafa Göksel Köroğlu (2009) tarafından geliştirilen "Türkiye'de Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının sorunlarına ilişkin YBO yöneticileri ve öğretmenlerinin görüş ve

önerileri ölçeği" uygulanmıştır. Ayrıca her boyutun sonuna araştırmaya katılanların ekleme yapabileceği bölümler eklenmiştir. Anket Formu Ek-1'de sunulmuştur.

3.4. Geçerlik ve Güvenirlik

Köroğlu (2009) tarafından oluşturulan ölçekte yer alan her boyut ayrı ayrı faktör analizi uygulanarak incelenmiştir.Anketin ikinci kısmı; "fiziki alt yapı", "finansman", "eğitim öğretim", "öğrenci" ve "personel" olmak üzere YİBO'ların sorunlarını beş boyutta ele aldığı için her boyut kendi içinde analiz edilmiştir.

Köroğlu (2009) gerçekleştirdiği çalışmada, bulguların faktör analizine uygunluğunu test emek amacıyla uyguladığı testler sonucunda KMO değeri, 910 ve Barlett testi değeri 2021,03 ($p<0,05$)olarak bulunmuştur. Bu veriler içerisindefiziki alt yapı bölümüne dair elde ettiği KMO değeri, 910 ve Barlett testi değeri 2021,03 ($p<0,05$); eğitim-öğretim bölümüne dair elde ettiği KMO değeri, 708 ve Barlett testi değeri 643,30 ($p<0,05$); öğrenci bölümüne dair elde ettiği KMO değeri, 830 ve Barlett testi değeri1626,08 ($p<0,05$); personel bölümüne dair elde ettiği KMO değeri, 786 ve Barlett testi değeriise 1528,345 ($p<0,05$) olarakbulunmuştur. Bu çalışmada ise tek faktörlü olarak faktör analizi kullanılmış ve KMO (Kaiser- meyer-Olkin) ve Barlett testlerinden elde edilen veriler doğrultusunda faktör analizi yapmak için çalışmada ele alınan örneklem büyüklüğünün yeterli olduğu görülmüştür.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmanın amacı ve problemleri dikkate alındığında, elde edilen verileri istatistiksel olarak analiz etmek amacıyla SPSS 21 paket programı tercih edilmiştir.
Verilerin analizi sırasında, betimleyici istatistiklerin yanı sıra, ikili gruplarda bağımsız örneklem t-Testi, ikiden fazla gruplarda tek yönlü varyans analizi (ANOVA), tek yönlü varyans analizi sonucunda ise farkın hangi ortalamalar arasındaki farklardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla da Tukey HSD testi yapılmıştır.

Araştırmada kullanmış olduğumuz ölçeğe ait puanların betimsel analizinde Köroğlu (2009) tarafından belirlenen derecelendirme kullanılmıştır. Buna göre:1.00 - 1.80: Hiç Katılmıyorum,1.81 - 2.60: Katılmıyorum,2.61 - 3.40: Kısmen Katılıyorum, 3.41 - 4.20: Katılıyorum,4.21 - 5.00: Tamamen Katılıyorumolarak değerlendirilmiştir.

Öğrenci boyutunda diğer boyutlardan farklı olarak puan ortalaması arttıkça olumsuz katılım durumu artmaktadır. Türkiye'de Yatılı Bölge Ortaokullarının sorunlarına ilişkin YBO yöneticileri ve öğretmenlerinin görüş ve önerileri ölçeği analiz edilirken her bir soruya verilen cevaplara yönelik aritmetik ortalamalar doğrultusunda değerlendirmeler yapılmıştır.

4. BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde, araştırmaya katılan idarecilerin ve çalıştıkları kurumların demografik özelliklerinin betimleyici frekans ve yüzde dağılımları çıkarılmış, sonra analiz ve bulgular ele alınmıştır.

4.1.Tanımlayıcı İstatistikler

Kastamonu, Çorum, Sinop ve Samsunda çalışmaya katılan Yönetici ve Öğretmenler ile gerçekleştirilen Yatılı Bölge Ortaokullarının Sorunları ve Çözüm önerileri konulu çalışmaya ait genel bilgiler aşağıdaki gibidir.

Tablo 4.*Çalışmaya katılanların cinsiyete göre dağılımı*

Cinsiyet	Sayı (N)	Yüzde (%)
Kadın	159	45,2
Erkek	193	54,8
Toplam	352	100,0

Tablo 4'e göre çalışmaya katılanların 159'u kadın (%45,2), 193'ü (%54,8) erkektir. Çalışmaya toplam 352 kişi katılmıştır.

Tablo 5.*Çalışmaya katılanların görev durumlarına göre dağılımı*

Göreviniz	Sayı (N)	Yüzde (%)
Müdür	14	4,0
Müdür Yardımcısı	47	13,4
Öğretmen	291	82,7
Toplam	352	100,0

Tablo 5'e göre çalışmaya katılan 352 kişiden 14' ü (%4) Müdür, 47'si (%13,4) Müdür Yardımcısı, 291'i (%82,7) Öğretmendir.

Tablo 6.*Çalışmaya katılanların yönetici- öğretmen durumlarına göre dağılımı*

Yönetici- Öğretmen	Sayı (N)	Yüzde (%)
İdareci	61	17,3
Öğretmen	291	82,7
Toplam	352	100,0

Tablo 6'ya göre çalışmaya katılanların 61' i (%17'3) İdareci, 291' i (%82'7) Öğretmendir

Tablo-7.*Çalışmaya katılanların branşlarınagöre dağılımı*

Branş	Sayı (N)	Yüzde (%)
Sınıf Öğretmenliği	36	10,2
Türkçe Öğretmenliği	34	9,7
Matematik	40	11,4
Fen ve Teknoloji	28	8,0
İngilizce	38	10,8
Din Kül. Ve Ahlak Bilgisi	24	6,8
Sosyal Bilgiler	40	11,4
Görsel Sanatlar	14	4,0
Teknoloji Tasarım	20	5,7
Müzik	8	2,3
Beden Eğitimi	22	6,3
Rehberlik	10	2,8
Bilişim Teknolojileri	16	4,5
Okul Öncesi	10	2,8
Özel Eğitim	12	3,4
Toplam	352	100,0

Tablo 7'e göre çalışmaya katılan 352 kişinin 36'sı (%10,2) Sınıf Öğretmenliği, 34' ü (%9,7) Türkçe Öğretmenliği, 40' ı (%11,4) Matematik, 28' i (%8) Fen ve Teknoloji, 38'i (%10,8) İngilizce, 24'ü (%6,8) Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, 40'ı (%11,4) Sosyal Bilgiler, 14'ü (%4) Görsel Sanatlar, 20 'si (%5,7) Teknoloji Tasarım, 8'i (2,3) Müzik, 22'si (%6,3) Beden Eğitimi, 10'u (%2,8) Rehberlik, 16'sı (%4,5) Bilişim Teknolojileri, 10'u (2,8) Okul Öncesi ve 12'si (%3,4) Özel Eğitim öğretmenidir.

Tablo-8.*Çalışmaya Katılanların Medeni Durumlarına Göre Dağılımı*

Medeni Durum	Sayı (N)	Yüzde (%)
Evli	266	75,6
Bekâr	86	24,4
Toplam	352	100,0

Tablo 8'e göre çalışmaya katılanların 266'sı (%75,6) Evli, 86 'sı (%24,4) bekârdır.

Tablo-9.*Çalışmaya katılanların yaş durumlarına göre dağılımı*

Yaş	Sayı (N)	Yüzde (%)
20-25 arası	18	5,1
26-30 arası	100	28,4
31-35 arası	115	32,7
36-40 arası	77	21,9
41-45 arası	16	4,5
46 yaş ve üzeri	26	7,4
Toplam	352	100,0

Tablo 9'a göre çalışmaya katılanların 18'i (%5,1) 20-25 yaş arasında, 100'ü (28,4) 26- 30 yaş arasında, 115'i (%32,7) 31-35 yaş arasında, 77'si (%21,9) 36-40 yaş arasında, 16'sı (4,5) 41-45 yaş arasında ve 26'sı (7,4) 46 yaş ve üzerindedir.

Tablo-10.*Çalışmaya katılanların öğretmenlik deneyimine göre dağılımı*

Öğretmenlik deneyimi	Sayı (N)	Yüzde (%)
1-5 yıl	84	23,9
6-10 yıl	140	39,8
11-15 yıl	75	21,3
16-20 yıl	27	7,7
21 yıl ve üzeri	26	7,4
Toplam	352	100,0

Tablo 10'a göre çalışmaya katılanların 84'ü (%23,9) 1-5 yıl, 140'ı (39,8) 6-10 yıl, 75'i 8%21,3) 11-15 yıl, 27'si (%7,7) 16-20 yıl, 26'sı (%7,4) 21 yıl ve üzeri öğretmenlik deneyimine sahiptir.

Tablo-11.*Çalışmaya katılanların yöneticilik deneyimine göre dağılımı*

Yöneticilik deneyimi	Sayı (N)	Yüzde (%)
1-5 yıl	50	14,2
6-10 yıl	16	4,5
11-15 yıl	2	,6
16-20 yıl	4	1,1
21 yıl ve üzeri	8	2,3
Toplam	80	22,7
Yöneticilik yapmadım	272	77,3
Toplam	352	100,0

Tablo 11'e göre çalışmaya katılanların 50'si (%14,2) 1-5 yıl, 16'sı (%4,5) 6-10 yıl, 2'si (0,6) 11-15 yıl, 4 'ü (%1,1) 16-20 yıl, 8'i (%2,3) 21 yıl ve üzeri yöneticilik deneyimine sahiptir. Çalışmaya katılanların 80'i (%22,7) yöneticilik deneyimine sahip, 272'i (%77,3) herhangi bir yöneticilik deneyimine sahip değildir.

Tablo-12.*Çalışmaya katılanların görev yaptığı yere göre dağılımı*

Görev yaptığınız yer	Sayı (N)	Yüzde (%)
İl	39	11,1
İlçe	261	74,1
Köy	52	14,8
Toplam	352	100,0

Tablo 12'ye göre çalışmaya katılanların 39'u (%11,1) il merkezinde, 261'i (%74,1) ilçede, 52'si (%14,8) köyde görev yapmaktadır.

Tablo-13.*Çalışmaya katılanların mezun olduğu programa göre dağılımı*

Mezun olduğu program	Sayı (N)	Yüzde (%)
Ön lisans	4	1,1
Lisans	337	95,7
Yüksek Lisans	11	3,1
Toplam	352	100,0

Tablo 13'e göre çalışmaya katılanların 4'ü (1,1) ön lisans mezunu, 337'si (%95,7) lisans ve 11'i (%3,1) yüksek lisans mezunudur.

Tablo-14.*Çalışmaya Katılanların Görev Yaptıkları Pansiyonlu Okulların Öğrenci Sayısı*

Öğrenci sayısı	Sayı (N)	Yüzde (%)
0-100 arası	102	29,0
101-200 arası	62	17,6
201-300 arası	128	36,4
301-400 arası	60	17,0
Toplam	352	100,0

Tablo 14'e göre çalışmaya katılanların görev yaptıkları pansiyonlu okulların 102'si (%29) 0-100 öğrenci arasında, 62'si (%17,6) 101-200 öğrenci arasında, 128'i (%36,4) 201- 300 öğrenci arasında, 60'ı (%17) 301-400 öğrenci arasındadır.

Tablo-15.*Çalışmaya Katılanların Görev Yaptıkları Pansiyonlu Okullardaki Öğretmen Sayısı*

Öğretmen sayısı	Sayı (N)	Yüzde (%)
0-10 arası	20	5,7
11-20 arası	130	36,9
21-30 arası	202	57,4
Toplam	352	100,0

Tablo 15'e göre çalışmaya katılan pansiyonlu okulların 20'sinde (%5,7) 0-10 öğretmen, 130' unda (%36,9) 11-20 öğretmen, 202'sinde (%57,4) 21-30 arası öğretmen görev yapmaktadır.

4.2. Analiz ve Bulgular

Değişkenler arasındaki istatistiksel analiz testlerinde ve ilişkinin araştırmalarında üç veya daha fazla gruba sahip değişkenleri incelerken tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve ikili grup karşılaştırmalarında bağımsız örneklem t-Testi kullanılmıştır.

4.2.1. YBO'ların fiziki, finansal, eğitim öğretim, öğrenci ve personel açısından karşılaştıkları sorunlara ilişkin YBO okul yöneticileri ve öğretmen görüşleri nelerdir?

YBO'larda görev yapan öğretmen ve yöneticilerin YİBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personel durumlarına ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları, standart sapma değerleri ve en küçük puan ile en yüksek alınan puanlar aşağıda Tablo 13'te verilmiştir.

Tablo-16. *Yönetici ve Öğretmenlerin Fiziki Alt Yapı, Finansman, Eğitim Öğretim, Öğrenci ve Personele İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları, Standart Sapmaları, En Küçük Puan ile En Yüksek Puan*

Boyutlar	Görev	N	$\overline{X}$	S	En Küçük	En Küçük
Fiziki Alt Yapı	Yönetici	61	4,1877	,51104	2,95	4,90
	Öğretmen	291	3,7851	,59785	2,28	5,00
	Toplam	352	3,8548	,60270	2,28	5,00
Finansman	Yönetici	61	3,7029	,72003	2,38	5,00
	Öğretmen	291	3,4124	,73391	1,00	5,00
	Toplam	352	3,4627	,73876	1,00	5,00
Eğitim Öğretim	Yönetici	61	3,6496	,78423	1,63	5,00
	Öğretmen	291	3,3604	,73403	1,00	5,00
	Toplam	352	3,4105	,74987	1,00	5,00
Öğrenci	Yönetici	61	2,5537	,68313	1,00	4,17
	Öğretmen	291	2,7894	,60818	1,00	4,78
	Toplam	352	2,7486	,62718	1,00	4,78
Personel	Yönetici	61	3,6178	,91489	1,00	5,00
	Öğretmen	291	3,7466	,70347	1,00	5,00
	Toplam	352	3,7243	,74453	1,00	5,00

Tablo 16 incelendiğinde yöneticiler fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim ve öğrenci boyutlarında öğretmenlere oranla daha olumlu düşünmekte, personel boyutunda ise öğretmenler yöneticiler oranla daha olumlu düşünceye sahip oldukları görülmektedir. Tablo 16'teki yönetici ve öğretmenlerin boyutlara ilişkin görüş ortalamaları madde sayıları dikkate alındığında verilen maddelere genel olarak kısmen katıldıkları ortaya çıkmaktadır.

Yönetici ve öğretmenlerin YBO'ların fiziki alt yapılarına ilişkin görüşlerine ait bulgular Tablo 17'de verilmiştir.

Tablo-17. *Yönetici ve öğretmenlere göre YBO'ların sorunları ölçeği fiziki alt yapı boyutundaki faktörlere ilişkin betimsel istatistik*

Anket Maddeleri Fiziki Alt Yapı	**Yönetici Öğretmen**	**N**	$\overline{X}$	**S**
1. Kesintisiz ve zorunlu eğitime geçilmesi sürecinde, okulda gerekli alt yapı sağlanmıştır.	Yönetici	61	4,0000	,96609
	Öğretmen	291	3,6220	1,24903
	Toplam	352	3,6875	1,21203
2. Okuldaki çalışma salonları yeterlidir	Yönetici	61	3,3770	1,28016
	Öğretmen	291	3,3677	1,33863
	Toplam	352	3,3693	1,32690
3. Okulun yeterli donanıma sahip çok amaçlı salonu vardır	Yönetici	61	3,4098	1,56394
	Öğretmen	291	3,2921	1,46237
	Toplam	352	3,3125	1,47884

Tablo 17 devamı

4. Okuldaki derslik sayısı yeterlidir	Yönetici	61	4,0820	1,06919
	Öğretmen	291	3,8385	1,28842
	Toplam	352	3,8807	1,25518
5. Dersliklerin donanımı yeterlidir	Yönetici	61	4,0328	,94811
	Öğretmen	291	3,7663	1,13883
	Toplam	352	3,8125	1,11148
6. Yemekhane için ayrılan mekân uygundur	Yönetici	61	4,3770	,95156
	Öğretmen	291	4,2096	1,03092
	Toplam	352	4,2386	1,01829
7. Okulda çıkan yemekler sağlık ve temizlik kurallarına uygundur	Yönetici	61	4,8033	,47678
	Öğretmen	291	4,3883	,88107
	Toplam	352	4,4602	,83962
8. Yatakhanelerde bulunan yatakların boyları ve ranzaları çocukların gelişimine uygundur	Yönetici	61	4,7049	,58720
	Öğretmen	291	4,3608	,79462
	Toplam	352	4,4205	,77307
9. Yatakhaneler yeterince ısınmaktadır	Yönetici	61	4,7869	,48699
	Öğretmen	291	4,1168	1,03395
	Toplam	352	4,2330	,99414
10. Yatakhanelerin temizliği görevliler tarafından düzenli olarak yapılmaktadır	Yönetici	61	4,8197	,46577
	Öğretmen	291	4,1375	1,06755
	Toplam	352	4,2557	1,02252
11. Öğrenciler yaşlarına ve sınıflarına göre pansiyona yerleştirilmektedir	Yönetici	61	4,7869	,52009
	Öğretmen	291	4,2268	1,04557
	Toplam	352	4,3239	,99726
12. Yatakhanelerde zaruri durumlarda öğrencilerin ailelerinin günübirlik misafir edilebilmesi için imkân mevcuttur	Yönetici	61	3,7377	1,48213
	Öğretmen	291	2,9966	1,51202
	Toplam	352	3,1250	1,53079
13. Okulda, öğrencilerin temizlik ihtiyaçlarının karşılamasını sağlayacak mekânlar (banyo,tuvalet, lavabo, vs) yeterlidir	Yönetici	61	4,7541	,59598
	Öğretmen	291	4,0962	1,02941
	Toplam	352	4,2102	,99921
14. Okulda, öğrencilerin temizlik ihtiyaçlarının karşılamasını sağlayacak mekânlar (banyo, tuvalet, lavabo, vs) sağlığa uygundur	Yönetici	61	4,6557	,68032
	Öğretmen	291	4,0619	,99462
	Toplam	352	4,1648	,97321
15. Öğrenciler tüm gün banyo yapma imkânına sahiptir	Yönetici	61	4,1803	1,14758
	Öğretmen	291	3,7216	1,30047
	Toplam	352	3,8011	1,28555
16. Öğrencilerin banyo ve günlük bakım gereksinimleri düzenli olarak yerine getirilmektedir	Yönetici	61	4,3934	,97089
	Öğretmen	291	4,1237	,94968
	Toplam	352	4,1705	,95746
17. Banyoların kurna sisteminde olması uygundur	Yönetici	61	3,1967	1,73992
	Öğretmen	291	2,9588	1,45212
	Toplam	352	3,0000	1,50592
18. Okul tuvaletleri sağlam ve kullanışlıdır	Yönetici	61	4,3115	,90445
	Öğretmen	291	3,9003	1,19786
	Toplam	352	3,9716	1,16173
19. Öğrencilerin çamaşırları haftalık olarak yıkanmaktadır	Yönetici	61	4,7541	,56733
	Öğretmen	291	4,2680	1,03905
	Toplam	352	4,3523	,99044
20. Okuldaki kütüphane fiziki bakımdan yeterlidir	Yönetici	61	4,0492	1,08668
	Öğretmen	291	3,8041	1,28094
	Toplam	352	3,8466	1,25146
21. Okuldaki kütüphane kitap sayısı açısından yeterlidir	Yönetici	61	4,1311	1,07200
	Öğretmen	291	3,8144	1,22893
	Toplam	352	3,8693	1,20775
22. Okul kütüphanesindeki kitaplar öğretmen ve öğrencilerin gereksinimlerini karşılamaktadır	Yönetici	61	3,9344	1,04672
	Öğretmen	291	3,7457	1,14648
	Toplam	352	3,7784	1,13066

Tablo 17 devamı

23. Okulun dinlenme alanları yeterlidir	Yönetici	61	4,2295	1,00654
	Öğretmen	291	3,8213	,99777
	Toplam	352	3,8920	1,00978
24. Okulun oyun alanları yeterlidir	Yönetici	61	4,2459	,94262
	Öğretmen	291	3,8591	1,11915
	Toplam	352	3,9261	1,09918
25. Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirecekleri spor alanları yeterlidir	Yönetici	61	4,1967	1,02988
	Öğretmen	291	3,7045	1,30593
	Toplam	352	3,7898	1,27483
26. Okul ve alanların temizliği düzenli olarak yapılmaktadır	Yönetici	61	4,7377	,54472
	Öğretmen	291	4,1546	,89451
	Toplam	352	4,2557	,87215
27. Okuldaki laboratuvarlar fiziki açıdan yeterlidir	Yönetici	61	3,8033	1,26253
	Öğretmen	291	3,4021	1,30775
	Toplam	352	3,4716	1,30713
28. Okuldaki laboratuvarlar donanım bakımdan yeterlidir	Yönetici	61	3,8525	1,19493
	Öğretmen	291	3,3024	1,30171
	Toplam	352	3,3977	1,29904
29. Revirin donanımı (sedye, paravan, vb.) yeterlidir	Yönetici	61	3,7869	1,21264
	Öğretmen	291	3,1787	1,28212
	Toplam	352	3,2841	1,28944
30. Revirde bulunan tıbbi malzemeler yeterlidir	Yönetici	61	3,6557	1,19562
	Öğretmen	291	3,2474	1,29480
	Toplam	352	3,3182	1,28587
31. Okulun rehberlik servisi mekan olarak uygundur	Yönetici	61	4,1639	1,29332
	Öğretmen	291	3,7113	1,23142
	Toplam	352	3,7898	1,25228
32. Okuldaki bilgi iletişim teknolojileri sınıfı yeterlidir	Yönetici	61	4,0164	,97454
	Öğretmen	291	3,4536	1,35204
	Toplam	352	3,5511	1,31079
33. Okul yönetimi odaları okul bahçesine hâkim konumdadır	Yönetici	61	4,1148	1,11203
	Öğretmen	291	3,9485	1,03761
	Toplam	352	3,9773	1,05114
34. Okul binasının bakım ve onarımı, düzenli olarak yapılmaktadır	Yönetici	61	4,2623	1,03121
	Öğretmen	291	4,0069	,98609
	Toplam	352	4,0511	,99726
35. Okul yurtlarındaki tüm odaların yalıtımı yeterlidir	Yönetici	61	3,2131	1,65444
	Öğretmen	291	3,2921	1,32635
	Toplam	352	3,2784	1,38646
36. Okul yeterince ısıtılmaktadır	Yönetici	61	4,5246	,76608
	Öğretmen	291	4,1168	1,04721
	Toplam	352	4,1875	1,01502
37. Okulun ve yatakhanelerin elektrik tesisatı yeterlidir	Yönetici	61	4,3279	,88922
	Öğretmen	291	3,9794	1,01689
	Toplam	352	4,0398	1,00347
38. Okulun ve yatakhanelerin su tesisatı yeterlidir	Yönetici	61	4,4098	,88274
	Öğretmen	291	4,0722	1,00256
	Toplam	352	4,1307	,98996
39. Okulun ve yatakhanelerin kalorifer sistemi ve alt yapısı yeterlidir	Yönetici	61	4,3934	,88088
	Öğretmen	291	3,9381	1,02535
	Toplam	352	4,0170	1,01541
40. Okul dışarıdan gelen tehlikelere karşı korunaklıdır	Yönetici	61	4,2951	,84349
	Öğretmen	291	3,3952	1,25884
	Toplam	352	3,5511	1,24388

Tablo 17'e göre öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki altyapı boyutundaki faktörlere ilişkin betimsel istatistiği incelendiğinde, yöneticiler ilköğretimin sekiz

yıla çıkarılmasında okulda gerekli alt yapının sağlandığını ($\overline{X}$ = 4,00) , okuldaki derslik sayısının yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 4,08), dersliklerin donanımın yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 4,3), yemekhane için ayrılan mekanın uygun olduğunu ($\overline{X}$ = 4,37), okulda çıkan yemeklerin temiz ve sağlık kurallarına uygun olduğunu ($\overline{X}$ = 4,80), yatakhanelerde bulunan yatakların boyları ve ranzaların çocukların gelişimine uygun olduğunu ($\overline{X}$ = 4,70), yatakhanelerin yeterince ısındığını ($\overline{X}$ = 4,78), yatakhanelerin temizliğinin görevliler tarafından düzenli olarak yapıldığını ($\overline{X}$ = 4,81), öğrencilerin yaşlarına ve sınıflarına göre pansiyona yerleştirildiğini ($\overline{X}$ = 4,78), okulda öğrencilerin $\overline{X}$ temizlik ihtiyaçlarını karşılanmasını sağlayacak mekanların yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 4,75), okulda öğrencilerin temizlik ihtiyaçlarını karşılanmasını sağlayacak mekanların sağlığa uygun olduğu ($\overline{X}$ = 4,75), öğrencilerin tüm gün banyo yapma imkanına sahip olduğu ($\overline{X}$ = 4,18), öğrencilerin banyo ve günlük bakım gereksinimlerini düzenli olarak yerine getirdikleri ($\overline{X}$ = 4,39), okul tuvaletlerinin sağlam ve kullanışlı olduğunu ($\overline{X}$ = 4,31), öğrencilerin çamaşırlarının haftalık olarak yıkandığını ($\overline{X}$ = 4,75), okul kütüphanesinin fiziki bakımdan yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 4,04), okul kütüphanesinin kitap sayısı açısında yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 4,13), okulun dinlenme alanlarının yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 4,22), okulun oyun alanlarının yeterli olduğunu($\overline{X}$ = 4,24), öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirecekleri spor alanlarının yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 4,19), okul ve alanlarının temizliğinin düzenli olarak yapıldığı ($\overline{X}$ = 4,73), okul rehberlik servis mekanının uygun olduğunu ($\overline{X}$ = 4,16), okuldaki bilişim teknolojileri sınıfının yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 4,01), okul yönetimi odalarının okul bahçesine hâkim konumda olduğunu ($\overline{X}$ = 4,11), okul binasının bakım ve onarımının düzenli olarak yapıldığını ($\overline{X}$ = 4,26), okulun yeterince ısıtıldığını ($\overline{X}$ = 4,52), okul ve yatakhanelerin elektrik tesisatının yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 4,32), okul ve yatakhanelerin su tesisatının yeterli olduğu ($\overline{X}$ = 4,40), okulun ve yatakhanelerin kalorifer sistemi ve alt yapısın yeterli olduğu ($\overline{X}$ = 4,39), okulun dışarıdan gelen tehlikelere karşı korunaklı olduğunu ($\overline{X}$ = 4,29) belirtmişlerdir.

Öğretmenler ise yemekhane için ayrılan mekânın uygun olduğunu ($\overline{X}$ = 4,20), okulda çıkan yemeklerin temiz ve sağlık kurallarına uygun olduğunu ($\overline{X}$ = 4,38),

yatakhanelerde bulunan yatakların boyları ve ranzaların çocukların gelişimine uygun olduğunu ($\overline{X}$ = 4,36), yatakhanelerin yeterince ısındığını ($\overline{X}$ = 4,11), yatakhanelerin temizliğinin görevliler tarafından düzenli olarak yapıldığını ($\overline{X}$ = 4,13), öğrencilerin yaşlarına ve sınıflarına göre pansiyona yerleştirildiğini ($\overline{X}$ = 4,22), okulda öğrencilerin temizlik ihtiyaçlarını karşılanmasını sağlayacak mekânların yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 4,09), okulda öğrencilerin temizlik ihtiyaçlarını karşılanmasını sağlayacak mekânların sağlığa uygun olduğu ($\overline{X}$ = 4,06), öğrencilerin banyo ve günlük bakım gereksinimlerini düzenli olarak yerine getirdikleri ($\overline{X}$ = 4,12), öğrencilerin çamaşırlarının haftalık olarak yıkandığını ($\overline{X}$ = 4,26), okul ve alanlarının temizliğinin düzenli olarak yapıldığı ($\overline{X}$ = 4,15), okul binasının bakım ve onarımının düzenli olarak yapıldığını ($\overline{X}$ = 4,00), okulun yeterince ısıtıldığını (X = 4,11), okul ve yatakhanelerin su tesisatının yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 4,07) belirtmişlerdir. Öğretmenler yatakhanelerde zaruri durumlarda öğrencilerin ailelerini günübirlik misafir edebilme imkânlarının mevcut olmadığını ($\overline{X}$ = 2,99), banyoların kurna sisteminde olmasının uygun olmadığını ($\overline{X}$ = 2,95) belirmişlerdir.

Öğretmen ve yöneticilerin fiziki altyapı konusunda açık uçlu sorulara ait alana yazdıkları problemler ve iyileştirme önerileri aşağıda verilmiştir:

- Çok soğuk oluyor, okul ve pansiyona mantolama yapılmalıdır
- Beden Eğitimi ve sosyal etkinlikler için spor salonu olmalıdır. Çocukları boş zamanlarında oyalayamıyoruz.
- Çocukları hastaneye götürebilmek için okul taşıtı gerekli ambulans hastaneden geri bırakmıyor.
- Öğrencilerin güvenliği, dışardan gelebilecek tehditlerin önlenmesi için okula güvenlik görevlisi verilmelidir.
- Nevresim ve yastıklar her yıl yenilenmelidir. Eski malzemeleri kullanıyoruz.
- Çocukların sağlık durumunu takip etmek için hemşire, doktor görevlendirilmeli, çocukların ilaç parasını devlet karşılamalıdır.
- Kaloriferler 24 saat yanmalı, çocuklar üşümemeli.
- İlkokul öğrencileri yaşları küçük olduğu için pansiyonda kalmamalılar.
- Temizlik ve banyo sayısı artırılmalı, 3-4 gün banyo yapılabilmeli.

Tablo 18'te yönetici ve öğretmenlere göre YBO'ların sorunları ölçeği finansman boyutundaki aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri verilmişti

Tablo-18. *Yönetici ve Öğretmenlere Göre YBO'ların sorunları Ölçeği Finansman Boyutundaki Faktörlere İlişkin Betimsel İstatistik*

Anket Maddeleri Finansman	**Yönetici Öğretmen**	**N**	$\overline{X}$	**S**
41-Okula Bakanlıkça gönderilen ödenek günün koşullarına uygundur	Yönetici	61	3,9836	1,00816
	Öğretmen	291	3,3918	1,10382
	Toplam	352	3,4943	1,10939
42-Eğitime 100% destekten ayrılan fondan YBO'lara yeterli kadar aktarma yapılmaktadır	Yönetici	61	3,4590	1,10414
	Öğretmen	291	3,5155	1,05484
	Toplam	352	3,5057	1,06215
43-Okullara ayrılan ödeneklerin zamanında gelmektedir	Yönetici	61	3,6557	1,13850
	Öğretmen	291	3,4948	1,04509
	Toplam	352	3,5227	1,06193
44-Okulların bütçesi hazırlanırken, okulların bulunduğu coğrafi bölge, gelişmişlik düzeyi ve yaşanan iklim göz önünde bulundurulmaktadır	Yönetici	61	3,6557	1,04698
	Öğretmen	291	3,4124	1,08678
	Toplam	352	3,4545	1,08246
45-Öğrenciler için gönderilen harçlıklar yeterlidir	Yönetici	61	3,6557	,96411
	Öğretmen	291	3,1856	1,15367
	Toplam	352	3,2670	1,13592
46-Hizmet alımlarında (özel şirketlerden temizlik, yemek, vb) ödenekler yeterlidir	Yönetici	61	3,9508	1,16084
	Öğretmen	291	3,4742	1,13039
	Toplam	352	3,5568	1,14835
47-Öğrencilerin günlük yemek bedeline ayrılan miktar yeterlidir	Yönetici	61	3,5082	1,34936
	Öğretmen	291	3,4845	1,16660
	Toplam	352	3,4886	1,19824
48-Okulda sağlık harcamaları ve ödemeleri yeterlidir	Yönetici	61	3,3443	1,26340
	Öğretmen	291	3,5120	1,09970
	Toplam	352	3,4830	1,12963
49-Yakıt ödeneği yeterlidir	Yönetici	61	3,9836	,92181
	Öğretmen	291	3,7973	,98443
	Toplam	352	3,8295	,97515
50-Öğrencilere gönderilen kıyafet ödeneği yeterlidir	Yönetici	61	4,0656	,83404
	Öğretmen	291	3,5670	,99904
	Toplam	352	3,6534	,98957
51-Sosyal aktiviteler için ödenek yeterlidir	Yönetici	61	3,1967	1,19471
	Öğretmen	291	2,9725	1,17998
	Toplam	352	3,0114	1,18388
52-Okul aracının bakım giderleri için ödenek yeterlidir	Yönetici	61	3,9016	1,10612
	Öğretmen	291	3,2646	1,15165
	Toplam	352	3,3750	1,16758
53-Okul aracının yakıt giderleri için ödenek yeterlidir	Yönetici	61	3,7213	1,26664
	Öğretmen	291	3,4399	1,12602
	Toplam	352	3,4886	1,15464
54-Harcama kalemleri arasında para aktarılmasında kolaylık sağlanmaktadır	Yönetici	61	2,9180	1,44101
	Öğretmen	291	3,0515	1,15105
	Toplam	352	3,0284	1,20507

Tablo 18 devamı

55-Harcamalarda okulun öncelikleri dikkate alınmaktadır	Yönetici	61	4,2295	,86397
	Öğretmen	291	3,5876	1,02472
	Toplam	352	3,6989	1,02682
56-Öğrenci merkezli yeni ilköğretim programı ile birlikte okulda eğitim öğretimin kalitesi artmıştır	Yönetici	61	4,0164	,92181
	Öğretmen	291	3,4467	,99641
	Toplam	352	3,5455	1,00607

Tablo 18'e göre öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların finansman boyutundaki faktörlere ilişkin betimsel istatistiği incelendiğinde; yöneticiler okula bakanlıkça gönderilen ödeneğin günün koşullarına uygun olduğunu ($\overline{X}$ = 3,98), hizmet alımlarında (özel şirketlerden temizlik, yemek) ödeneklerinin yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 3,95), yakıt ödeneğinin yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 3,98), öğrencilere gönderilen kıyafet ödeneğinin yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 4,06), okul aracının bakım giderleri için ödeneğin yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 3,90), okul aracının yakıt giderleri için ödeneğin yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 3,72), harcamalarda okulun önceliklerinin dikkate alındığını ($\overline{X}$ = 4,22), öğrenci merkezli ilköğretim programı ile okulun eğitim öğretim kalitesinin arttığını belirtmişlerdir. Ayrıca yöneticiler harcama kalemleri arasında para aktarılmasında kolaylık sağlanmadığını ($\overline{X}$ = 2,91) belirtmişlerdir.

Öğretmenler ise yakıt ödeneğinin yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 3,79), öğrencilere gönderilen kıyafet ödeneğinin yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 3,56), sosyal aktiviteler için ödeneğin yeterli olmadığını ($\overline{X}$ = 2,97) belirtmişlerdir.

Öğretmen ve yöneticilerin finansman konusunda açık uçlu sorulara ait alana yazdıkları problemler ve iyileştirme önerileri aşağıda verilmiştir.

- Öğrenci harçlıkları artırılmalı.
- Sosyal etkinlikler (gezi, sinema, müze vb.) için bütçe konulmalıdır.
- Yılsonunda harcanmayan geri giden paralar, okul bütçesine ilave edilerek sosyal etkinliklerde kullanılmalıdır.
- İlaç parasını genelde öğretmenler ödüyor. Devlet öğrencilerin ilaç paralarını okula göndermelidir.

Tablo 19'da yönetici ve öğretmenlere göre YBO'ların sorunları ölçeği eğitim-öğretim boyutundaki aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir.

Tablo-19. *Yönetici ve öğretmenlere göre YBO'ların sorunları ölçeği eğitim-öğretim boyutundaki faktörlere ilişkin betimsel istatistik*

Anket Maddeleri Eğitim- Öğretim	Yönetici Öğretmen	N	$\overline{X}$	S
57-Okuldaki ders araç-gereç ve materyalleri yeterlidir	Yönetici	61	3,8361	,98624
	Öğretmen	291	3,5120	,99431
	Toplam	352	3,5682	,99909
58-Kırtasiye malzemeleri yeterlidir	Yönetici	61	4,0000	1,00000
	Öğretmen	291	3,6220	,99033
	Toplam	352	3,6875	1,00089
59-Öğretmenler eğitim teknolojilerinden (bilgisayar, tepegöz, vb.) yararlanmaktadırlar	Yönetici	61	4,1967	,96298
	Öğretmen	291	4,0550	,94161
	Toplam	352	4,0795	,94548
60-Ders dışı faaliyetlere bütün öğrencilerin katılımı sağlanmaktadır	Yönetici	61	4,1967	,83306
	Öğretmen	291	3,5945	1,01396
	Toplam	352	3,6989	1,01003
61-Öğrencilerin diğer okulları ve yurdumuzu tanımaları için tanıtım gezileri düzenlenmektedir	Yönetici	61	3,4426	1,23186
	Öğretmen	291	3,1203	1,20171
	Toplam	352	3,1761	1,21139
62-Okulda Sivil Toplum Kuruluşları tarafından projeler uygulanmaktadır	Yönetici	61	2,9836	1,27137
	Öğretmen	291	2,9141	1,09993
	Toplam	352	2,9261	1,12986
63-Sivil Toplum Kuruluşları tarafından yürütülen projeler öğrencilerin yetişmesine katkı sağlamaktadır	Yönetici	61	3,2623	1,30258
	Öğretmen	291	3,0962	1,14967
	Toplam	352	3,1250	1,17730
64-Sivil Toplum Kuruluşları tarafından yürütülen projeleryönlendirme yapmaktadır.	Yönetici	61	3,2787	1,35562
	Öğretmen	291	2,9691	1,10285
	Toplam	352	3,0227	1,15448

Tablo 19'a göre göre öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların eğitim-öğretim boyutundaki faktörlere ilişkin betimsel istatistiği incelendiğinde; Yöneticiler okuldaki ders araç-gereç ve materyallerinin yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 3,83), kırtasiye malzemelerinin yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 4,00), öğretmenlerin eğitim teknolojilerinden yararlandıklarını($\overline{X}$ = 4,19), ders dışı faaliyetlere bütün öğrencilerin katılımının sağlandığını ($\overline{X}$ = 4,19), okulda Sivil Toplum Kuruluşları tarafından projeler uygulanmadığını (X = 2,98) belirtmişlerdir.

Öğretmenler ise Öğretmenlerin eğitim teknolojilerinden yararlandıklarını ($\overline{X}$ = 4,05), okulda Sivil Toplum Kuruluşları tarafından projeler uygulanmadığını ($\overline{X}$ = 2,91), Sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülen projelerin yönlendirme yapmadığı($\overline{X}$ = 2,96), belirtmişlerdir.

Öğretmen ve yöneticilerin Eğitim-Öğretim konusunda açık uçlu sorulara ait alana yazdıkları problemler ve iyileştirme önerileri aşağıda verilmiştir:

- Çanakkale vb. yerlerinYBO'larda kalan tüm öğrencilere gezdirilmesi gerekir.
- Okulumuza akıllı tahta ve fatih projesi kurulmalıdır.
- Öğrencilerin kırtasiye ödeneği ihtiyaçlarını almak için yeterli değil.
- 8. Sınıflardaki öğrenciler haftanın bir günü okul dışına çıkıp, gezebilmeli.

Tablo 20'de yönetici ve öğretmenlere göre YBO'ların sorunları ölçeği öğrenci boyutundaki aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir.

Tablo-20. *Yönetici ve öğretmenlere göre YBO'ların sorunları ölçeği öğrenci boyutundaki faktörlere ilişkin betimsel istatistik*

Anket Maddeleri Öğrenci	**Yönetici Öğretmen**	**N**	$\overline{X}$	**S**
65-Öğrenci ve öğretmen arasında her zaman bir mesafe bulunmaktadır	Yönetici	61	3,4262	1,10241
	Öğretmen	291	3,0825	1,16267
	Toplam	352	3,1420	1,15827
66-Okulda öğrenci disiplin olaylarına rastlanmaktadır	Yönetici	61	2,3607	1,15517
	Öğretmen	291	2,7629	1,06129
	Toplam	352	2,6932	1,08717
67-Yaşı büyük öğrenciler küçük öğrenciler üzerinde baskı kurmaktadırlar	Yönetici	61	2,0984	1,22072
	Öğretmen	291	2,2474	1,02079
	Toplam	352	2,2216	1,05776
68-Öğrenci ihmal ve istismarına şahit olunmaktadır	Yönetici	61	1,0984	,30027
	Öğretmen	291	1,0584	,23494
	Toplam	352	1,0653	,24748
69-6 yaş grubu ile 14 yaş grubu öğrencilerin aynı alan ve çevreyi kullanmaları çeşitli kazalara sebep olmaktadır	Yönetici	61	2,4590	1,17720
	Öğretmen	291	2,6667	1,10900
	Toplam	352	2,6307	1,12215
70-Kırsal kesimden gelen öğrencilerin devamsızlıkları yüksektir	Yönetici	61	3,1967	1,38828
	Öğretmen	291	3,0412	1,19410
	Toplam	352	3,0682	1,22923
71-Öğrencilerde okuldan kaçma sorunu gözlenmektedir	Yönetici	61	1,8197	1,07251
	Öğretmen	291	1,9141	1,08095
	Toplam	352	1,8977	1,07856
72-Küçük öğrenciler günlük temizliklerini tam olarak yapamadıkları için bitlenme ve uyuz gibi sağlık sorunları yaşanmaktadır	Yönetici	61	2,1803	1,11816
	Öğretmen	291	2,5258	1,22412
	Toplam	352	2,4659	1,21199
73-Yaşı küçük öğrencilerin bakım, temizlik, giyim, yeterli beslenme, psikolojik ve ruhsal eğitim konusunda eksiklikler yaşanmaktadır	Yönetici	61	2,4426	1,10340
	Öğretmen	291	2,9794	1,19175
	Toplam	352	2,8864	1,19287

Tablo 20 devamı

74-Her gece altını ıslatan öğrencilerin bu sorunların çözülememesi zorluk yaratmaktadır	Yönetici	61	2,7049	1,18806
	Öğretmen	291	2,7938	1,32304
	Toplam	352	2,7784	1,29948
75-Yatılı ve gündüzlü öğrenciler arasında uyum farklılığı vardır	Yönetici	61	2,3934	1,21489
	Öğretmen	291	2,7148	1,15867
	Toplam	352	2,6591	1,17317
76-Yatılı ve gündüzlü öğrenciler arasında seviye farklılığı vardır	Yönetici	61	2,5082	1,32442
	Öğretmen	291	2,8832	1,23180
	Toplam	352	2,8182	1,25447
77-Öğrencilerin ailelerinden uzakta olmaları başarılarını etkilemektedir	Yönetici	61	2,7705	1,35884
	Öğretmen	291	3,2268	1,20778
	Toplam	352	3,1477	1,24530
78-Anne ve babalarından uzak kalmak çocukları psikolojik olarak olumsuz etkilemektedir	Yönetici	61	2,7869	1,33060
	Öğretmen	291	3,3677	1,17099
	Toplam	352	3,2670	1,21821
79-Öğrencilerin ailelerinden uzakta olmaları gelecek beklentilerini zayıflatmaktadır	Yönetici	61	2,4754	1,31157
	Öğretmen	291	2,9038	1,14667
	Toplam	352	2,8295	1,18607
80-Öğrenci velilerinin eğitim düzeyi düşük olduğu için çocuklarının eğitimine yeterince önem vermemektedirler	Yönetici	61	3,3770	1,35602
	Öğretmen	291	3,8488	1,18808
	Toplam	352	3,7670	1,22985
81-Öğrencilerin büyük çoğunluğunun kırsal kesimden olması nedeniyle okul-veli işbirliği yeterli değildir	Yönetici	61	3,5738	1,29691
	Öğretmen	291	3,9038	1,16161
	Toplam	352	3,8466	1,19080
82-Öğrenciler okula velilerinin zoruyla gönderilmektedir	Yönetici	61	2,2951	1,00572
	Öğretmen	291	2,2887	1,13829
	Toplam	352	2,2898	1,11509

Tablo 20'ye göre öğretmen ve yöneticilerin YBO' ların öğrenci boyutundaki faktörlere ilişkin betimsel istatistiği incelendiğinde, Yöneticiler okulda disiplin olaylarına rastlanılmadığını ($\overline{X}$ = 2,36), öğrenci ihmal ve istismarına şahit olunmadığını ($\overline{X}$ = 1,09), yaşı büyük öğrencilerin küçük öğrenciler üzerinde baskı kurmadığı ($\overline{X}$ = 2,09), 6 yaş grubu ile 14 yaş grubu öğrencilerinin aynı alan ve çevreyi kullanmalarının çeşitli kazalara sebep olmadığı ($\overline{X}$ = 2,45), öğrencilerin okuldan kaçma sorunu gözlenmediğini ($\overline{X}$ = 1,81), küçük öğrencilerin günlük temizliklerini tam olarak yapamadıkları için bitlenme ve uyuz gibi sağlık sorunları yaşanmadığı ($\overline{X}$ = 2,18), öğrencilerin okla velilerinin zoruyla gönderilmediği ($\overline{X}$ = 2,29), öğrenci ve öğretmen arasında her zaman bir mesafe bulunduğu ($\overline{X}$ = 3,42), öğrencilerin büyük çoğunluğunun kırsal kesimden olması nedeniyle okul-veli işbirliğinin yeterli olmadığı ($\overline{X}$ = 3,57) belirtilmiştir.

Öğretmenler ise okulda disiplin olaylarına rastlanılmadığını ($\overline{X}$ = 2,76), yaşı büyük öğrencilerin küçük öğrenciler üzerinde baskı kurmadığı ($\overline{X}$ = 2,24), öğrenci ihmal

ve istismarına şahit olunmadığını ($\overline{X}$ = 1,05), 6 yaş grubu ile 14 yaş grubu öğrencilerinin aynı alan ve çevreyi kullanmalarının çeşitli kazalara sebep olmadığı ($\overline{X}$ = 2,66), öğrencilerin okuldan kaçma sorunu gözlenmediğini ($\overline{X}$ = 1,91), küçük öğrencilerin günlük temizliklerini tam olarak yapamadıkları için bitlenme ve uyuz gibi sağlık sorunları yaşanmadığı ($\overline{X}$ = 2,52), öğrencilerin ailelerinden uzakta olmalarının gelecek beklentilerini zayıflatmadığını küçük öğrencilerin günlük temizliklerini tam olarak yapamadıkları için bitlenme ve uyuz gibi sağlık sorunları yaşanmadığı ($\overline{X}$ = 2,90), öğrencilerinin okula velilerinin zoruyla gönderilmediği ($\overline{X}$ = 2,28), öğrencilerin ailelilerinden uzakta olmalarının başarılarını etkilediğini ($\overline{X}$ = 3,22), anne ve babalarından uzak kalmanın çocukları psikolojik açıdan olumsuz etkilendiğini ($\overline{X}$ = 3,36), öğrenci velilerinin eğitim düzeyi düşük olduğu için çocuklarının eğitimine yeterince önem vermedikleri ($\overline{X}$ = 3,84), öğrencilerin büyük çoğunluğunun kırsal kesimden olması nedeniyle okul-veli işbirliğinin yeterli olmadığını ($\overline{X}$ = 3,90) belirtmişlerdir.

Öğretmen ve yöneticilerin Öğrenci boyutundakiaçık uçlu sorulara ait alana yazdıkları problemler ve iyileştirme önerileri aşağıda verilmiştir.

- İlkokul öğrencileri pansiyonda kalmamalı, merkezi köylere okul yapılmalıdır.
- MEB tarafından Küçük öğrencilerin özel ihtiyaçlarını giderecek pansiyon annesi görevlendirilmelidir.
- Çocuklar aileleri tarafından yeterince desteklenmemektedir.
- Aileler çocukları okuldan almamakta, düzenli olarak evci iznine çıkamıyorlar.
- Öğrenciler pazartesi günleri derslere geç geliyor.
- Pazartesi günleri ilk ders işlenemiyor çocuklar öğlene doğru okula geliyor.

Tablo 21'de yönetici ve öğretmenlere göre YBO'ların sorunları ölçeği personel boyutundaki aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir.

Tablo-21. *Yönetici ve öğretmenlere göre YBO'ların sorunları ölçeği personel boyutundaki faktörlere ilişkin betimsel istatistik*

Anket Maddeleri Personel	**Yönetici Öğretmen**	**N**	$\overline{X}$	**S**
83-Yatılı İlköğretim Bölge Okullarına atanan öğretmenler yeterli mesleki bilgiye sahiptir	Yönetici	61	3,7049	1,15966
	Öğretmen	291	3,8900	1,00427
	Toplam	352	3,8580	1,03348
84-Okuldaki yönetici ve öğretmenler yatılı okulda çalışmak için gerekli niteliklere sahiptir	Yönetici	61	3,6721	1,01195
	Öğretmen	291	3,9038	,98490
	Toplam	352	3,8636	,99207
85-YİBO'larda çalışan öğretmenler severek ve isteyerek görev yapmaktadırlar	Yönetici	61	3,0656	1,16717
	Öğretmen	291	3,1993	1,15735
	Toplam	352	3,1761	1,15849
86-Okuldaki branş öğretmeni sayısı yeterlidir	Yönetici	61	3,6721	1,42269
	Öğretmen	291	3,5533	1,45261
	Toplam	352	3,5739	1,44617
87-Okuldaki branş öğretmenlerinin niteliği yeterlidir	Yönetici	61	4,1311	1,05634
	Öğretmen	291	4,1168	1,04721
	Toplam	352	4,1193	1,04730
88-Okuldaki kadrolu memur ve yardımcı personel (aşçı, hizmetli, kaloriferci, vb.) sayısı yeterlidir	Yönetici	61	3,4098	1,54248
	Öğretmen	291	3,9450	1,07498
	Toplam	352	3,8523	1,18432
89-Okuldaki kadrolu memur ve yardımcı personel (aşçı, hizmetli, kaloriferci, vb.) niteliği yeterlidir	Yönetici	61	3,5738	1,38394
	Öğretmen	291	3,9588	1,09467
	Toplam	352	3,8920	1,15704
90-Okuldaki rehber öğretmen sayısı yeterlidir	Yönetici	61	3,9016	1,45722
	Öğretmen	291	3,6976	1,46145
	Toplam	352	3,7330	1,46069
91-Okuldaki rehber öğretmenin niteliği öğrencilerin gereksinimlerini bilmede ve sorunlarını çözmede yeterlidir	Yönetici	61	4,0820	1,41769
	Öğretmen	291	3,9966	1,29054
	Toplam	352	4,0114	1,31174
92-Bilgisayar öğretmeni sayısı yeterlidir	Yönetici	61	3,6721	1,65047
	Öğretmen	291	4,0206	1,18012
	Toplam	352	3,9602	1,27818
93-Bilgisayar öğretmeninin niteliği yeterlidir	Yönetici	61	3,9672	1,44876
	Öğretmen	291	4,2131	1,13379
	Toplam	352	4,1705	1,19564
94-Öğretmen ve personel atamalarında kadın-erkek dengesine önem verilmektedir	Yönetici	61	2,7869	1,41557
	Öğretmen	291	2,9828	1,36320
	Toplam	352	2,9489	1,37238
95-Gündüzleri derse giren akşam da belleticilik yapan öğretmenlerin verimleri düşmektedir	Yönetici	61	3,9344	1,32751
	Öğretmen	291	4,0756	1,14822
	Toplam	352	4,0511	1,18042
96-YİBO'larda belletici öğretmenlik sistemi iyi işlemektedir	Yönetici	61	2,8525	1,41228
	Öğretmen	291	3,2509	1,28209
	Toplam	352	3,1818	1,31219
97-YİBO'ların yönetici sayısı yeterlidir	Yönetici	61	3,7377	1,43645
	Öğretmen	291	3,8282	1,17063
	Toplam	352	3,8125	1,21906
98-Okul yöneticileri ve öğretmenleri, hizmet içi eğitim etkinliklerinden faydalanmaktadır	Yönetici	61	3,3770	1,14257
	Öğretmen	291	3,7388	,96159
	Toplam	352	3,6761	1,00296

Tablo 21 devamı

100-Müfettişlerin öğretmenlere yaptıkları rehberlik yeterlidir	Yönetici	61	3,3279	1,20722
	Öğretmen	291	3,0206	1,23159
	Toplam	352	3,0739	1,23122
101-İhale (satın alma-teslim alma) prosedürleri görevlendirilen personel için açık ve yeterlidir	Yönetici	61	3,9016	1,10612
	Öğretmen	291	3,7388	1,08302
	Toplam	352	3,7670	1,08722

Tablo 21'e göre öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların sorunları boyutundaki faktörlere ilişkin betimsel istatistiği incelendiğinde, Yöneticiler Yatılı İlköğretim Bölge okullarına atanan öğretmenlerin yeterli mesleki bilgiye sahip olduğunu ($\overline{X}$ = 3,70), Okuldaki yönetici ve öğretmenlerin yatılı okulda çalışmak için gerekli niteliklere sahip olduğunu ($\overline{X}$ = 3,67), okuldaki branş öğretmeni sayısının yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 3,67), okuldaki branş öğretmenlerinin niteliğinin yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 4,13), okuldaki rehber öğretmenin niteliği öğrencilerin gereksinimlerini bilmede ve sorunlarını çözmede yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 4,08), bilgisayar öğretmeninin niteliğinin yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 3,96), Gündüzleri derse giren akşam da belleticilik yapan öğretmenlerin verimlerinin düştüğünü ($\overline{X}$ = 3,93), YBO'ların yönetici sayısının yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 3,73), Okul yöneticileri ve öğretmenler arasındaki iletişim kanallarının açık olduğunu ($\overline{X}$ = 3,96), İhale (satın alma-teslim alma) prosedürlerinin görevlendirilen personel için açık ve yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 3,90) belirtmişlerdir. Yöneticiler Öğretmen ve personel atamalarında kadın-erkek dengesine önem verilmediğini ($\overline{X}$ = 2,78), YBO'larda belletici öğretmenlik sisteminin iyi işlemediğini ($\overline{X}$ = 2,85) belirtmişlerdir.

Öğretmenler ise Yatılı İlköğretim Bölge okullarına atanan öğretmenlerin yeterli mesleki bilgiye sahip olduğunu ($\overline{X}$ = 3,89), Okuldaki yönetici ve öğretmenler yatılı okulda çalışmak için gerekli niteliklere sahip olduğunu ($\overline{X}$ = 3,90), okuldaki branş öğretmenlerinin niteliğinin yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 4,11), Okuldaki kadrolu memur ve yardımcı personel(aşçı, hizmetli, kaloriferci, vb.) sayısı yeterlidir ($\overline{X}$ = 3,94), Okuldaki kadrolu memur ve yardımcı personel(aşçı, hizmetli, kaloriferci, vb.) niteliği yeterlidir ($\overline{X}$ = 3,95), okuldaki rehber öğretmenin niteliği öğrencilerin gereksinimlerini bilmede ve sorunlarını çözmede yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 3,95), Bilgisayar öğretmeni sayısı yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 4,02), bilgisayar öğretmeninin

niteliğinin yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 4,21), Gündüzleri derse giren akşam da belleticilik yapan öğretmenlerin verimlerinin düştüğünü ($\overline{X}$ = 4,07), YBO'larda belletici öğretmenlik sisteminin iyi işlediğini ($\overline{X}$ = 3,25), YBO'ların yönetici sayısının yeterli olduğunu ($\overline{X}$ =3,82), Okul yönetici ve öğretmenlerinin, hizmet içi eğitim etkinliklerinden faydalandığını ($\overline{X}$ =3,73), Okul yöneticileri ve öğretmenler arasındaki iletişim kanallarının açık olduğunu ($\overline{X}$ = 4,05), İhale (satın alma-teslim alma) prosedürlerinin görevlendirilen personel için açık ve yeterli olduğunu ($\overline{X}$ = 3,73) belirtmişlerdir. Öğretmenler Öğretmen ve personel atamalarında kadın-erkek dengesine önem verilmediğini ($\overline{X}$ = 2,98) belirtmişlerdir.

Öğretmen ve yöneticilerin personel boyutunda ki açık uçlu sorulara ait alana yazdıkları problemler ve iyileştirme önerileri aşağıda verilmiştir.

- YBO'larda öğretmen kadrosu tam olmalı, ücretli öğretmeler görevlendirilmemelidir.
- Ücretli öğretmenlere nöbet görevi verilmelidir.
- Belletici nöbet tutan öğretmenler ertesi gün izinli sayılmalıdır.
- İlkokul öğretmenleri de kadrolu öğretmenler gibi hizmet puanı almalılar.
- Özellikle müzik ve beden eğitimi öğretmenleri ataması yapılarak, ders dışı öğrencilerin aktivite yapabilmesine olanak sağlanmalıdır.
- Belletici bulmakta güçlük çekiliyor.
- Belleticilik görevinin cazip hale getirilmesi gerekir.
- Okulda görev yapan öğretmenlerin belleticilik yapması öğrenci öğretmen ilişkisini olumsuz etkilemektedir.
- Atamalarda kadın personele ağırlık verilmelidir.
- Yatılı okulda görev yapan öğretmenlerin nöbet sonrası okullarında kesintisiz göreve devam etmeleri öğretmenin performansını olumsuz etkilemektedir.
- Belletici öğretmenlerin ders çıkış saatleri esnetilmelidir.
- Belleticilik görevinin özendirilmesi gerekir.
- Belleticilerin aylık nöbet ücreti sayısı elli altıya çıkarılmalıdır.

4.2.2. Okullardaki öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapıları, finansman, eğitim ve öğretim, öğrenci ve personele ilişkin görüşlerinde cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personel durumlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla ilişkisiz t- testi kullanılmıştır.

Tablo-22. *Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların öğrenci ve personel durumlarına ilişkin görüşlerinin cinsiyete göre t -testi sonuçları*

Boyut	Cinsiyet	N	$\overline{X}$	SS	Sd	t	P
Fiziki alt yapı	Kadın	159	3,7778	,62086	327,886	-2,187	,029*
	Erkek	193	3,9183	,58129			
Finansman	Kadın	159	3,4686	,70303	346,169	,134	,893
	Erkek	193	3,4579	,76873			
Eğitim öğretim	Kadın	159	3,4269	,64129	350	,371	,711
	Erkek	193	3,3970	,83014			
Öğrenci	Kadın	159	2,7631	,59094	347,264	,394	,694
	Erkek	193	2,7366	,65682			
Personel	Kadın	159	3,6965	,75043	335,556	-,636	,525
	Erkek	193	3,7472	,74081			

*P<0,05

Tablo 22'ye göre öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personel boyutlarına yönelik görüşlerinin cinsiyete göre sonuçlarına bakıldığında; öğretmen ve yönetici görüşleri açısından cinsiyete göre anlamlı farklılık sadece okulların fiziki alt yapılarına yönelik bölümde söz konusudur. Burada öğretmenlerin YBO'ların fiziki alt yapılarına ilişkin görüşleri cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [t(327,886) = -2,187, p<,05]. Kadınların öğretmen ve yöneticilerin görüş ortalamaları X = 3,77 iken erkek ö öğretmen ve yöneticilerin görüş ortalamaları X = 3,91'dir. Buradan erkek öğretmen ve yöneticilerin okulun fiziki alt yapısına ilişkin görüşleri kadın öğretmen ve yöneticilere göre daha olumlu olduğu söylenebilir. Öğretmen ve yöneticilerin diğer finansman, eğitim-öğretim, öğrenci ve personel boyutlarına ilişkin görüşlerinde ise cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu durum ise öğretmen ve

yöneticilerin finansman, eğitim-öğretim, öğrenci ve personel boyutlarına ilişkin olarak benzer görüşe sahip olduklarını göstermektedir.

4.2.3. Okullardaki öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapıları, finansman, eğitim ve öğretim, öğrenci ve personele ilişkin görüşleri medeni durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personel durumlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin medeni durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla ilişkisiz t- testi kullanılmıştır.

Tablo-23. *Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların öğrenci ve personel durumlarına ilişkin görüşlerinin medeni duruma göre t -testi sonuçları*

Boyut	Medeni Durum	N	$\overline{X}$	SS	Sd	t	P
Fiziki alt yapı	Evli	266	3,8534	,61333	350	-,079	,937
	Bekâr	86	3,8593	,57202			
Finansman	Evli	266	3,4192	,76189	350	-1,952	,052*
	Bekâr	86	3,5974	,64786			
Eğitim öğretim	Evli	266	3,3656	,77072	350	-1,984	,048*
	Bekâr	86	3,5494	,66650			
Öğrenci	Evli	266	2,7210	,60862	350	-1,455	,147
	Bekâr	86	2,8340	,67803			
Personel	Evli	266	3,7412	,74044	350	,749	,454
	Bekâr	86	3,6720	,75905			

*P<0,05

Tablo 23'e göre öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personel boyutlarına yönelik görüşlerinin medeni durumlarına göre sonuçlarına bakıldığında; öğretmen ve yönetici görüşleri açısından medeni duruma göre anlamlı farklılık okulların Finansman ve Eğitim Öğretime yönelik bölümde söz konusudur. Burada öğretmenlerin YBO'ların Finansman [t(350) = -1,952, p< ,05] ve Eğitim Öğretime [t(350) = -1,984, p< ,05] ilişkin görüşleri medeni durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Bekâr öğretmen ve yöneticilerin Finansman boyutunda görüş ortalamaları X = 3,59 iken evli olan öğretmen ve yöneticilerin görüş ortalamaları X = 3,94'dir. Yine bekâr öğretmen ve

yöneticilerin eğitim-öğretim boyutunda görüş ortalamaları X = 3,54 iken evli olan öğretmen ve yöneticilerin görüş ortalamaları X = 3,36'dr. Buradan bekâr olan öğretmen ve yöneticilerin okulun finansman ve eğitim öğretime ilişkin görüşleri evli öğretmen ve yöneticilere göre daha olumlu olduğu söylenebilir. Öğretmen ve yöneticilerin diğer finansman, eğitim-öğretim, öğrenci ve personel boyutlarına ilişkin görüşlerinde ise medeni durumlarına göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

4.2.4. Okullardaki öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapıları, finansman, eğitim ve öğretim, öğrenci ve personele ilişkin görüşleri görev durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personel durumlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin görev durumlarına anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır.

Tablo-24.1.*Öğretmen ve yöneticilerin görev durumları ve YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personele ilişkin betimsel veriler*

Boyut	Grup	Görevi	N	$\bar{x}$	SS
Fiziki alt yapı	1	Müdür	14	4,3821	,36630
	2	MüdürYardımcı	47	4,1319	,50596
	3	Öğretmen	291	3,7847	,60186
		Toplam	352	3,8548	,60270
Finansman	1	Müdür	14	3,4821	,46476
	2	MüdürYardımcı	47	3,6556	,82945
	3	Öğretmen	291	3,4306	,73122
		Toplam	352	3,4627	,73876
Eğitim öğretim	1	Müdür	14	3,9643	,76810
	2	Müdür Yardımcı	47	3,5638	,71990
	3	Öğretmen	291	3,3591	,74207
		Toplam	352	3,4105	,74987
Öğrenci	1	Müdür	14	2,5159	,45470
	2	Müdür Yardımcı	47	2,4125	,66634
	3	Öğretmen	291	2,8141	,60924
		Toplam	352	2,7486	,62718
Personel	1	Müdür	14	3,6015	,66884
	2	Müdür Yardımcı	47	3,4882	,97127
	3	Öğretmen	291	3,7683	,69967
		Toplam	352	3,7243	,74453

Tablo-24.2.*Öğretmen ve yöneticilerin görev durumlarının YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personele etkisine ilişkin tek yönlü varyansanalizi*

Boyut	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	f	p	Anlamlı Fark Tukey HSD
Fiziki alt yapı	Gruplar arası	8,932	2	4,466	13,146	,000*	G1-G3, G2-G3
	Gruplar içi	118,567	349	,340			
	Toplam	127,499	351				
Finansman	Gruplar arası	2,053	2	1,027	1,891	,153	
	Gruplar içi	189,512	349	,543			
	Toplam	191,565	351				
Eğitim öğretim	Gruplar arası	6,167	2	3,084	5,628	,004*	G1-G3
	Gruplar içi	191,202	349	,548			
	Toplam	197,369	351				
Öğrenci	Gruplar arası	7,313	2	3,657	9,760	,000*	G2-G3
	Gruplar içi	130,754	349	,375			
	Toplam	138,067	351				
Personel	Gruplar arası	3,394	2	1,697	3,098	,046*	G2-G3
	Gruplar içi	191,177	349	,548			
	Toplam	194,571	351				

*P<0,05

Tablo 24 ve 24.1'e göre öğretmen ve yöneticilerin YBO'lara ilişkin görüşlerinde görev türlerine göre anlamlı farklılık bulunmaktadır.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapılarına ilişkin görüşleri okullarda müdür, müdür yardımcısı ve öğretmen olmalarına göre anlamlı bir farklılık bulunmaktadır [F(2-349)= 13,146, p<0,05]. Analiz sonucunda ortaya çıkan anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey HSD testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre bu farklılığın müdürlerle (G1) ve öğretmenler (G3) ve müdür yardımcıları (G2) ile öğretmenler (G3) arasında olduğu görülmüştür. Sıra ortalamalarına bakıldığında ise müdür ($\overline{X}$ =4,38) ve müdür yardımcılarının($\overline{X}$ =4,13) sıra ortalamalarının öğretmenlerin($\overline{X}$ =3,78) görüşlerine ait sıra ortalamalarından daha yüksektir. Bu durum yöneticilerin okullara ilişkin fiziki yapılarına daha olumlu baktıkları ama öğretmenlerin idarecilere oranla daha olumsuz görüşe sahip oldukları söylenebilir.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların finansmanına yönelik görüşleri bulundukları görevlere göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların eğitim-öğretim durumuna ilişkin görüşleri okullarda müdür, müdür yardımcısı ve öğretmen olmalarına göre anlamlı bir farklılık bulunmaktadır [F(2-349)= 5,628, p<0,05]. Analiz sonucunda ortaya çıkan anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey HSD testi sonuçlarına göre bu farklılığın müdürlerle (G1) ve öğretmenler (G3) arasında olduğu görülmüştür. Sıra ortalamalarına bakıldığında ise müdür ($\overline{X}$=3,96) sıra ortalamalarının öğretmenlerin($\overline{X}$=3,35) görüşlerine ait sıra ortalamalarından daha yüksektir. Bu durumda yöneticilerin eğitim-öğretim boyutuna daha olumlu baktıkları söylenebilir.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların öğrenci boyutuna ilişkin görüşleri okullarda müdür, müdür yardımcısı ve öğretmen olma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [F(2-349)= 9,760, p<0,05]. Analiz sonucunda ortaya çıkan anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey HSD testi sonuçlarına göre bu farklılığın müdür yardımcıları ile (G2) ve öğretmenler (G3) arasında olduğu görülmüştür. Sıra ortalamalarına bakıldığında ise müdür yardımcıları ($\overline{X}$=2,41) sıra ortalamalarının öğretmenlerin($\overline{X}$=2,81) görüşlerine ait sıra ortalamalarından daha yüksektir. Bu durumda müdür yardımcılarının öğrenci boyutuna daha olumlu baktıkları söylenebilir.

Öğretmen ve yöneticilerin okullardaki personelin çeşitli alanlardaki yeterlik durumları ile okuldaki personel durumuna ilişkin görüşlerinin görev türüne göre anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [F(2-349)= 9,760, p<0,05]. Sıra ortalamaları arasındaki farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey HSD testi kullanılmıştır. Analiz sonucunda müdür yardımcıları(G2) ile öğretmenlerin (G3) personel boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. YİBO'ların personel boyutuna ilişkin öğretmen görüşlerinin($\overline{X}$=3,76) müdür yardımcılarına($\overline{X}$=3,48) göre daha olumlu olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin görüşleri okulların fiziki, finansman, eğitim öğretim ve öğrencilere ilişkin daha düşük olurken personele ilişkin görüşlerinin daha yüksek olması önemli bir bulgu olarak ifade edilebilir.

4.2.5. Okullardaki öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapıları, finansman, eğitim ve öğretim, öğrenci ve personele ilişkin görüşleri yönetici ve öğretmenlerin yaş durumlarına göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personel durumlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin yaş durumlarına anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır.

Tablo-25.1*Öğretmen ve yöneticilerin yaş durumları ile YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personele ilişkin betimsel veriler*

Boyut	Grup	Yaşı	N	$\bar{x}$	SS
Fiziki alt yapı	1	20-25 arası	18	4,0528	,42728
	2	26-30 arası	100	3,6720	,63793
	3	31-35 arası	115	3,8230	,60614
	4	36-40 arası	77	4,0500	,58793
	5	41-45 arası	16	3,8625	,40042
	6	46 yaş ve üzeri	26	3,9788	,49192
		Toplam	352	3,8548	,60270
Finansman	1	20-25 arası	18	3,6944	,54101
	2	26-30 arası	100	3,4950	,78725
	3	31-35 arası	115	3,4304	,76065
	4	36-40 arası	77	3,4302	,74718
	5	41-45 arası	16	3,5156	,69052
	6	46 yaş ve üzeri	26	3,3846	,57328
		Toplam	352	3,4627	,73876
Eğitim öğretim	1	20-25 arası	18	3,4306	,63336
	2	26-30 arası	100	3,2925	,75571
	3	31-35 arası	115	3,4043	,75006
	4	36-40 arası	77	3,5065	,76624
	5	41-45 arası	16	3,5469	,63554
	6	46 yaş ve üzeri	26	3,5096	,81311
		Toplam	352	3,4105	,74987
Öğrenci	1	20-25 arası	18	2,5494	,56137
	2	26-30 arası	100	2,8356	,66895
	3	31-35 arası	115	2,7797	,63240
	4	36-40 arası	77	2,7431	,63099
	5	41-45 arası	16	2,6493	,47476
	6	46 yaş ve üzeri	26	2,4915	,47809
		Toplam	352	2,7486	,62718
Personel	1	20-25 arası	18	3,7953	,54424
	2	26-30 arası	100	3,4989	,77780
	3	31-35 arası	115	3,8110	,74357
	4	36-40 arası	77	3,9364	,66991
	5	41-45 arası	16	3,3289	1,00221
	6	46 yaş ve üzeri	26	3,7733	,46382
		Toplam	352	3,7243	,74453

Tablo-25.2.*Öğretmen ve yöneticilerin yaş durumlarının YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personele etkisine ilişkin tek yönlüvaryans analizi*

Boyut	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	f	p	Anlamlı Fark Tukey HSD
Fiziki alt yapı	Gruplar arası	7,498	5	1,500	4,324	,001*	G2-G4
	Gruplar içi	120,001	346	,347			
	Toplam	127,499	351				
Finansman	Gruplar arası	1,475	5	,295	,537	,748	
	Gruplar içi	190,090	346	,549			
	Toplam	191,565	351				
Eğitim öğretim	Gruplar arası	2,667	5	,533	,948	,450	
	Gruplar içi	194,702	346	,563			
	Toplam	197,369	351				
Öğrenci	Gruplar arası	3,461	5	,692	1,779	,116	
	Gruplar içi	134,606	346	,389			
	Toplam	138,067	351				
Personel	Gruplar arası	12,062	5	2,412	4,573	,000*	G2-G3 G2-G4 G4-G5
	Gruplar içi	182,509	346	,527			
	Toplam	194,571	351				

Tablo 25.1 ve 25.2'ye göre öğretmen ve yöneticilerin YİBO'lara ilişkin görüşlerinde yaş durumlarına göre anlamlı farklılık bulunmaktadır.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapılarına ilişkin görüşleri yaş durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [F(5-346)= 4,324, p<0,05]. Analiz sonucunda ortaya çıkan anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey HSD testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre bu farklılığın yaş grubu 26-30 (G2) öğretmenler ve yöneticiler ile yaş grubu 36-40 (G4) öğretmenler ve yöneticiler arasında olduğu görülmüştür. Sıra ortalamalarına bakıldığında yaş grubu 36-40 ($\overline{X}$=4,05) olan yönetici ve öğretmenlerin yaş grubu 26-30 ($\overline{X}$=3,67) olan yönetici ve öğretmenlere göre okulun fiziki yapılarına daha olumlu baktıkları söylenebilir.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların personel boyutuna ilişkin görüşleri yaş durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [F(5-346)= 4,573, p<0,05]. Analiz sonucunda ortaya çıkan anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey HSD testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre bu farklılığın yaş grubu 26-30 (G2) öğretmenler ve yöneticiler ile yaş grubu 31-35 (G3)

öğretmenler ve yöneticiler, yaş grubu 26-30 (G2) öğretmenler ve yöneticiler ile yaş grubu 36-40 (G4) öğretmenler ve yöneticiler, yaş grubu 36-40 (G4) öğretmenler ve yöneticiler ile yaş grubu 41-45 (G5) öğretmenler ve yöneticiler arasında olduğu görülmüştür. Sıra ortalamalarına bakıldığında yaş grubu 31-35 ($\overline{X}$ =3,81) ve 36-40 ($\overline{X}$ =3,93) olan yönetici ve öğretmenlerin yaş grubu 26-30 ($\overline{X}$ =3,49) olan yönetici ve öğretmenlere göre personel boyutuna daha olumlu baktıkları söylenebilir. Yine yaş grubu 36-40 ($\overline{X}$ =3,93) olan yönetici ve öğretmenlerin yaş grubu 41-45 ($\overline{X}$ =3,32) olan yönetici ve öğretmenlere göre personel boyutuna daha olumlu baktıkları söylenebilir.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların finansman, eğitim-öğretim ve öğrenci boyutuna yönelik görüşleri yaş durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

4.2.6. Okullardaki öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapıları, finansman, eğitim ve öğretim, öğrenci ve personele ilişkin görüşleri ile yönetici ve öğretmenlerin öğretmenlik deneyimlerine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personel durumlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlik deneyimlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır.

Tablo-26.1*Öğretmen ve yöneticilerin öğretmenlik deneyimlerinin YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personele ilişkin betimsel veriler*

Boyut	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	f	p	Anlamlı Fark Tukey HSD
Fiziki alt yapı	Gruplar arası	7,498	5	1,500	4,324	,001*	G2-G4
	Gruplar içi	120,001	346	,347			
	Toplam	127,499	351				
Finansman	Gruplar arası	1,475	5	,295	,537	,748	
	Gruplar içi	190,090	346	,549			
	Toplam	191,565	351				
Eğitim öğretim	Gruplar arası	2,667	5	,533	,948	,450	
	Gruplar içi	194,702	346	,563			
	Toplam	197,369	351				

Öğrenci	Gruplar arası	3,461	5	,692	1,779	,116		
	Gruplar içi	134,606	346	,389				
	Toplam	138,067	351					
Personel	Gruplar arası	12,062	5	2,412	4,573	,000*	G2-G3 G2-G4 G4-G5	
	Gruplar içi	182,509	346	,527				
	Toplam	194,571	351					

Tablo-26.2*Öğretmen ve Yöneticilerin Öğretmenlik Deneyimlerinin YBO'ların Fiziki Alt Yapı, Finansman, Eğitim Öğretim, Öğrenci ve Personel Boyutuna Etkisine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi*

Boyut	**Varyansın Kaynağı**	**Kareler Toplamı**	**sd**	**Kareler Ortalaması**	**f**	**p**	**Anlamlı Fark Tukey HSD**	
Fiziki alt yapı	Gruplar arası	4,701	4	1,175	3,321	,011*	G1-G4	G2-G4
	Gruplar içi	122,798	347	,354				
	Toplam	127,499	351					
Finansman	Gruplar arası	7,068	4	1,767	3,324	,011*	G1-G2	G1-G4
	Gruplar içi	184,497	347	,532				
	Toplam	191,565	351					
Eğitim öğretim	Gruplar arası	3,232	4	,808	1,444	,219		
	Gruplar içi	194,136	347	,559				
	Toplam	197,369	351					
Öğrenci	Gruplar arası	1,338	4	,334	,849	,495		
	Gruplar içi	136,729	347	,394				
	Toplam	138,067	351					
Personel	Gruplar arası	6,581	4	1,645	3,037	,018*	G1-G3	
	Gruplar içi	187,989	347	,542				
	Toplam	194,571	351					

*P<0,05

Tablo 26.1 ve 26.2'ye göre öğretmen ve yöneticilerin YBO'lara ilişkin görüşlerinde öğretmenlik deneyimlerine göre anlamlı farklılık bulunmaktadır.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapılarına ilişkin görüşleri öğretmenlik deneyimlerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [F(4-347)= 3,321, p<0,05]. Analiz sonucunda ortaya çıkan anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey HSD testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre bu farklılığın öğretmenlik deneyimi 16-21 yıl (G4) olan öğretmenler ve yöneticiler ile öğretmenlik deneyimi 1-5 yıl (G1) ve 6-10 yıl (G2) olan öğretmenler ve yöneticiler arasında olduğu görülmüştür. Sıra ortalamalarına bakıldığında öğretmenlik deneyimi 16-20 yıl ($\overline{X}$ =4,15) olan yönetici ve öğretmenlerin öğretmenlik deneyimi 1-5 yıl (

$\overline{X}$=3,77) ve öğretmenlik deneyimi 6-10 yıl ($\overline{X}$=3,77) olan yönetici ve öğretmenlere göre okulun fiziki yapılarına daha olumlu baktıkları söylenebilir.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların finansal alt yapılarına ilişkin görüşleri öğretmenlik deneyimlerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [F(4-347)= 3,324, p<0,05]. Analiz sonucunda ortaya çıkan anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey HSD testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre bu farklılığın öğretmenlik deneyimi 1-5 yıl (G1) olan öğretmenler ve yöneticiler ile öğretmenlik deneyimi 6-10 yıl (G2) ve 16-21 yıl (G4) olan öğretmenler ve yöneticiler arasında olduğu görülmüştür. Sıra ortalamalarına bakıldığında öğretmenlik deneyimi 1-5 yıl ($\overline{X}$=3,68) olan yönetici ve öğretmenlerin öğretmenlik deneyimi 6-10 yıl ($\overline{X}$=3,40) ve öğretmenlik deneyimi 16-20 yıl ($\overline{X}$=3,17) olan yönetici ve öğretmenlere göre okulun fiziki yapılarına daha olumlu baktıkları söylenebilir.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların personel alt yapılarına ilişkin görüşleri öğretmenlik deneyimlerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [F(4-347)= 3,037, p<0,05]. Analiz sonucunda ortaya çıkan anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey HSD testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre bu farklılığın öğretmenlik deneyimi 11-15 yıl (G3) olan öğretmenler ve yöneticiler ile öğretmenlik deneyimi 1-5 yıl (G1) öğretmenler ve yöneticiler arasında olduğu görülmüştür. Sıra ortalamalarına bakıldığında öğretmenlik deneyimi 11-15 yıl ($\overline{X}$ =3,97) olan yönetici ve öğretmenlerin öğretmenlik deneyimi 1-5 yıl ($\overline{X}$=3,61) olan yönetici ve öğretmenlere göre okulun personel yapılarına daha olumlu bakmaktadırlar.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların eğitim-öğretim ve öğrenci boyutuna yönelik görüşleri öğretmenlik deneyimlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

4.2.7. Okullardaki öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapıları, finansman, eğitim ve öğretim, öğrenci ve personele ilişkin görüşleri yönetici ve öğretmenlerin yöneticilik deneyimlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personel durumlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin yöneticilik deneyimlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır.

Tablo-27.1*Öğretmen ve Yöneticilerin Yöneticilik Deneyimlerinin YBO'ların Fiziki Alt Yapı, Finansman, Eğitim Öğretim, Öğrenci ve Personele İlişkin Betimsel Veriler*

Boyut	**Grup**	**Yöneticilik Deneyimi**	**N**	**$\bar{x}$**	**SS**
Fiziki alt yapı	1	1-5 yıl	50	3,9910	,64098
	2	6-10 yıl	16	4,1313	,56741
	3	11-15 yıl	2	3,9000	,00000
	4	16-20 yıl	4	4,0875	,01443
	5	21 yıl ve üzeri	8	3,9688	,55690
		Toplam	80	4,0194	,58937
Finansman	1	1-5 yıl	50	3,5450	,68872
	2	6-10 yıl	16	3,4688	,74372
	3	11-15 yıl	2	2,7500	,00000
	4	16-20 yıl	4	3,3750	,07217
	5	21 yıl ve üzeri	8	3,4531	,74309
		Toplam	80	3,4922	,68193
Eğitim öğretim	1	1-5 yıl	50	3,3950	,65337
	2	6-10 yıl	16	3,8125	,91287
	3	11-15 yıl	2	3,1250	,00000
	4	16-20 yıl	4	3,7500	,00000
	5	21 yıl ve üzeri	8	3,3750	,99553
		Toplam	80	3,4875	,73873
Öğrenci	1	1-5 yıl	50	2,6711	,64524
	2	6-10 yıl	16	2,4722	,58584
	3	11-15 yıl	2	2,2222	,00000
	4	16-20 yıl	4	1,7778	,00000
	5	21 yıl ve üzeri	8	2,6944	,46859
		Toplam	80	2,5778	,62258
Personel	1	1-5 yıl	50	3,5663	,63715
	2	6-10 yıl	16	3,5658	1,13364
	3	11-15 yıl	2	3,6842	,00000
	4	16-20 yıl	4	3,3421	,03039
	5	21 yıl ve üzeri	8	3,8553	,61039
		Toplam	80	3,5868	,73470

Tablo-27.2*Öğretmen ve Yöneticilerin Yöneticilik Deneyimlerinin YBO'ların Fiziki Alt Yapı, Finansman, Eğitim Öğretim, Öğrenci ve Personel Boyutuna Etkisine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi*

Boyut	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	f	p	Anlamlı Fark Tukey HSD
Fiziki alt yapı	Gruplar arası	,308	4	,077	,213	,931	
	Gruplar içi	27,133	75	,362			
	Toplam	27,441	79				
Finansman	Gruplar arası	1,317	4	,329	,697	,596	
	Gruplar içi	35,420	75	,472			
	Toplam	36,737	79				
Eğitim öğretim	Gruplar arası	2,758	4	,689	1,281	,285	
	Gruplar içi	40,355	75	,538			
	Toplam	43,113	79				
Öğrenci	Gruplar arası	3,536	4	,884	2,448	,058	
	Gruplar içi	27,085	75	,361			
	Toplam	30,621	79				
Personel	Gruplar arası	,863	4	,216	,387	,817	
	Gruplar içi	41,780	75	,557			
	Toplam	42,643	79				

*P<0,05

Tablo 27.1 ve 27.2'ye göre öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapılarına ilişkin görüşleri yöneticilik deneyimlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [F(4-75)= ,213, p>0,05].

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların finansman boyutuna ilişkin görüşleri yöneticilik deneyimlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [F(4-75)= ,697, p>0,05].

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların eğitim- öğretim boyutuna ilişkin görüşleri yöneticilik deneyimlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [F(4-75)= 1,281, p>0,05].

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların öğrenci boyutuna ilişkin görüşleri yöneticilik deneyimlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [F(4-75)= 2,448, p>0,05].

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların öğrenci boyutuna ilişkin görüşleri yöneticilik deneyimlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [F(4-75)= ,387, p>0,05].

4.2.8. Okullardaki öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapıları, finansman, eğitim ve öğretim, öğrenci ve personele ilişkin görüşleri yönetici ve öğretmenlerin görev yaptıkları yere göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personel durumlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin görev yaptıkları yere göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır.

Tablo-28.1.*Öğretmen ve yöneticilerin görev yaptığı yerlerin YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personele ilişkin betimsel veriler*

Boyut	Grup	Görev Yaptığı Yerler	N	$\bar{x}$	SS
Fiziki alt yapı	1	İl	39	3,9288	,51182
	2	İlçe	261	3,7989	,62327
	3	Köy	52	4,0798	,50259
		Toplam	352	3,8548	,60270
Finansman	1	İl	39	3,1875	,83889
	2	İlçe	261	3,4447	,70970
	3	Köy	52	3,7596	,71736
		Toplam	352	3,4627	,73876
Eğitim öğretim	1	İl	39	3,5962	,76114
	2	İlçe	261	3,3554	,73308
	3	Köy	52	3,5481	,79834
		Toplam	352	3,4105	,74987
Öğrenci	1	İl	39	2,6097	,66806
	2	İlçe	261	2,7495	,59910
	3	Köy	52	2,8483	,72110
		Toplam	352	2,7486	,62718
Personel	1	İl	39	3,7976	,87159
	2	İlçe	261	3,6862	,76102
	3	Köy	52	3,8603	,51588
		Toplam	352	3,7243	,74453

Tablo-28.2.Öğretmen ve yöneticilerin görev yaptığı yerlerin YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personele boyutuna etkisine ilişkin tek yönlü varyans analizi

Boyut	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	f	p	Anlamlı Fark Tukey HSD
Fiziki alt yapı	Gruplar arası	3,661	2	1,830	5,158	,006*	G2-G3
	Gruplar içi	123,839	349	,355			
	Toplam	127,499	351				
Finansman	Gruplar arası	7,623	2	3,811	7,231	,001*	G1-G3 G2-G3
	Gruplar içi	183,943	349	,527			
	Toplam	191,565	351				
Eğitim öğretim	Gruplar arası	3,122	2	1,561	2,805	,062	
	Gruplar içi	194,247	349	,557			
	Toplam	197,369	351				
Öğrenci	Gruplar arası	1,270	2	,635	1,619	,199	
	Gruplar içi	136,798	349	,392			
	Toplam	138,067	351				
Personel	Gruplar arası	1,550	2	,775	1,401	,248	
	Gruplar içi	193,021	349	,553			
	Toplam	194,571	351				

*P<0,05

Tablo 28.1 ve 28.2'ye göre öğretmen ve yöneticilerin YBO'lara ilişkin görüşlerinde görev yaptığı yerlere göre anlamlı farklılık bulunmaktadır.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapılarına ilişkin görüşleri görev yaptıkları yerlere göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [F(2-349)= 5158, p<0,05]. Analiz sonucunda ortaya çıkan anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey HSD testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre bu farklılığın görev yeri köy (G3) olan öğretmenler ve yöneticiler ile görev yeri ilçe (G2) olan öğretmenler ve yöneticiler arasında olduğu görülmüştür. Sıra ortalamalarına bakıldığında görev yeri köy ($\overline{X}$ =4,07) olan yönetici ve öğretmenlerin görev yeri ilçe ($\overline{X}$ =3,79) olan yönetici ve öğretmenlerin okulun fiziki yapılarına daha olumlu baktıkları söylenebilir.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların finansal yapılarına ilişkin görüşleri görev yaptıkları yerlere göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [F(2-349)= 7,231, p<0,05]. Analiz sonucunda ortaya çıkan anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey HSD testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre bu farklılığın görev yeri köy (G3) olan öğretmenler ve yöneticiler ile görev yeri il (G1) ve ilçe (G2) olan öğretmenler ve yöneticiler arasında olduğu görülmüştür. Sıra ortalamalarına bakıldığında görev yeri köy ($\overline{X}$ =3,75) olan yönetici ve öğretmenlerin görev yeri il ($\overline{X}$ =3,18) ve ilçe ($\overline{X}$ =3,44) olan yönetici ve öğretmenlere göre okulun finansal boyutunu daha olumlu gördükleri söylenebilir.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların eğitim-öğretim, öğrenci ve personel boyutuna yönelik görüşleri görev yaptığı yerlere göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

4.2.9. Okullardaki öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapıları, finansman, eğitim ve öğretim, öğrenci ve personele ilişkin görüşleri yönetici ve öğretmenlerin görev yaptıkları kurumlardaki öğrenci sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personel durumlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin görev yaptıkları kurumlardaki öğrenci

sayısına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır.

Tablo-29.1*Öğretmen ve yöneticilerin görev yaptığı yerlerin öğrenci sayılarının YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personele ilişkin betimsel veriler*

Boyut	Grup	Öğrenci Sayısı	N	$\bar{x}$	SS
Fiziki alt yapı	1	0-100 arası	102	4,0387	,54974
	2	101-200 arası	62	4,1847	,45099
	3	201-300 arası	128	3,6703	,55380
	4	301-400 arası	60	3,5950	,67668
		Toplam	352	3,8548	,60270
Finansman	1	0-100 arası	102	3,8640	,58968
	2	101-200 arası	62	3,4536	,74811
	3	201-300 arası	128	3,2920	,72456
	4	301-400 arası	60	3,1542	,71023
		Toplam	352	3,4627	,73876
Eğitim öğretim	1	0-100 arası	102	3,6225	,75267
	2	101-200 arası	62	3,4879	,62998
	3	201-300 arası	128	3,2988	,82398
	4	301-400 arası	60	3,2083	,59244
		Toplam	352	3,4105	,74987
Öğrenci	1	0-100 arası	102	2,7685	,59008
	2	101-200 arası	62	2,5349	,71933
	3	201-300 arası	128	2,8077	,60316
	4	301-400 arası	60	2,8093	,60499
		Toplam	352	2,7486	,62718
Personel	1	0-100 arası	102	3,8452	,50498
	2	101-200 arası	62	3,6740	,89384
	3	201-300 arası	128	3,7220	,81721
	4	301-400 arası	60	3,5754	,73976
		Toplam	352	3,7243	,74453

Tablo-29.2*Öğretmen ve yöneticilerin görev yaptığı yerlerin öğrenci sayılarının YBO' ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personel boyutuna etkisine ilişkin tek yönlü varyans analizi*

Boyut	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	f	p	Anlamlı Fark Tukey HSD	
Fiziki alt yapı	Gruplar arası	18,604	3	6,201	19,817	,000*	G1-G3	G1-G4
	Gruplar içi	108,896	348	,313				
	Toplam	127,499	351				G2-G3	G2-G4
Finansman	Gruplar arası	25,871	3	8,624	18,112	,000*	G1-G2	G1-G3
	Gruplar içi	165,695	348	,476				
	Toplam	191,565	351				G1-G4	
Eğitim öğretim	Gruplar arası	9,006	3	3,002	5,546	,001*	G1-G3	G1-G4
	Gruplar içi	188,362	348	,541				
	Toplam	197,369	351					
Öğrenci	Gruplar arası	3,539	3	1,180	3,051	,029*	G2-G3	
	Gruplar içi	134,528	348	,387				
	Toplam	138,067	351					
Personel	Gruplar arası	2,978	3	,993	1,803	,146		
	Gruplar içi	191,593	348	,551				
	Toplam	194,571	351					

*P<0,05

Tablo 29.1 ve 29.2'ye göre öğretmen ve yöneticilerin YBO'lara ilişkin görüşlerinde öğrenci sayısına göre anlamlı farklılık bulunmaktadır.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapılarına ilişkin görüşleri öğrenci sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [F(3-348)=19,817, p<0,05]. Analiz sonucunda ortaya çıkan anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey HSD testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre bu farklılığın öğrenci sayısı 0-100 (G1) olan öğretmenler ve yöneticiler ile öğrenci sayısı 201-300 (G3), 301-400 (G4) arasında olan ve öğrenci sayısı 101-200 (G1) olan öğretmenler ve yöneticiler ile öğrenci sayısı 201-300 (G3), 301-400 (G4)olanlar arasında olduğu görülmüştür. Sıra ortalamalarına bakıldığında öğrenci sayısı 0-100 ($\overline{X}$=4,03) olan yönetici ve öğretmenlerin öğrenci sayısı 201-300 ($\overline{X}$=3,67) ve öğrenci sayısı 301-400 ($\overline{X}$=3,59) olan yönetici ve öğretmenlere göre okulun fiziki yapılarına daha olumlu baktıkları söylenebilir. Yine öğrenci sayısı 101-200 ($\overline{X}$=4,18) olan yönetici ve öğretmenlerin öğrenci sayısı 201-300 ($\overline{X}$=3,67) ve öğrenci sayısı 301-400 ($\overline{X}$=3,59) olan yönetici ve öğretmenlere göre okulun fiziki yapılarına daha olumlu bakmaktadırlar.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların finansman yapılarına ilişkin görüşleri öğrenci sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [F(3-348)= 18,112, p<0,05]. Analiz sonucunda ortaya çıkan anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey HSD testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre bu farklılığın öğrenci sayısı 0-100 (G1) olan öğretmenler ve yöneticiler ile öğrenci sayısı 101-200 (G2), 201-300 (G3) ve 301-400 (G4) olanlar arasında olduğu görülmüştür. Sıra ortalamalarına bakıldığında öğrenci sayısı 0-100 ($\overline{X}$=3,86) olan okulların yönetici ve öğretmenleri öğrenci sayısı 101-200 ($\overline{X}$=3,45) 201-300 ($\overline{X}$=3,29) ve 301-400 ($\overline{X}$=3,15) olan yönetici ve öğretmenlere göre okulun finansal yapılarına daha olumlu baktıkları söylenebilir. Okullardaki öğrenci sayışı arttıkça yönetici ve öğretmenlere okulun finansal boyutuna görüşü azalmaktadır.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların finansman alt yapılarına ilişkin görüşleri öğrenci sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [F(3-348)= 5,546, p<0,05]. Analiz sonucunda ortaya çıkan anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey HSD testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre bu farklılığın öğrenci sayısı 0-100 (G1) olan öğretmenler ve yöneticiler ile öğrenci sayısı 201-300 (G3) ve 301-400 (G4) olanlar arasında olduğu görülmüştür. Sıra ortalamalarına bakıldığında öğrenci sayısı 0-100 ($\overline{X}$=3,62) olan okulların yönetici ve öğretmenleri öğrenci sayısı 201-300 ($\overline{X}$=3,29) ve 301-400 ($\overline{X}$=3,20) olan yönetici ve öğretmenlere göre okulun eğitim öğretim boyutuna daha olumlu baktıkları söylenebilir.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların öğrenci alt yapılarına ilişkin görüşleri öğrenci sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [F(3-348)= 3,051, p<0,05]. Analiz sonucunda ortaya çıkan anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey HSD testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre bu farklılığın öğrenci sayısı 101-200 (G2) olan öğretmenler ve yöneticiler ile öğrenci sayısı 201-300 (G3) olanlar arasında olduğu görülmüştür. Sıra ortalamalarına bakıldığında öğrenci sayısı 101-200 ($\overline{X}$=2,53) olan okulların yönetici ve öğretmenleri öğrenci sayısı 201-300 ($\overline{X}$=2,80) olan yönetici ve öğretmenlere göre okulun eğitim öğretim boyutuna daha olumlu baktıkları söylenebilir. Öğrenci boyutunda diğer boyutlardan farklı olarak puan ortalaması arttıkça olumsuz katılım durumu artmaktadır.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların personel boyutuna yönelik görüşleri okullardaki öğrenci sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

4.2.10. Okullardaki öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapıları, finansman, eğitim ve öğretim, öğrenci ve personele ilişkin görüşleri yönetici ve öğretmenlerin görev yaptıkları kurumlardaki öğretmen sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personel durumlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin görev yaptıkları kurumlardaki öğretmen sayısına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır.

Tablo-30.1.*Öğretmen ve yöneticilerin görev yaptığı yerlerin öğretmen sayılarının YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personele ilişkin betimsel veriler*

Boyut	Grup	Öğretmen Sayısı	N	$\bar{x}$	SS
Fiziki alt yapı	1	0-10 arası	20	3,9875	,54583
	2	11-20 arası	130	4,0181	,58004
	3	21-30 arası	202	3,7366	,59767
		Toplam	352	3,8548	,60270
Finansman	1	0-10 arası	20	3,8313	,68887
	2	11-20 arası	130	3,6452	,63881
	3	21-30 arası	202	3,3088	,76645
		Toplam	352	3,4627	,73876
Eğitim öğretim	1	0-10 arası	20	2,9375	,67680
	2	11-20 arası	130	3,6000	,72108
	3	21-30 arası	202	3,3354	,74416
		Toplam	352	3,4105	,74987
Öğrenci	1	0-10 arası	20	2,8917	,60038
	2	11-20 arası	130	2,8090	,59919
	3	21-30 arası	202	2,6955	,64435
		Toplam	352	2,7486	,62718
Personel	1	0-10 arası	20	3,8211	,28389
	2	11-20 arası	130	3,6615	,72922
	3	21-30 arası	202	3,7551	,78401
		Toplam	352	3,7243	,74453

Tablo-30.2.*Öğretmen ve yöneticilerin öğretmen sayılarının YBO'ların fiziki alt yapı, finansman, eğitim öğretim, öğrenci ve personel boyutuna etkisine ilişkin tek yönlü varyans analizi*

Boyut	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	f	p	Anlamlı Fark Tukey HSD
Fiziki alt yapı	Gruplar arası	6,638	2	3,319	9,585	,000*	G1-G3
	Gruplar içi	120,861	349	,346			
	Toplam	127,499	351				
Finansman	Gruplar arası	11,831	2	5,916	11,487	,000*	G1-G3 G2-G3
	Gruplar içi	179,734	349	,515			
	Toplam	191,565	351				
Eğitim öğretim	Gruplar arası	10,282	2	5,141	9,591	,000*	G1-G2 G2-G3
	Gruplar içi	187,086	349	,536			
	Toplam	197,369	351				
Öğrenci	Gruplar arası	1,452	2	,726	1,854	,158	
	Gruplar içi	136,615	349	,391			
	Toplam	138,067	351				
Personel	Gruplar arası	,891	2	,445	,802	,449	
	Gruplar içi	193,680	349	,555			
	Toplam	194,571	351				

*P<0,05

Tablo 30.1 ve 30.2'ye göre öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapılarına ilişkin görüşleri öğretmen sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [F(2-349)= 9,585, p<0,05]. Analiz sonucunda ortaya çıkan anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey HSD testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre bu farklılığın öğretmen sayısı 0-10 (G1) olan öğretmenler ve yöneticiler ile öğretmen sayısı 21-30 (G3) olanlar arasında olduğu görülmüştür. Sıra ortalamalarına bakıldığında öğretmen sayısı 0-10 ($\overline{X}$=3,98) olan yönetici ve öğretmenlerin öğretmen sayısı 21-30 ($\overline{X}$=3,73) yönetici ve öğretmenlere göre okulun fiziki yapılarına daha olumlu bakmaktadırlar.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların finansman alt yapılarına ilişkin görüşleri öğretmen sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [F(2-349)= 9,591, p<0,05]. Analiz sonucunda ortaya çıkan anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey HSD testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre bu farklılığın öğretmen sayısı 21-30 (G3) olan öğretmenler ve yöneticiler ile öğretmen sayısı 1-10 (G1) ve öğretmen sayısı 11-20 (G2) olanlar arasında olduğu görülmüştür. Sıra ortalamalarına bakıldığında öğretmen sayısı 21-30 ($\overline{X}$=3,30) olan yönetici ve öğretmenler, öğretmen sayısı 01-10 ($\overline{X}$=3,83) ve 11-20 ($\overline{X}$=3,64) olan yönetici ve öğretmenlere göre okulun fiziki yapılarına daha olumsuz bakmaktadırlar.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların eğitim-öğretim boyutuna ilişkin görüşleri öğretmen sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [F(2-349)= 11,487, p<0,05]. Analiz sonucunda ortaya çıkan anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey HSD testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre bu farklılığın öğretmen sayısı 11-20 (G2) olan öğretmenler ve yöneticiler ile öğretmen sayısı 1-10 (G1) ve öğretmen sayısı 21-30 (G3) olanlar arasında olduğu görülmüştür. Sıra ortalamalarına bakıldığında öğretmen sayısı 11-20 ($\overline{X}$=3,60) olan yönetici ve öğretmenler, öğretmen sayısı 01-10 ($\overline{X}$=2,93) ve 21-30 ($\overline{X}$=3,33) olan yönetici ve öğretmenlere göre okulun fiziki yapılarına daha olumlu bakmaktadırlar.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların öğrenci ve personel boyutuna yönelik görüşleri okullardaki öğretmen sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

5. TARTIŞMA

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular; fiziki alt yapı, finansman, eğitim-öğretim ve öğrenci boyutlarında ele alınarak tartışılmaktadır.

Fiziki altyapıya ilişkin bulgular incelendiğinde, öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapılarına ilişkin görüşlerinde cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Erkek öğretmen ve yöneticilerin okulun fiziki alt yapısına ilişkin görüşleri kadın öğretmen ve yöneticilere göre daha olumlu olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Araştırmadan elde edilen bu bulgularla Köroğlu'nun (2009) yapmış olduğu çalışmadaki bulgular birbiriyle örtüşmektedir.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapılarına ilişkin görüşlerinde araştırmaya katılan örneklemlerin görevlerine göre anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Yöneticilerin öğretmenlere göre okulların fiziki yapılarına dair daha olumlu görüşe sahip oldukları, öğretmenlerin idarecilere oranla daha olumsuz görüşe sahip oldukları bulguları ortaya çıkmaktadır. Köroğlu'nun (2009) araştırmasında da benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapılarına ilişkin görüşleri yaş durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Analiz sonuçlarına göre yaş grubu 36-40 arasında olan yönetici ve öğretmenlerin yaş grubu 26-30 arasında olan yönetici ve öğretmenlere göre okulun fiziki yapıları hakkında daha olumlu görüşe sahip oldukları söylenebilir.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki alt yapılarına ilişkin görüşleri öğretmenlik deneyimlerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Öğretmenlik deneyimi 16-20 yıl arasında olan yönetici ve öğretmenlerin, öğretmenlik deneyimi 1-5 yıl ve 6-10 yıl arasında olan yönetici ve öğretmenlere göre okulun fiziki yapılarına dair daha olumlu görüş belirtmektedir. Araştırmadan elde ettiğimiz bulguların aksine Köroğlu (2009) yaptığı araştırmasında öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların fiziki altyapısına ilişkin görüşlerinde mesleki kıdemlerine göre anlamlı bir farklılık bulmamıştır.

İlköğretim okullarının en önemli boyutunu öğrenme ortamı oluşturmaktadır. Sınıfın genişliği, çeşitli etkinliklerin yapılması için düzenlenmesi, ısısı, ışık alma durumu, gürültü düzeyi, renk uyumu, temizliği, teknolojik eğitsel araçların bulunması, oturma düzeni, sınıfın kalabalığı vb. gibi durumlar öğrencileri öğrenme ortamında etkileyen önemli unsurlardır (Başar, 1999). Araştırmadan elde edilen bulgulara göre okullardaki çalışma salonlarının yeterli olduğu, yeterli donanıma sahip çok amaçlı salonlarının olduğu, derslik donanımlarının yeterli olduğu görülmektedir. Araştırma sonuçlarından elde ettiğimiz bulguların aksine fiziki alt yapıya ilişkin Köroğlu'nun (2009) yaptığı çalışmasında; okullardaki çalışma salonlarının yetersiz olduğu, okulların yeterli donanıma sahip çok amaçlı salonlarının olmadığı, derslik donanımlarının yetersiz olduğu gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Aynı zamanda bu çalışmada elde sonuçlara göre Yatılı Bölge Ortaokullarında okul içi çalışma alanlarında yıllar içerisinde bir iyileşme olduğu görülmektedir. İnal'ın (2009) çalışmasında; okulda spor salonu, çok amaçlı salon, kütüphane ve müzik odasının olmayışının öğretmenlerin dile getirdiği ortak problemlerden olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca Yener (2001), ilköğretim okullarında yaşanan sorunlara ilişkin yönetici görüşlerini aldığı araştırmasında; araştırmaya katılan yöneticiler fiziki mekân (sınıf, kütüphane) eksikliklerinin çok fazla olduğunu belirtmişlerdir. Yine Demirel (2013) yatılı ilköğretim bölge okullarında yaptığı çalışmasında okullarda fiziki eksiklikler olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Yatılı bölge ortaokullarında eğitim-öğretime devam eden öğrenciler günün 24 saatini okulda ve pansiyonda geçirmektedirler. Bu yüzden pansiyonda kalan öğrencilerin temiz, sağlıklı ve dengeli beslenmeleri gelişimleri açısından büyük önem taşımaktadır. Araştırmadan elde ettiğimiz bulgulara göre yemekhane için ayrılan mekânların uygun olduğu, okulda çıkan yemeklerin sağlık ve temizlik kurallarına uygun olduğu sonuçlarına ulaşılmaktadır. Elde edilen bulgular neticesinde yatılı bölge ortaokullarının yemekhanelerinde herhangi bir sorun görülmemektedir. Köroğlu (2009) yatılı ilköğretim bölge okulları üzerine yapmış olduğu çalışmasında yemekhaneler konusunda benzer sonuçlara ulaşmıştır. İnal'ın (2009) Adana il sınırları içerisinde bulunan Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında yaptığı çalışmasında ise öğretmenler, okulun genel temizliği ve sunulan yemeğin sağlıklı ve kalitesinin orta düzeyde olduğunu ifade etmişlerdir. Çetinkaya'nın (2013) yaptığı çalışmasında

araştırmaya katılan öğrencilerin %34'ü okul yemekhanelerinde çıkan malzemelerin temiz olmadığını ifade etmişlerdir.

Yatılı bölge ortaokulu pansiyonlarında 6-14 yaş arasında öğrenciler yatılı olarak kalmaktadırlar. Yatılı Bölge Ortaokulları ile ilgili yapılan bu çalışmada öğrencilerin yaşlarına ve sınıflarına göre pansiyona yerleştirildiği sonuçlarına ulaşılmaktadır. Köroğlu'nun (2009) çalışmasında ise öğretmen ve yöneticiler Öğrencilerin yaşlarına ve sınıflarına göre pansiyona yerleştirilmesine kısmen katılmışlardır. Bu veriler yıllar içerisinde öğrencilerin yaş farkından kaynaklanabilecek olumsuz durumlardan etkilenmemesi adına gerekli tedbirlerin alındığı göstermektedir.

Öğrencilerin içinde bulunduğu okul ve yatakhanelerde tartışmasız en önemli husus temizliktir. Toplu yaşanılan alanlarda hastalıkların ortaya çıkması ve hızlı yayılmasını engellemek için temizlik kurallarına riayet etmek gerekir. Araştırma sonuçlarından elde edilen bulgulara göre; yatakhanelerin temizliğinin görevliler tarafından düzenli olarak yapıldığı, okulda öğrencilerin temizlik ihtiyaçlarını karşılamasını sağlayacak mekânların yeterli olduğu ve sağlığa uygun olduğu sonuçlarına ulaşılmış ve temizlik konusunda önemli bir problem görülmemiştir. Köroğlu (2009) çalışmasında, yatakhanelerin temizliğinin görevliler tarafından düzenli olarak yapıldığı, okulda öğrencilerin temizlik ihtiyaçlarını karşılamasını sağlayacak mekânların yeterli olduğu ve sağlığa uygun olduğu konusunda benzer sonuçlar elde etmiştir. Çetinkaya'nın (2013) çalışmasında araştırmaya katılan öğrencilerin %27'si yatakhanelerdeki ıslak zeminlerin temiz olmadığını ifade etmişlerdir.

Yatılı bölge ortaokulu öğrencileri pansiyonda yatılı kaldıkları için banyo ihtiyacını ve günlük bakımlarını pansiyonlarda gerçekleştirmektedir. Araştırmadan elde edilen bulguları incelediğimizde, öğrencilerin tüm gün banyo yapma imkânına sahip oldukları, öğrencilerin banyo ve günlük bakım gereksinimlerini düzenli olarak yerine getirdikleri sonucuna ulaşılmaktadır. Aynı zamanda araştırma sonuçlarına göre öğretmen ve yöneticiler, banyoların kurna sisteminde olmasının uygun olduğuna kısmen katılmışlardır. Köroğlu (2009) çalışmasında benzer sonuçlara ulaşmıştır.

Kütüphaneler öğrencilerin bilgi birikimlerini artırıp kendilerini geliştirmelerini sağlayan, kitap okuma olanakları sağlayan, araştırma yapma ve bilgiye ulaşma imkânı sağlayan farklı işlevleri olan mekânlardır. Araştırma sonuçlarından elde edilen bulgulara göre, okuldaki kütüphanelerin fiziki bakımdan yeterli olduğu, kütüphanelerdeki kitap sayısının yeterli olduğu, okul kütüphanesindeki kitapların öğrencilerin ve öğretmenlerin gereksinimleri karşıladığı sonuçları ortaya çıkmaktadır. Şenol ve Yıldız(2009) yaptıkları çalışmada YİBO'larda okuyan öğrencilerin normal okullarda okuyan öğrencilere göre daha fazla kitap okuduklarını ifade etmişlerdir. Yılmaz (2012) yaptığı çalışmasında yatılı ilköğretim bölge okullarında okuyan öğrencilerin kütüphaneden yeterince yararlandığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Yatılı bölge ortaokulu öğrencilerinin boş zamanlarını iyi ve sağlıklı bir şekilde geçirmeleri, enerjilerini okul ve toplum yararına kullanmaları, kötü alışkanlıklardan korunmalarını için ders dışında kalan zamanlarını verimli bir şekilde geçirmeleri önemli bir yer teşkil etmektedir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirebilecekleri spor alanlarının yeterli olduğu, okulların oyun alanları ve dinlenme alanlarının yeterli olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Aynı zamanda yapılan bu çalışmadan elde edilen bulgulara göre spor, oyun ve dinlenme alanlarının geliştirilmesi konusunda yıllar içerisinde iyileşmeler olduğu görülmektedir. Köroğlu'nun (2009) yatılı ilköğretim bölge okulları üzerine yaptığı çalışmasında yöneticiler ve öğretmenler, öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirebilecekleri spor alanlarının yeterli olduğuna kısmen katılmışlardır. İnal (2009) Adana il sınırları içerisinde bulunan yatılı ilköğretim bölge okulları üzerine yaptığı çalışmasında okul yaşam kalitesi algısı yüksek olan öğrencilerin çoğunlukla kapalı spor salonu olmayışı ve oyun alanlarının eksikliğinden şikâyet ettikleri ifade edilmiştir. Yine Çılgın (2007) araştırmasında beden eğitimi dersi ve ders dışı etkinliklerde kullanılan malzeme ve tesis yetersiz bulunmuştur.

Öğrencilerin hasta olduklarında dinlenebilmeleri, salgın hastalıkların yayılmasının engellenmesi, ilaç kullanımlarının takip edilmesi, yaralanma vb. durumlarda acil müdahale edilebilmesi için yatılı bölge ortaokulu pansiyonlarında revir odaları kurulmuştur. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre yönetici ve öğretmenler revir

donanımlarının ve revirde bulunan tıbbi malzemelerin yeterli olduğuna kısmen katılmaktadırlar. Araştırmadan edinilen bulguların aksine Köroğlu (2009) yatılı ilköğretim bölge okulları üzerine yaptığı çalışmasında revir donanımlarının yetersiz olduğuna, tıbbi malzemelerin kısmen yeterli olduğu sonuçlarına ulaşmıştır.

Fiziki altyapıya ilişkin veriler incelendiğinde Okul binasının bakım ve onarımının düzenli olarak yapıldığı, okulun yeterince ısıtıldığı, okulun ve yatakhanelerin elektrik, su tesisatının, kalorifer tesisatı ve altyapısının yeterli olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Köroğlu'nun (2009) çalışmasında elde ettiği bulgular araştırmadaki sonuçlarla örtüşmektedir.

Öğretmen ve yönetici görüşleri açısından medeni durumlarına göre finansman boyutunda anlamlı farklılık bulunmuştur. Bekâr olan öğretmen ve yöneticilerin evli öğretmen ve yöneticilere göre, okulun finansman boyutuna ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğu görülmektedir. Bu durumun evli öğretmenlerin aile harcamalarının bekâr öğretmenlere göre daha fazla olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Öğretmen ve yöneticilerin YBO'ların finansal boyutuna ilişkin görüşleri öğretmenlik deneyimlerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Öğretmenlik deneyimi 1-5 yıl arasında yönetici ve öğretmenlerin öğretmenlik deneyimi 6-10 yıl ve 16-20 yıl olan yönetici ve öğretmenlere göre okulun finansal boyutuna dair daha olumlu görüşe sahip oldukları söylenebilir. Çalışmadaki bulguların aksine Köroğlu (2009) araştırmasında, finansman boyutunda anlamlı bir farklılık bulmamıştır.

Finansal boyuta ilişkin veriler incelendiğinde yöneticiler ve öğretmenler, okula bakanlıkça gönderilen ödeneğin günün koşullarına uygun olduğunu ve okullara gönderilen ödeneklerin zamanında geldiğini ifade etmişlerdir. Bu veriler Köroğlu'nun (2009) araştırmasındaki bulgularla örtüşmektedir.

Yatılı bölge ortaokullarında pansiyonda kalan öğrencilerin ihtiyaçlarını giderebilmeleri için her ay düzenli olarak öğrenci harçlığı gönderilmektedir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre yöneticiler öğrenciler için gönderilen harçlıkların yeterli olduğunu ifade ederken, öğretmenler bu görüşe kısmen katılmaktadırlar. Araştırma sonuçlarının aksine Köroğlu (2009) araştırmasında

yönetici ve öğretmenler, öğrenciler için gönderilen harçlıkların yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir.

Yatılı bölge ortaokulu öğrencileri herhangi bir rahatsızlık, hastalık vb. durumlarda ambulans veya belletici öğretmenler tarafından sağlık kuruluşlarına götürülmektedirler. Araştırma bulgularına göre; yöneticiler ve öğretmenler, okulda sağlık harcamalarının ve ödemelerinin yeterli olduğunu ve okul taşıtının bakım ve yakıt giderleri yeterli olduğunu ifade etmektedirler. Bu bulgular Köroğlu'nun (2009) araştırmasındaki bulgularla paralellik göstermektedir.

Finansal boyuta ilişkin veriler incelendiğinde yöneticiler ve öğretmenler sosyal aktiviteler için ödeneğin yeterli olmasına kısmen katılmışlardır. Bu verilerin aksine Köroğlu'nun (2009) araştırmasında yöneticiler ve öğretmenler, sosyal etkinlikler için yeterli ödenek olmadığını ifade etmişlerdir.

Öğrenme ve öğretme sürecinin en önemli öğelerinden biri de ders araç ve gereçleridir. Eğitim- öğretim materyallerinin yerinde ve doğru kullanılması, bilgi ve beceriyi ortaya çıkarmada ve elde edilen bilginin kalıcı olmasındaki en etkili yollardan biridir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre okuldaki ders araç ve gereç ve materyalleri yeterlidir. Kırtasiye malzemeleri yeterli ve öğretmenler eğitim teknolojilerinden yeterli bir şekilde yararlanılmaktadırlar. Köroğlu'nun (2009) çalışmasında ise yönetici ve öğretmenler, ders araç ve gereçlerinin yeterli olmasına kısmen katılmışlardır. Yılmaz (2012) yaptığı çalışmasında öğretmenlerin ders işlerken yeterince araç gereç kullandığı bulgusuna ulaşmıştır.

Araştırma sonuçlarından elde edinilen verilere göre yönetici ve öğretmenler okulda sivil toplum kuruluşları tarafından projeler uygulandığına ve bu projelerin öğrencilerin yetişmesine katkı sağladığına kısmen katılmaktadırlar. Bu bulguların aksine Köroğlu'nun (2009) çalışmasında yöneticiler ve öğretmenler, okulda sivil toplum kuruluşları tarafından projeler uygulanmadığını ve bu projelerin öğrencilerin yetişmesine katkı sağlamadığını ifade etmişlerdir.

Yatılı Bölge Ortaokulları (YBO), sosyo-ekonomik durumları düşük ailelerden gelen veya köylerinde okul bulunmayan öğrencilerin öğrenim gördüğü okullardır.

Araştırma sonuçlarından elde edilen bulgulara göre; yönetici ve öğretmenler, okulda öğrenci disiplin sorunlarına rastlanıldığı ve yaşı büyük öğrencilerin küçük öğrenciler üzerinde baskı kurduğu fikrine katılmamaktadırlar. Bu bulguların aksine Özmen ve Tonbul (2010) çalışmasında, YİBO' larda okul kurallarına uymama, hırsızlık, yalan söyleme gibi disiplin sorunları olduğunu ifade etmektedir. Benzer şekilde Özan, Sağlam ve Karaca (2012) yaptığı çalışmasında öğrencilerin yatılı okula uyum sağlayamaması neticesinde kurallara uymama, tartışma, kavga, okuldan izinsiz ayrılma problemlerinin olduğunu ifade etmişlerdir. İnal ve Sadık (2014) ise yaptıkları çalışmada okulda şiddet, kavga, başkalarının eşyaları çalma, okula zarar verme davranışlarıyla sık karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Yine benzer şekilde araştırmadaki bulgular ile örtüşmeyecek şekilde Çetinkaya'nın (2013) yaptığı çalışmasında araştırmaya katılan öğrencilerin %26'sının okullarında öğrenciler arasında şiddet olayları yaşandığını ifade etmişlerdir.

Öğretmen ve yöneticilerin eğitim-öğretim boyutuna ilişkin görüşlerine bakıldığında - öğrenci ihmal ve istismarına şahit olunmadığını bildirmişlerdir. Köroğlu'nun (2009) yaptığı çalışmasında ise yönetici ve öğretmenler, öğrenci ihmal ve istismarına şahit olunduğuna kısmen katılmışlardır.

Eğitim-öğretim boyutuna ilişkin veriler incelendiğinde yöneticiler ve öğretmenler 6 yaş grubu ile 14 yaş grubu öğrencilerin aynı alan ve çevreyi kullanmalarının çeşitli kazalara neden olduğuna kısmen katılmışlardır. Elde edilen bulgular Köroğlu'nun (2009) çalışmasıyla paralellik göstermektedir.

Araştırma sonuçlarından elde edilen bulgulara göre yöneticiler ve öğretmenler, okuldan kaçma sorununa rastlanmadığını ve yıllar içerisinde öğrencilerin okuldan kaçma problemlerinin zamanla ortadan kalktığını bildirmişlerdir. Çalışmada elde edilen bu bulguların aksine Özan, Sağlam ve Karaca (2012) yaptığı çalışmasında öğrencilerin okuldan izinsiz ayrılma problemlerinin olduğunu ifade etmişlerdir.

Öğretmen ve yöneticilerin eğitim-öğretim boyutuna ilişkin görüşleri incelendiğinde yöneticiler ve öğretmenler, küçük öğrencilerin günlük temizliklerini tam olarak yapamadıkları için bitlenme ve uyuz gibi sağlık sorunları yaşandığı fikrine

katılmamış ve öğrencilerin günlük temizliklerini yerine getirmelerinde zaman içerisinde olumlu yönde gelişmeler olduğunu ifade etmişlerdir. Şenol ve Yıldız (2009) yaptıkları çalışmada öğrencilerin öz bakımlarını çok büyük oranda yaptıkları sonucuna ulaşarak araştırmada elde edilen verileri desteklemektedir. Yapılan çalışmadaki verilerle örtüşmeyecek şekilde Köroğlu'nun (2009) çalışmasında yönetici ve öğretmenler, küçük öğrencilerin günlük temizliklerini tam olarak yapamadıkları için bitlenme ve uyuz gibi sağlık sorunları yaşandığı fikrine kısmen katılmışlardır.

Yatılı bölge ortaokullarında 24 saat pansiyonda kalan öğrenciler dışında, sadece gündüz okula gidip-gelen öğrenciler de bulunmaktadır. Yapılan araştırmada yöneticiler ve öğretmenler, yatılı ve gündüzlü öğrenciler arasında uyum ve seviye farkı olduğuna kısmen katılmışlardır. Köroğlu (2009) çalışmasında da benzer sonuçlara ulaşmıştır.

Yatılı bölge ortaokullarında kalan öğrenciler evlerine hafta sonlarında ve resmi tatil günlerinde gidebilmektedirler. Yapılan araştırmada yöneticiler ve öğretmenler, öğrencilerin ailelerinden uzakta olmalarının başarılarını etkilediğine kısmen katıldıklarını, anne ve babalarından uzak kalmalarının psikolojilerini olumsuz etkilediğine kısmen katıldıklarını ifade etektedirler. Köroğlu (2009) yılında yaptığı çalışmasında benzer sonuçlara ulaşmıştır.

Araştırma bulgularından edilen sonuçlara göre yöneticiler ve öğretmenler, öğrenci velilerinin eğitim düzeyi düşük olduğu için çocuklarının eğitimine yeterince önem vermediğini ifade etmektedir. Bu bulguların aksine Köroğlu (2009) çalışmasında yöneticiler ve öğretmenler, öğrenci velilerinin eğitim düzeyi düşük olduğu için çocuklarının eğitimine yeterince önem vermediğine kısmen katılmışlardır. Kefeli'nin (2005) yaptığı çalışmasında öğrencilerin okuldaki durumuyla en çok ilgilenen velilerde en düşük oran baba mesleği çiftçi olanlar olmuştur. Gülbeyaz'ın (2006) çalışmasında ise çocukların öğretimleriyle en az ilgilenen velilerin YİBO öğrencilerinin velileri olduğunu ifade etmişlerdir.

Yöneticiler ve öğretmenler, öğrencilerin büyük çoğunluğunun kırsal kesimden olması nedeniyle okul-veli işbirliğinin yeterli olmadığını ifade etmişlerdir. Bu bulguları destekleyecek şekilde; Demirel'in (2013) çalışmasında öğretmenler, yatılı bölge okullarında yaşadıkları eğitsel sorunların sebebi olarak okul-veli ile işbirliğinin yetersiz olması olarak belirtmişlerdir. Bu bulguların aksine Köroğlu (2009) çalışmasında, öğrencilerin büyük çoğunluğunun kırsal kesimden olması nedeniyle okul-veli işbirliğinin yeterli olmadığına kısmen katılmışlardır.

Yöneticiler ve öğretmenler öğrencilerin okula velilerinin zoruyla gönderildiğine katılmamışlardır. Çalışmada elde edilen bulguların aksine Köroğlu (2009) çalışmasında, yöneticiler ve öğretmenler öğrencilerin okula velilerinin zoruyla gönderildiği fikrine katılmışlardır.

Öğretmen ve yöneticiler, Yatılı Bölge Ortaokullarına atanan öğretmenlerin yeterli mesleki bilgiye sahip olduğunu ifade etmişlerdir. Araştırma bulgularına göre okuldaki yönetici ve öğretmenler yatılı okulda çalışmak için gerekli niteliklere sahiptir. Köroğlu'nun (2009) yılında yaptığı çalışmasında ise yöneticiler ve öğretmenler, okuldaki yönetici ve öğretmenler yatılı okulda çalışmak için gerekli niteliklere sahip olduğuna kısmen katılmışlardır. Eraslan (2006) çalışmasında ise mesleki deneyimi olmayan stajyer öğretmenlerin YİBO'lara atanmasının sorun oluşturduğunu belirtmişlerdir.

Araştırma bulgularına göre öğretmen ve yöneticiler YBO'larda çalışan öğretmenlerin severek ve isteyerek görev yaptıklarına kısmen katılmışlardır. Köroğlu (2009) yılında yaptığı çalışmasında da benzer sonuçlara ulaşmıştır. Demirel (2013) çalışmasında, yapılan bu çalışmadaki bulgularla örtüşmeyecek şekilde, öğretmenlerin yatılı okulda çalıştığı için kendine daha az zaman ayırma, sorunlarını etrafa yansıtma, yatılı okulların mahrum bir bölgede oldukları için ihtiyaçlarını karşılayamama sorunları yaşadıklarını tespit etmiştir. Yine benzer şekilde Özkaya (2006) çalışmasında YİBO'da çalışan öğretmenlerin tükenmişlik ve stres yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Dağlı ve Gündüz (2008) çalışmasında ise; öğretmenlerin büyük bir oranının tükenmişlik yaşadığı ve rollerini istenilen şekilde yerine getiremediklerini ifade etmişlerdir. Eraslan'ın (2006) çalışmasında öğretmenler, nöbet tuttuktan sonra

ertesi gün derse girmesi ve düşük bir ücret karşılığı bu görevi yerine getirmesinin öğretmenlerde mutsuzluk yarattığını belirtmişlerdir.

Öğretmen ve yöneticiler okuldaki branş öğretmeni sayısının ve niteliğinin yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Köroğlu (2009) yılında yaptığı çalışmasında öğretmen ve yöneticiler, okuldaki branş öğretmeni sayısının ve niteliğinin yeterli olduğuna kısmen katılmışlardır. Buradan zaman içerisinde yatılı bölge ortaokullarındaki branş öğretmeni eksikliğinin giderildiği sonucuna ulaşılabilir.

Personel boyutundaki bulgular incelediğinde okuldaki kadrolu memur ve yardımcı personel (aşçı, hizmetli, kaloriferci) sayısı ve niteliği yeterlidir. Köroğlu (2009) yılında yaptığı çalışmasında benzer sonuçlara ulaşmıştır. Bu bulguların aksine Özan, Sağlam ve Karaca (2012) yılında yaptıkları çalışmasında birçok okulda sağlık personeli ve yemekhane personeli eksikliği olduğunu ifade etmişlerdir. Eraslan (2006) çalışmasında yardımcı hizmetler personelinin eksikliğinin okulları zor durumda bıraktığını ifade etmiştir.

Öğretmen ve yöneticilere göre okuldaki rehber öğretmen sayısı yeterlidir. Köroğlu (2009) çalışmasında yönetici ve öğretmenler rehber öğretmen sayısının yeterli olduğuna kısmen katılmıştır. Çalışmadaki bulguların aksine İnal (2009) yaptığı çalışmasında okul yaşam kalitesi düşük öğretmenler, tek rehber öğretmenin YİBO için yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. Eraslan (2006) yılında yaptığı çalışmasında birçok okulda rehber öğretmeni olmadığını, okullarda rehber öğretmeni olmamasının problemlere yol açtığını ifade etmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre yöneticiler ve öğretmenler, okuldaki rehber öğretmenin niteliği öğrencilerin gereksinimlerini bilmede ve sorunlarını çözmede yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Köroğlu (2009) çalışmasında öğretmen ve yöneticiler bu sonuçlara kısmen katılmıştır.

Yapılan çalışmanın sonuçlarına göre yöneticiler ve öğretmenler, öğretmen ve personel atamalarında kadın-erkek dengesine önem verildiğine kısmen katılmışlardır. Köroğlu (2009) yılında yaptığı çalışmasında benzer sonuçlara ulaşmıştır.

Yöneticiler ve öğretmenler, gündüzleri derse giren akşamları ise belleticilik yapan öğretmenlerin verimlerinin düşmekte olduğunu ifade etmişlerdir. Köroğlu (2009) çalışmasında yöneticiler ve öğretmenler, öğretmenlerin verimlerinin düştüğüne kısmen katılmıştır.

Yöneticiler ve öğretmenler, YBO' larda belleticilik sisteminin iyi işlediğine kısmen katılmışlardır. Köroğlu (2009) yılında yaptığı çalışmasında benzer sonuçlara ulaşmıştır. İnal (2009) yılında yaptığı çalışmasında okul yaşam kalitesi düşük öğretmenler, gece nöbetlerinin ciddi, çok yorucu ve stresli olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

6. SONUÇ

1- Araştırmaya katılan erkek öğretmen ve yöneticilerin okulun fiziki altyapısına ilişkin görüşleri kadın öğretmen ve yöneticilere göre daha olumludur.

2- Araştırmaya katılan öğretmenlerin okulun fiziki altyapısına ilişkin görüşleri araştırmaya katılan idarecilerden daha olumsuzdur.

3- Araştırmaya katılan36-40 yaş arası olan yönetici ve öğretmenlerin 26-30yaş grubu arasında olan yönetici ve öğretmenlere göre okulun fiziki yapıları hakkındaki görüşleri daha olumludur.

4- Öğretmenlik deneyimi 16-20 yıl arasında olan yönetici ve öğretmenlerin öğretmenlik deneyimi 1-5 yıl arasında olan ve öğretmenlik deneyimi 6-10 yıl arasında olan yönetici ve öğretmenlere göre okulun fiziki yapıları hakkındaki görüşleri daha olumludur.

5- Bekâr olan Öğretmen ve yöneticilerin evli öğretmen ve yöneticilere göre okulun finansman boyutuna ilişkin görüşleri daha olumludur.

6- Okul yöneticileri öğrenci boyutunda öğretmenlere oranla daha olumlu görüşe sahiptirler.

7- Yaş grubu 31-35 arasında olan öğretmen ve yöneticiler yaş grubu 26-30 arasında olan öğretmen ve yöneticilere göre personel boyutuna daha olumlu görüşe sahiptirler.

7. ÖNERİLER

Araştırmadan elde ettiğimiz bulgular neticesinde aşağıda bazı önerilerde bulunulmuştur.

Araştırma ile ilgili öneriler:

1. Araştırmaya ülke genelindeki diğer YBO'larda eklenerek araştırmanın kapsamı genişletilebilir.
2. Araştırmaya mülakat eklenerek nitel boyut kazandırılabilir.
3. Araştırmaya veliler, öğrenciler ve YBO'larda çalışan diğer personeller dâhil edilebilir.

YBO'larda ortaya çıkan sorunlara ilişkiniyileştirme önerileri:

1. Yerleşim merkezlerinden uzakta olan Yatılı Bölge Ortaokulları için haftanın ilk günü ve son günü (Pazartesi, Cuma) öğrencilerin evlerine ulaşımını kolaylaştırmak adına öğrenci servisleri konulabilir.
2. Öğrenciler arasında oluşabilecek disiplin problemlerini engellemek için öğrenciler için boş zamanlarında planlı etkinlikler düzenlenebilir.
3. Sınıf, kütüphane, laboratuvar, revir gibi okulun fiziki alanlarında donatım yönünden iyileştirmeler yapılabilir.
4. Yatılı Bölge Ortaokullarının pansiyonlarında yaşı küçük olan ilkokul öğrencilerinin kalmaması, bu öğrencilerin taşımalı öğretim kapsamına alınması için çalışmalar yapılabilir.
5. Öğretmenler belletici nöbet konusunda sıkıntılar yaşamaktadır. Bakanlığın bu konuda bir düzenleme yapması, nöbet tutan öğretmenlerin nöbet ücretlerinde iyileştirilme yapılması, nöbet gününün ertesi günü izinli sayılmaları konularında çalışma yapılabilir.
6. Yatılı Bölge Ortaokullarında personel ve yardımcı hizmetler personeli (aşçı, hemşire, teknisyen vb.) eksikliği giderilebilir.
7. Yatılı Bölge Ortaokullarında kız ve erkek öğrenciler pansiyonlarda kaldığı için en az bir bayan müdür yardımcısı görevlendirilebilir.

8. Yatlı Bölge Ortaokullarındaki öğrencilerin yaşayabileceği psikolojik sorunlar göz önünde bulundurulmalı ve en az iki rehber öğretmen görevlendirilebilir.
9. Yatılı Bölge Ortaokullarında zaruri durumlarda öğrenci velilerinin kalabileceği pansiyon misafir odaları tahsis edilebilir.
10. Banyolar öğrencilere ait mahrem alanlar olduğu için tüm Yatılı Bölge Ortaokullarında kabin tipi banyo sistemine geçilebilir.
11. Öğrenciler için gönderilen öğrenci harçlığının ücreti artırılabilir.
12. Bakanlık tarafından sosyal etkinlikler için gönderilen ücret artırılıp, Gezi, sinema, tiyatro gibi etkinlikler için Pansiyon bütçesine ek ödenek konulabilir.
13. Yaşı küçük öğrenciler bakım, temizlik, yeterli beslenme konusunda sıkıntı yaşamaktadırlar. Pansiyonda öğrencilerin temizlik, beslenme vb. durumlarında öğrencilere yardımcı olmak adına pansiyon görevlisi istihdam edilebilir.
14. Belletici nöbet tutan öğretmenlerin özlük hakları iyileştirilip, pansiyonda belletici nöbet tutan ilkokul öğretmenlerine de ortaokul öğretmenleri gibi ek hizmet puanı verilebilir.
15. Okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi adına okul yöneticileri ve öğretmenleri tarafından öğrencilerin evlerine ziyaret yapılıp, öğrenci velilerinin ilgisini okula çekecek etkinlikler ve sık sık veli toplantıları düzenlenebilir.
16. Yatılı Bölge Ortaokullarında görev yapacak öğretmenler hizmet içi eğitim seminerine alınarak Yatılı Bölge Ortaokullarında karşılaşabilecekleri problemler karşısında bilgi verilebilir.
17. Yatılı Bölge Ortaokullarına atanan yönetici, memur ve VHKİ, ihale evraklarının hazırlanması ve bütçe kullanımı konusunda hizmet içi eğitimlerden geçirilebilir.

KAYNAKÇA

Acar, H. (2008). *Samsun ili Yatılı İlköğretim Bölge Okulu (YİBO) öğrencilerinin spor yapma alışkanlıkları ve şiddete uğrama durumlarının belirlenmesi.*Yüksek lisans tezi,Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Samsun.

Akyüz, E. (2001). Çocuk hakları sözleşmesinin temel ilkeleri ışığında çocuğun eğitim hakkı. *Milli Eğitim Dergisi,* 151.

Akyüz, Y. (2007). *Türk eğitim tarihi M.Ö. 1000 – M.S. 2007*. Ankara: Pegem Akademi.

Akyüz, Y. (2008). *Türk eğitim tarihi M.Ö.1000- M.S.2008.* Ankara: Pegem Akademi.

Altınsoy, M. (2008). *Yatılı İlköğretim Bölge okullarındaki yatılı ve gündüzlü öğrencilerin kişisel bakımlarına ilişkin uygulamaları*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Aralpcan, H. (1998). *Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının sayısal gelişimi ve hizmet sunduğu çevre "Kulu ilçesi örneği".* Yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Aras, H. (2002). *YİBO ve PİO'larla ilgili yönetsel sorunlar ve çözüm önerileri*. Yüksek lisans tezi. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.

Arı, A. (2000). *İlköğretim uygulamalarının değerlendirilmesi normal, taşımalı ve yatılı okulların karşılaştırılması*. Yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi SosyalBilimler Enstitüsü, Afyon.

Banker, M. T. (1993). MissionairesandMountainPeoples: PresbyterainResponsestoSouthernAppalachia .Hispanic New Mexico, *https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED375987.pdf*.

Başar, H. (1999).*Sınıf yönetimi*, İstanbul: Meb yayınları

Bidin,S. andJusoff, K. (2009), TheInfluence of GenderandSocialEconomicStatus on Boarding School Students' English Language Performance. *CanadianSocialScience,* 5, 41-47. http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.1022.7358&rep=rep1&type=pdf

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi. (1949, 27 Mayıs). Resmi Gazete (Sayı:7217). Erişim adresi: https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/pdf01/203-208.pdf

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi. (1959, 20 Kasım). Erişim adresi: https://kdkcocuk.gov.tr/anasayfa/contents/files/YasalDuzenlemeler/BM_cocuk_Haklari_Bildirisi.pdf

Bostan, F. (2005). *Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında Toplam Kalite Yönetimi uygulamasının değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,Adana.

Bucuka, Y. (2009). *Eğitim sosyologlarının Türk eğitim sistemi ile ilgili görüşleri*.Yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.

Ceylan, T. (2012). *Demografik ve kişilik özellikleri bakımından YBO öğrencilerinin çatışma çözme davranışlarının analizi*. Yüksek lisans tezi, Selçuk üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Ceylan, T. ve Sürücü A. (2013). Yatılı İlköğretim Bölge Okulundaki öğrencilerin kişilik özelliklerinin çatışma çözme davranışlarını yordama gücü. *International PeriodicalForTheLanguages, LiteratureandHistory of TurkishorTurkicVolume*, 687-695

Cicioğlu,H. (1985). Türkiye Cumhuriyetinde İlk ve Ortaöğretim (Tarihi Gelişimi). *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları*, 140.

Çetinkaya, M. (2013). *Yatılı İlköğretim Bölge Okulu öğrencilerinin Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının işleyişine ilişkin görüşleri (Kahramanmaraş ili örneği)*. Yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Çılgın, Ö. (2007). *Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında öğrenim gören öğrenciler ile velilerinin beden eğitimi ve ders dışı etkinliklere yaklaşımları*. Yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara

Çocuk Hakları Sözleşmesi. (1989, 20 Kasım). Erişim adresi: https://cocukmeclisi.ibb.istanbul/cocuk-haklari-sozlesmesi/

Dağlı, A. ve Gündüz, H. (2008) Yatılı ilköğretim bölge okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin tükenmişlik düzeyleri (Diyarbakır ili örneği). *Diyarbakır Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi dergisi*, 10, 12-35.

Demirel, N. (2013). *Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının sorunları ve çözümlerine ilişkin yöneticilerin, öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin görüşleri: bir durum çalışması.* Yüksek lisans tezi. Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.

DeJong, J. A. andHolder, S. R. (2006). IndianBoarding Schools andTheTherapeuticResidantialmodel project, AmericanIndianand Alaska

nativementalhealthresearch: *TheJournal of theNational Center, 13*, 1-16. https://pdfs.semanticscholar.org/a303/26f89b4672f8b6df1f738ffecd3012a2cdac.pdf

Eğitimde Ayrımcılığa Karşı Sözleşme. (1960, 14 Aralık). Erişim adresi: http://www.ceidizleme.org/ekutuphaneresim/dosya/675_1.pdf

Ekonomik Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi. (1966, 16 Aralık). Erişim adresi: http://www.unicankara.org.tr/doc_pdf/metin134.pdf

Elhatusaru, M. (2018). *Özel bir okul yemekhanesinde oluşan besin artık miktarlarının ve maliyetinin saptanması*. Yüksek lisans tezi. Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.

Eraslan, L. (2006). Yalnızlığın okulları YİBO'lar. Erişim Tarihi: Mayıs, 23, 2019 Erişim adresi: https://www.memurlar.net/haber/38102/

Erkul, H. (1997). *YİBO yönetim ve denetiminde verimlilik (Türkiye'de yatılı ilköğretim bölge okulları (YİBO) yöneticileri ve denetcilerinin verimlilik ilkeleri açısından değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.

E-pansiyon kullanma kılavuzu, (2015). Erişim Tarihi: Mayıs,23, 2019,Erişim adresi: http://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_12/28101446_epansyonkullanmaklavuzutemeletmson.pdf

Gıda ve Yemin Resmi Kontrollerine Dair Yönetmelik. (2011, 17 Aralık). Resmi Gazete (Sayı:28145). Erişim adresi: http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/12/20111217-7.htm

Gökyer, N. (2011). Yatılı ilköğretim bölge okullarının sorunlarına ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 288-310

Gülbeyaz, O. (2006). *Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ve Pansiyonlu İlköğretim Okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin örgütsel stres kaynakları (Kayseri ili örneği).*Yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.

Günaydın, A.Z. (2008). *Uluslararası belgeler ve Türk hukukunda çocuğun eğitim hakkı*. Yüksek lisans tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.

Halıcı, P. (2005). *Yatılı İlköğretim Bölge Okullarına devam eden ve ailesiyle birlikte yaşayan12-14 yaş grubu çocukların saldırganlık eğilimleriyle benlik kavramlarının incelenmesi.*Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

İlköğretim ve Eğitim Kanunu. (1961, 12 Ocak). Resmi Gazete (Sayı:10705). Erişim adresi: http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.4.222.pdf

İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. . (1992, 7 Ağustos). Resmi Gazete (Sayı:21308). Erişim adresi: http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/21308.pdf

İnal, U. (2009). *Adana il sınırları içerisindeki yatılı ilköğretim bölge okullarında bulunan öğretmen ve öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana

İnal, U ve Sadık, F. (2014). Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının okul yaşam kalitesine ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri.*Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2.

Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi. (1985, 14 Ekim). Resmi Gazete (Sayı:18898). Erişim adresi: https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/kefe/belge/uluslararasi_belgeler/ayrimcilik/CEDAW/CEDAW_Sozlesmesi_ve_Ihtiyari_Protokolu.pdf

Kaptan, Saim (1998). *Bilimsel araştırma teknikleri ve istatistik yöntemleri*. Ankara: Tekışık Web Ofset Tesisleri.

Karataş, N. (2006). *Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında okuyan öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları (Bingöl ili örneği).*Yüksek lisans tezi,Uludağ ÜniversitesiSağlık Bilimleri Enstitüsü, Bursa.

Kardeş P.Ö. (2007). *Yatılı ilköğretim bölge okulu yöneticilerinin yönetim süreçlerinde karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların olası çözümlerine ilişkin görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Kazu, İ. ve Aşkın Z. (2011). Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının etüt saatlerinde ve boş zaman etkinliklerinde karşılaşılan sorunlar (Elazığ ili örneği). *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1, 3.

Kefeli, S. (2005). *İlköğretim uygulamalarının değerlendirilmesi normal, yatılı ve taşımalı ilköğretim okullarının karşılaştırılması (Mudurnu ilçesi örneği).* Yüksek lisans tezi,Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Kılıç, D. (2001). *Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile diğer İlköğretim Okullarının toplumsal fonksiyonlarını gerçekleştirme düzeylerinin karşılaştırılması (Erzurum ili örneği).* Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

Kıratlı, M. (1973). Devletin eğitim ve kültür ödevleri ve faaliyetleri. *Amme İdaresi Dergisi*, 5.

Köroğlu, M. (2009). *Türkiye'de Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının sorunlarına ilişkin yibo yöneticileri ve öğretmenlerinin görüş ve önerileri*. Yüksek lisans tezi, AnkaraÜniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilat Kanunu. (1942, 25 Haziran). Resmi Gazete (Sayı:5141). Erişim adresi: http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf

Maarif Vekilliği. (1944). *Köy Enstitüleri II*. Ankara: Maarif Matbaası.

Martini,M. (1994). Peer Dynamics amongMarquesan School-AgedChildren, Erişim adresi: *https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED383591.pdf*

Milli Eğitim Bakanlığı Faaliyet raporu 2011, (2012). Erişim adresi: http://www.sp.gov.tr/upload/xSPRapor/files/W7IjA+Milli_Egitim_Bakanligi_2011_yili_faaliyet_raporu.pdf

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, (2014, 26 Temmuz). Resmi Gazete (Sayı:529072). Erişim adresi: http://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/1703.pdf

Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı. (2019). *Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2006-2007*

Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı. (2019). *Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2007-2008*

Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı. (2019). *Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2008-2009*

Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı. (2019). *Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2009-2010*

Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı. (2019). *Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2010-2011*

Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı. (2019). *Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2011-2012*

Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı. (2019). *Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2012-2013*

Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı. (2019). *Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2013-2014*

Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı. (2019). *Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2014-2015*

Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı. (2019). *Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2015-2016*

Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı. (2019). *Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2016-2017.*

Milli Eğitim Temel Kanunu. (1973, 24 Haziran). Resmi Gazete (Sayı:14574). Erişim adresi: http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf

Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumlarına yönetici görevlendirme yönetmeliği. (2018, 21 Haziran). Resmi Gazete (Sayı:30455). Erişim adresi: http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/06/20180621-8.htm

Milli Eğitim Bakanlığı. (2003). *Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ve Pansiyonlu İlköğretim Okulları yönetici kılavuz kitabı*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1972). *Tebliğler Dergisi*. 1723: 415.

Özan, M. Sağlam, H ve Karaca M. (2012). Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında pansiyon yönetimde karşılaşılan sorunlar (Malatya - Diyarbakır ili örneği).*Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Cilt: 22, Sayı: 2, Sayfa: 126-138

Özgündüz, G. (2006). *Yatılı İlköğretim Bölge Okullarındaki öğrenci velilerinin ders dışı etkinliklere yaklaşımları (Ankara ili örneği).*Yüksek lisans tezi, Gazi ÜniversitesiEğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara

Özkaya, H. (2006).*Yatılı İlköğretim Bölge Okulu ve İlköğretim Okullarında görev yapan öğretmenlerin tükenmişlik düzeylerinin öğretmen görüşleri açısından karşılaştırılması.* Yüksek lisans tezi, Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi SosyalBilimler Enstitüsü, Çanakkale.

Özmen ,F ve Tonbul, T. (2010).*Yatılı İlköğretim bölge okulları sınıflarında disiplin sorunları ve baş etme yolları (Elazığ ili örneği)*. 9.ulusal sınıf öğretmenliği sempozyumu bildiriler kitabı, (775-779), Fırat Üniversitesi, Elazığ.

Resmi okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal yardımlar ve okul pansiyonları yönetmeliği. (2016, 17 Ekim). Resmi Gazete (Sayı:9487). Erişim adresi: http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/11/20161125-20.pdf

Schaverien, J. (2011). *Boarding School Syndrome: BrokenAttachementsAHiddenTrauma*. British Journal of Psychotherapy, BAP andBlackwellPublishing, USA https://www.researchgate.net/publication/230022792_Boarding_School_Syndrome_Broken_attachments_a_hidden_trauma

Sönmez, M. (2000). *Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının varlığının velilerin çocuklarını okula göndermeleri üzerindeki etkisi*, Yükseklisans tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.

Şenol, D. ve Yıldız, S. (2009). Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında öğrenci-öğretmen ve aile etkileşimi (Diyarbakır-Erzurum örneği), *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* C.18, s.1,ss 317-339.

Yetim, R. (2001).*Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının mevcut durumu ve öğrenci hizmetleri yönetimi.*Yüksek lisans tezi,Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Yener, S. (2001).*Sekiz yıllık ilköğretim okullarında yaşanan sorunlara ilişkin yönetici görüşleri.* Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Yılmaz, A. (2012). Yatılı İlköğretim Bölge Okulları sorunlarının öğrenci algılarına göre değerlendirilmesi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 11(3):659 -679

Yördem, H. (2009). *Yatılı İlköğretim Bölge Okullarına ilişkin Cumhuriyet dönemi eğitim politikaları (1923-2000).* Yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal BilimlerEnstitüsü, Adana.

Yücel, H. A. (1998). *iyi vatandaş - iyi insan*. İstanbul : MEB Yayınları.

Warner,L.S. andHastings, J. (1995). A researchstudytodetermineperceptions of job-relatedstressbyBureau of IndianAffairseducationemployees, 35. 1. https://www.jstor.org/stable/24398375?seq=1#page_scan_tab_contents

Westhuizen, P.C.V.Oosthuizen, I. andWolhuter, C.C. (2008) TheRelationshipBetween an EffectiveOrganizationalCultureandStudentDiscipline in a Boarding School /Educationand Urban Society, V.40 N.2 205-225. https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0013124507303992?journalCode=eusa

White, M. (2004). An AustralianCo-educationalBoarding School: A SociologicalStudy of Anglo-AustralianandOverseasStudents'

AttitudesfromtheirownMemoirs. *International EducationJournal, 5* (1). https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ903838.pdf

Wires, J. Barocas, R. andHollenback,A. (1994). Determinants of AdolescentİdentityDevelopment: A Cross-SequentialStudy of Boarding Schools Boys, 29. 114https://www.researchgate.net/publication/15112737_Determinants_of_adolescent_identity_development_A_cross-sequential_study_of_boarding_school_boys

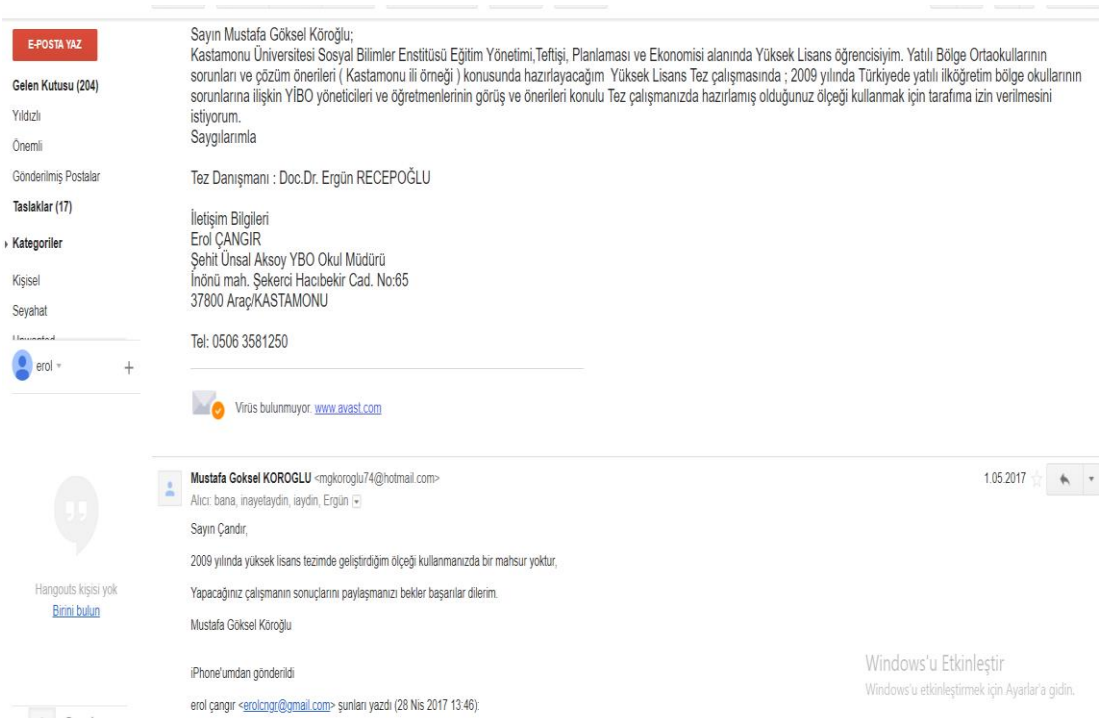
1924 Anayasası. (1945, 15 Ocak). Resmi Gazete (Sayı:5905). Erişim adresi: (https://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa24.htm

1961 Anayasası. (1961, 20 Temmuz). Resmi Gazete (Sayı:10859). Erişim adresi: https://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa61.htm

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası. (1982, 7 Kasım). Resmi Gazete (Sayı:2709). Erişim adresi: https://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa82.htm

EKLER

EK-1. Anket izinleri

E-POSTA YAZ

Gelen Kutusu (204)
Yıldızlı
Önemli
Gönderilmiş Postalar
Taslaklar (17)
Kategoriler
Kişisel
Seyahat
erol

Hangouts kişisi yok
Birini bulun

Sayın Mustafa Göksel Köroğlu;
Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi,Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi alanında Yüksek Lisans öğrencisiyim. Yatılı Bölge Ortaokullarının sorunları ve çözüm önerileri (Kastamonu ili örneği) konusunda hazırlayacağım Yüksek Lisans Tez çalışmasında ; 2009 yılında Türkiyede yatılı ilköğretim bölge okullarının sorunlarına ilişkin YİBO yöneticileri ve öğretmenlerinin görüş ve önerileri konulu Tez çalışmanızda hazırlamış olduğunuz ölçeği kullanmak için tarafıma izin verilmesini istiyorum.
Saygılarımla

Tez Danışmanı : Doc.Dr. Ergün RECEPOĞLU

İletişim Bilgileri
Erol ÇANGIR
Şehit Ünsal Aksoy YBO Okul Müdürü
İnönü mah. Şekerci Hacıbekir Cad. No:65
37800 Araç/KASTAMONU

Tel: 0506 3581250

Virüs bulunmuyor. www.avast.com

Mustafa Goksel KOROGLU <mgkoroglu74@hotmail.com> 1.05.2017
Alıcı: bana, inayetaydin, iaydin, Ergün

Sayın Çandır,

2009 yılında yüksek lisans tezimde geliştirdiğim ölçeği kullanmanızda bir mahsur yoktur,

Yapacağınız çalışmanın sonuçlarını paylaşmanızı bekler başarılar dilerim.

Mustafa Göksel Köroğlu

iPhone'umdan gönderildi

erol çangır <erolcngr@gmail.com> şunları yazdı (28 Nis 2017 13:46):

Windows'u Etkinleştir
Windows'u etkinleştirmek için Ayarlar'a gidin.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü

Sayı : 70297673-605.01-E.10490699 29.05.2018
Konu : Anket İzni

KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi: a) Kastamonu Üniversitesi Rektörlüğünün, Genel Müdürlüğümüzde 28/05/2018 tarihinde ve 10307072 sayıda işlem gören yazısı.
b) Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 22/08/2017 tarihli ve 12607291 sayılı Genelgesi 2017/25

Üniversiteniz, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı 41121011 numaralı tezli yüksek lisans programı öğrencisi Erol ÇANGIR'ın Çankırı, Çorum, Kastamonu, Sinop ve Samsun illeri merkez ve tüm ilçelerinde Genel Müdürlüğümüze bağlı yatılı bölge ortaokullarında anket ile veri toplama çalışması yapılmasına ilişkin ilgi yazınız Genel Müdürlüğümüzde oluşturulan komisyon tarafından incelenmiştir.

Söz konusu araştırmanın eğitim ve öğretimi aksatmayacak şekilde **gönüllülük esasına** dayalı olarak uygulanması, uygulamalarda sadece yazımız ekinde gönderilen **mühürlü veri toplama araçlarının çoğaltılarak** kullanılması, veri toplama araçlarıyla elde edilen kişisel verilerin kişinin açık rızasıyla işlenmesi ve gizliliği hususlarına dikkat edilmesi, araştırma sonucunda elde edilen raporun, basılı ve dijital ortamda Genel Müdürlüğümüze teslim edilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede araştırmanın yürütülmesinde bir sakınca bulunmamaktadır.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Dr.Cem GENÇOĞLU
Bakan a.
Genel Müdür

Ekler:
1-İlgi (a) yazı ve ekleri
2-Mühürlü Anket (5 sayfa)

Dağıtım:
Gereği:
Kastamonu Üniversitesi
Rektörlüğü
(ek Mühürlü Anket Formu 5 sayfa)

Bilgi:
Çankırı,Çorum, Kastamonu, Sinop, Samsun
(Valiliklerine İl Milfi Eğitim Müdürlükleri)
(Bilgi amaçlı olup, cevabi yazı gönderilmeyecektir)

Atatürk Blv. 06648 Kızılay/ANKARA
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: adsoyad@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: M.AKARSUŞef
Tel: (0 312) 413 13 31
Faks: (0 312) 417 71 08

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. http://evraksorgu.meb.gov.tr adresinden e052-de40-32e7-af2d-fda4 kodu ile teyit edilebilir.

BÖLÜM II : YBO'LARDA KARŞILAŞILAN SORUNLAR

AÇIKLAMA: *Aşağıdaki ifadeleri dikkatlice okuyarak, katılma düzeyinizi her ifadenin karşısında yer alan ölçekte uygun gelen seçenekteki kutucuğun (O) üzerini işaretleyerek belirtiniz.*	KATILMA DÜZEYİ				
	Hiç katılmıyorum	Çok az katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Büyük ölçüde katılıyorum	Tamamen katılıyorum
A. FİZİKİ ALT YAPI DURUMU	1	2	3	4	5
1.Kesintisiz ve zorunlu eğitime geçilmesi sürecinde, okulda gerekli alt yapısağlanmıştır	o	o	o	o	o
2 Okuldaki çalışma salonları yeterlidir	o	o	o	o	o
3 Okulun yeterli donanıma sahip çok amaçlı salonu vardır	o	o	o	o	o
4 Okuldaki derslik sayısı yeterlidir	o	o	o	o	o
5 Dersliklerin donanımı yeterlidir	o	o	o	o	o
6 Yemekhane için ayrılan mekân uygundur	o	o	o	o	o
7 Okulda çıkan yemekler sağlık ve temizlik kurallarına uygundur	o	o	o	o	o
8 Yatakhanelerde bulunan yatakların boyları ve ranzaları çocuklarıngelişimine uygundur	o	o	o	o	o
9 Yatakhaneler yeterince ısınmaktadır	o	o	o	o	o
10 Yatakhanelerin temizliği görevliler tarafından düzenli olarak yapılmaktadır	o	o	o	o	o
11 Öğrenciler yaşlarına ve sınıflarına göre pansiyona yerleştirilmektedir	o	o	o	o	o
12 Yatakhanelerde zaruri durumlarda öğrencilerin ailelerinin günübirlik misafir edilebilmesi için imkan mevcuttur	o	o	o	o	o
13 Okulda, öğrencilerin temizlik ihtiyaçlarının karşılamasını sağlayacak mekânlar (banyo, tuvalet, lavabo, vs) yeterlidir	o	o	o	o	o
14 Okulda, öğrencilerin temizlik ihtiyaçlarının karşılamasını sağlayacak mekânlar (banyo, tuvalet, lavabo, vs) sağlığa uygundur	o	o	o	o	o
15 Öğrenciler tüm gün banyo yapma imkânına sahiptir	o	o	o	o	o
16 Öğrencilerin banyo ve günlük bakım gereksinimleri düzenli olarak yerine getirilmektedir	o	o	o	o	o
17 Banyoların kurna sisteminde olması uygundur	o	o	o	o	o
18 Okul tuvaletleri sağlam ve kullanışlıdır	o	o	o	o	o
19 Öğrencilerin çamaşırları haftalık olarak yıkanmaktadır	o	o	o	o	o
20 Okuldaki kütüphane fiziki bakımdan yeterlidir	o	o	o	o	o
21 Okuldaki kütüphane kitap sayısı açısından yeterlidir	o	o	o	o	o
22 Okul kütüphanesindeki kitaplar öğretmen ve öğrencilerin gereksinimlerini karşılamaktadır	o	o	o	o	o
23 Okulun dinlenme alanları yeterlidir	o	o	o	o	o
24 Okulun oyun alanları yeterlidir	o	o	o	o	o
25 Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirecekleri spor alanları yeterlidir	o	o	o	o	o
26 Okul ve alanların temizliği düzenli olarak yapılmaktadır	o	o	o	o	o
27 Okuldaki laboratuvarlar fiziki açıdan yeterlidir	o	o	o	o	o
28 Okuldaki laboratuvarlar donanım bakımdan yeterlidir	o	o	o	o	o
29 Revirin donanımı (sedye, paravan, vb.) yeterlidir	o	o	o	o	o
30 Revirde bulunan tıbbi malzemeler yeterlidir	o	o	o	o	o
31 Okulun rehberlik servisi mekan olarak uygundur	o	o	o	o	o
32 Okuldaki bilgi iletişim teknolojileri sınıfı yeterlidir	o	o	o	o	o
33 Okul yönetimi odaları okul bahçesine hâkim konumdadır	o	o	o	o	o
34 Okul binasının bakım ve onarımı, düzenli olarak yapılmaktadır	o	o	o	o	o
35 Okul yurtlarındaki tüm odaların yalıtımı yeterlidir	o	o	o	o	o

AÇIKLAMA: *Aşağıdaki ifadeleri dikkatlice okuyarak, katılma düzeyinizi her ifadenin karşısında yer alan ölçekte uygun gelen seçenekteki kutucuğun (□) üzerini işaretleyerek belirtiniz.*	KATILMA DÜZEYİ				
	Hiç katılmıyorum	Çok az katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Büyük ölçüde katılıyorum	Tamamen katılıyorum
A - FİZİKİ ALT YAPI DURUMU devamı...	1	2	3	4	5
36 Okul yeterince ısıtılmaktadır	o	o	o	o	o
37 Okulun ve yatakhanelerin elektrik tesisatı yeterlidir	o	o	o	o	o
38 Okulun ve yatakhanelerin su tesisatı yeterlidir	o	o	o	o	o
39 Okulun ve yatakhanelerin kalorifer sistemi ve alt yapısı yeterlidir	o	o	o	o	o
40 Okul dışarıdan gelen tehlikelere karşı korunaklıdır	o	o	o	o	o
Fiziki alt yapı ilgili olarak yukarıda belirtilenlerin dışında başka sorunlar varsa lütfen yazınız.					

AÇIKLAMA: *Aşağıdaki ifadeleri dikkatlice okuyarak, katılma düzeyinizi her ifadenin karşısında yer alan ölçekte uygun gelen seçenekteki kutucuğun (O) üzerini işaretleyerek belirtiniz.*	KATILMA DÜZEYİ				
	Hiç katılmıyorum	Çok az katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Büyük ölçüde katılıyorum	Tamamen katılıyorum
B - FİNANSMAN	1	2	3	4	5
41 Okula Bakanlıkça gönderilen ödenek günün koşullarına uygundur	o	o	o	o	o
42 Eğitime 100% destek kampanyalarından YBO'lara yeterli kadar Kaynak sağlanmaktadır.	o	o	o	o	o
43 Okullara ayrılan ödeneklerin zamanında gelmektedir	o	o	o	o	o
44 Okulların bütçesi hazırlanırken, okulların bulunduğu coğrafi bölge, gelişmişlik düzeyi ve yaşanan iklim göz önünde bulundurulmaktadır	o	o	o	o	o
45 Öğrenciler için gönderilen harçlıklar yeterlidir	o	o	o	o	o
46 Hizmet alımlarında (özel şirketlerden temizlik, yemek, vb) ödenekler yeterlidir	o	o	o	o	o
47 Öğrencilerin günlük yemek bedeline ayrılan miktar yeterlidir	o	o	o	o	o
48 Okulda sağlık harcamaları ve ödemeleri yeterlidir	o	o	o	o	o
49 Yakıt ödeneği yeterlidir	o	o	o	o	o
50 Öğrencilere gönderilen kıyafet ödeneği yeterlidir	o	o	o	o	o
51 Sosyal aktiviteler için ödenek yeterlidir	o	o	o	o	o
52 Okul aracının bakım giderleri için ödenek yeterlidir	o	o	o	o	o
53 Okul aracının yakıt giderleri için ödenek yeterlidir	o	o	o	o	o
54 Harcama kalemleri arasında para aktarılmasında kolaylık sağlanmaktadır	o	o	o	o	o
55 Harcamalarda okulun öncelikleri dikkate alınmaktadır	o	o	o	o	o
56 Öğrenci merkezli yeni ilköğretim programı ile birlikte okulda eğitim öğretimin kalitesi artmıştır	o	o	o	o	o

AÇIKLAMA: *Aşağıdaki ifadeleri dikkatlice okuyarak, katılma düzeyinizi her ifadenin karşısında yer alan ölçekte uygun gelen seçenekteki kutucuğun (O) üzerini işaretleyerek belirtiniz.*	KATILMA DÜZEYİ				
	Hiç katılmıyorum	Çok az katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Büyük ölçüde katılıyorum	Tamamen katılıyorum
C- EĞİTİM-ÖĞRETİM	1	2	3	4	5
57 Okuldaki ders araç-gereç ve materyalleri yeterlidir	o	o	o	o	o
58 Kırtasiye malzemeleri yeterlidir	o	o	o	o	o
59 Öğretmenler eğitim teknolojilerinden (bilgisayar, tepegöz, akıllı tahta vb.)yararlanmaktadırlar	o	o	o	o	o

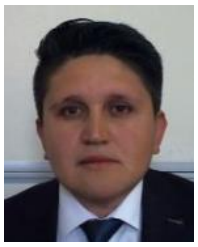
60 Ders dışı faaliyetlere bütün öğrencilerin katılımı sağlanmaktadır	o	o	o	o	o
61 Öğrencilerin diğer okulları ve yurdumuzu tanımaları için tanıtım gezileri düzenlenmektedir	o	o	o	o	o
62 Okulda Sivil Toplum Kuruluşları tarafından projeler uygulanmaktadır	o	o	o	o	o
63 Sivil Toplum Kuruluşları tarafından yürütülen projeler öğrencilerinyetişmesine katkı sağlamaktadır	o	o	o	o	o
64 Sivil Toplum Kuruluşları tarafından yürütülen projeler yönlendirmeyapmaktadır	o	o	o	o	o
Eğitim-öğretimle ilgili olarak yukarıda belirtilenlerin dışında başka sorunlar varsa lütfen yazınız.					

AÇIKLAMA: ***Aşağıdaki ifadeleri dikkatlice okuyarak, katılma düzeyinizi her ifadenin karşısında yer alan ölçekte uygun gelen seçenekteki kutucuğun (O) üzerini işaretleyerek belirtiniz.***	**KATILMA DÜZEYİ**				
	Hiç katılmıyorum	**Çok az katılıyorum**	**Kısmen katılıyorum**	**Büyük ölçüde katılıyorum**	**Tamamen katılıyorum**
D-ÖĞRENCİ	1	2	3	4	5
65 Öğrenci ve öğretmen arasında her zaman bir mesafe bulunmaktadır	o	o	o	o	o
66 Okulda öğrenci disiplin olaylarına rastlanmaktadır	o	o	o	o	o
67 Yaşı büyük öğrenciler küçük öğrenciler üzerinde baskı kurmaktadırlar	o	o	o	o	o
68 Öğrenci ihmal ve istismarına şahit olunmaktadır	o	o	o	o	o
69 6 yaş grubu ile 14 yaş grubu öğrencilerin aynı alan ve çevreyi kullanmalarıçeşitli kazalara sebep olmaktadır	o	o	o	o	o
70 Kırsal kesimden gelen öğrencilerin devamsızlıkları yüksektir	o	o	o	o	o
71 Öğrencilerde okuldan kaçma sorunu gözlenmektedir	o	o	o	o	o
72 Küçük öğrenciler günlük temizliklerini tam olarak yapamadıkları için bitlenme ve uyuz gibi sağlık sorunları yaşanmaktadır	o	o	o	o	o
73 Yaşı küçük öğrencilerin bakım, temizlik, giyim, yeterli beslenme, psikolojik ve ruhsal eğitim konusunda eksiklikler yaşanmaktadır	o	o	o	o	o
74 Her gece altını ıslatan öğrencilerin bu sorunların çözülememesi zorluk yaratmaktadır	o	o	o	o	o
75 Yatılı ve gündüzlü öğrenciler arasında uyum farklılığı vardır	o	o	o	o	o
76 Yatılı ve gündüzlü öğrenciler arasında seviye farklılığı vardır	o	o	o	o	o
77 Öğrencilerin ailelerinden uzakta olmaları başarılarını etkilemektedir	o	o	o	o	o
78 Anne ve babalarından uzak kalmak çocukları psikolojik olarak olumsuz etkilemektedir	o	o	o	o	o
79 Öğrencilerin ailelerinden uzakta olmaları gelecek beklentilerini zayıflatmaktadır	o	o	o	o	o
80 Öğrenci velilerinin eğitim düzeyi düşük olduğu için çocuklarının eğitimine yeterince önem vermemektedirler	o	o	o	o	o
81 Öğrencilerin büyük çoğunluğunun kırsal kesimden olması nedeniyle okul veli işbirliği yeterli değildir	o	o	o	o	o
82 Öğrenciler okula velilerinin zoruyla gönderilmektedir	o	o	o	o	o

Öğrenci işleri ile ilgili olarak yukarıda belirtilenlerin dışında başka sorunlar varsa lütfen yazınız.

AÇIKLAMA: *Aşağıdaki ifadeleri dikkatlice okuyarak, katılma düzeyinizi her ifadenin karşısında yer alan ölçekte uygun gelen seçenekteki kutucuğun (O) üzerini işaretleyerek belirtiniz.*	KATILMA DÜZEYİ Hiç katılmıyorum	Çok az katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Büyük ölçüde katılıyorum	Tamamen katılıyorum
E - PERSONEL	1	2	3	4	5
83 Yatılı İlköğretim Bölge Okullarına atanan öğretmenler yeterli mesleki bilgiye sahiptir	o	o	o	o	o
84 Okuldaki yönetici ve öğretmenler yatılı okulda çalışmak için gereklinitelikleri sahiptir	o	o	o	o	o
85 YBO'larda çalışan öğretmenler severek ve isteyerek görev yapmaktadırlar	o	o	o	o	o
86 Okuldaki branş öğretmeni sayısı yeterlidir	o	o	o	o	o
87 Okuldaki branş öğretmenlerinin niteliği yeterlidir	o	o	o	o	o
88 Okuldaki kadrolu memur ve yardımcı personel (aşçı, hizmetli, kaloriferci, vb.) sayısı yeterlidir	o	o	o	o	o
89 Okuldaki kadrolu memur ve yardımcı personel (aşçı, hizmetli, kaloriferci, vb.) niteliği yeterlidir	o	o	o	o	o
90 Okuldaki rehber öğretmen sayısı yeterlidir	o	o	o	o	o
91 Okuldaki rehber öğretmenin niteliği öğrencilerin gereksinimlerini bilmede ve sorunlarını çözmede yeterlidir	o	o	o	o	o
92 Bilgisayar öğretmeni sayısı yeterlidir	o	o	o	o	o
93 Bilgisayar öğretmeninin niteliği yeterlidir	o	o	o	o	o
94 Öğretmen ve personel atamalarında kadın-erkek dengesine önem verilmektedir	o	o	o	o	o
95 Gündüzleri derse giren akşam da belleticilik yapan öğretmenlerin verimleri düşmektedir	o	o	o	o	o
96 YBO'larda belletici öğretmenlik sistemi iyi işlemektedir	o	o	o	o	o
97 YBO'ların yönetici sayısı yeterlidir	o	o	o	o	o
98 Okul yöneticileri ve öğretmenleri, hizmet içi eğitim etkinliklerinden faydalanmaktadır	o	o	o	o	o
99 Okul yöneticileri ve öğretmenler arasındaki iletişim kanalları açıktır	o	o	o	o	o
100 Müfettişlerin öğretmenlere yaptıkları rehberlik yeterlidir	o	o	o	o	o
101 İhale (satın alma-teslim alma) prosedürleri görevlendirilen personel için açık ve yeterlidir	o	o	o	o	o
Personel işleri ilgili olarak yukarıda belirtilenlerin dışında başka sorunlar varsa lütfen yazınız.					
Yukarıda belirtilenlerin dışında YBO'larla ilgili olarak belirtmek istediğiniz başka görüş ve önerileriniz varsa lütfen belirtiniz. KATKILARINIZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİM					

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Erol ÇANGIR
Doğum Yeri ve Yılı : Kastamonu, 1980
Medeni Hali : Evli
Yabancı Dili : İngilizce
E-posta : erolcngr@gmail.com

Eğitim Durumu

Lise : Kuzeykent Lisesi, Kastamonu.

Lisans **:** 19 Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği
Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Kamu Yönetimi

Mesleki Deneyim

Milli Eğitim Bakanlığı - Öğretmen (2002 – 2014)
Milli Eğitim Bakanlığı - Okul Müdürü (2014 – Halen)